

**Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras paredzētās darbības - Atkrastes
vēja parka “ELWIND” un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība Latvijas
Republikas jurisdikcijā esošajos Baltijas jūras teritoriālajos ūdeņos
Kurzemes piekrastē – vēja parku izpētes zonā E4**

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Rīgā

Datums: 22.08.2023.

Norises vieta: attālināti neklātienē formā, sanāksme *Microsoft Teams* platformā. Saite (šobrīd neaktīva) uz notikušo videokonferenci:

https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_ODQ0MjhlYjltODFkYy00YTFjLWFjNzQtZGRiYjI0NWU1MGQ0%40thread.v2/0?context=%7b%22id%22%3a%227170f81f-1760-44f5-9f2c-bb761e7791fc%22%2c%22oid%22%3a%225f01c13b-7e65-440c-9771-b8e98d99d13d%22%7d

Videokonferences ieraksts: <https://www.youtube.com/watch?v=7L3i23rFXUQ>

Norises laiks: no 07.08.2023. plkst. 9:30 līdz 11.08.2023. (ieskaitot)

Sanāksmes darba kārtība:

1. Video prezentācija
2. Tiešsaistes videokonference
3. Tiešsaistes videokonferences dalībnieku jautājumi un komentāri
4. Elektroniski iesniegtie sabiedrības iesniegtie jautājumi un komentāri

Lai veicinātu atklātību, pilnvērtīgu sabiedrības viedokļa uzklauššanu un kvalitatīvu ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesa norisi, protokolam tiek pievienoti arī informatīvajos semināros 2. un 3.augustā Pāvilostā un Jūrkalnē izteiktie jautājumi, viedokļi un ierosinājumi, kas iespēju robežās tika fiksēti pēc iespējas precīzāk, ņemot vērā semināros notikušo diskusiju intensitāti. Šī informācija pievienota Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokola pielikumā.

Protokolā lietotie saīsinājumi:

LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
IVN – Ietekmes uz vidi novērtējums
VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs
VARAM – Vides Aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
KEM – Klimata un enerģētikas ministrija
JTP – Jūras telpiskais plānojums
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
PSO – pārvades sistēmas operators
HES – Hidroelektrostacija
AER – atjaunojamie energoresursi

1. Video prezentācija

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (turpmāk tekstā - LIAA) sagatavotajā video-prezentācijā sniegta informācija par paredzēto darbību - Atkrastes vēja parka "ELWIND" un ar to saistītās infrastruktūras būvniecību Latvijas Republikas jurisdikcijā esošajos Baltijas jūras teritoriālajos ūdeņos Kurzemes piekrastē – vēja parku izpētes zonā E4.

Prezentācijā LIAA ELWIND projekta nodaļas vadītājs Jānis Ločmelis iepazīstina klausītājus ar informāciju par Latvijas atkrastes vēja potenciālu un Jūras telpisko plānojumu, sniedz vairāk informācijas par plānoto Latvijas un Igaunijas pārrobežu atkrastes vēja enerģijas projektu ELWIND, kā arī informē par Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru – tās piemērošanas pamatojumu, procesa soļiem, uzdevumiem un projekta iespējamajām ietekmēm uz vidi. Prezentācijā minēta arī kontaktinformācija un termiņi, kuros sabiedrība var sniegt savus priekšlikumus, kā arī sniegta informācija, kur iepazīties ar dokumentiem par paredzēto darbību.

Video-prezentācija no 7.augusta plkst. 9:30 interesentiem pieejama LIAA mājaslapā sadaļā "ELWIND aktualitātes" (www.liaa.gov.lv/lv/elwind-aktualitates), kā arī saite uz to tika publicēta Ventspils, Ventspils novada, Liepājas un Dienvidkurzemes interneta vietnēs pie Paziņojuma par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.

2. Tiešsaistes videokonference

Tiešsaistes sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme jeb videokonference notika 07.08.2023. plkst. 10:00 *Microsoft Teams* platformā. Saite uz attālināto Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi bija publicēta LIAA mājaslapā un LIAA sociālo tīklu kontos *Facebook* un *Twitter* 3.augustā. Šo pašu saiti uz attālināto sanākumi publicēja arī Dienvidkurzemes novads un Ventspils novads (katrs savā mājaslapā un *Facebook* kontā), un Ventspils pilsēta savā mājaslapā.

Sanākumi vada Jānis Ločmelis (LIAA ELWIND projekta nodaļas vadītājs) un tās sākumā dalībnieki tiek brīdināti, ka sanāksme tiek ierakstīta. J.Ločmelis īsumā izstāsta sanāksmes dienas kārtību, piesaka, ka pēc viņa prezentācijas vārds tiks dots Klimata un enerģētikas ministrijas (KEM) Enerģijas tirgus departamenta direktoram Gunāram Valdmanim, un pēc tam stundu garā diskusijas sadaļā dalībniekiem būs iespēja uzdot savus jautājumus un izteikt viedokļus.

Sanāksmes laikā arī ir aktīva informācijas apmaiņa sarunas jeb *čata* joslā, kuru LIAA pārstāvis lūdz izmantot jautājumiem pēc prezentācijas, sakot, ka, ja uz kādu jautājumu nevarēs šobrīd atbildēt, atbilde tiks sagatavota un fiksēta protokolā.

Videokonference tās dalībnieku aktivitātes dēļ paredzētās 1.5 stundas vietā ilga 2 stundas – no 10:00 līdz 12:00. Tai kopā pievienojās 165 dalībnieki.

3. Tiešsaistes videokonferences dalībnieku jautājumi un komentāri

Tiešsaistes videokonferencē dalībnieki jautājumus uzdeva gan rakstiski sarunas joslā, gan mutiski. Lai savu jautājumu uzdotu mutiski, dalībniekiem vispirms, izmantojot platformas iespējas, bija elektroniski jāpaceļ roka un, kad pienākusi viņa kārta, pašam jāieslēdz mikrofons.

Šī protokola sadaļa sagatavota, izmantojot sarunas joslu un videokonferences ierakstu.

3.1. Šajā protokolā vispirms tiek atbildēti jautājumi, kas saņemti sarunas joslā.

1. Sanāksmes dalībnieks: Ja tiks noteikts nacionālo interešu objekta statuss, tad sabiedrības intereses var neņemt vērā!

LIAA atbilde: ELWIND ietekmes uz vidi novērtēšanas process, t.sk. iedzīvotāju uzklauššana notiek saskaņā ar likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un MK 13.01.2015. noteikumos Nr.18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" noteikto kārtību.

2. A.K.: Vai ir zināms jau potenciālais sadarbības partneris IVN procesa veikšanai?
LIAA atbilde: IVN procesa nodrošinātājs, ja tāds būs nepieciešams, tiks atrasts publiskā iepirkuma procedūrā, kas ir saistoša visām valsts iestādēm, t. sk., LIAA.
3. A.K.: VPVB mājas lapā ir norādīts "Paredzētās darbības nosaukums: Atkrastes vēja parka "ELWIND" un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība." – vai tas nozīmē, ka lēmums par parka būvniecību jau ir pieņemts un solītā IVN procedūra ir tikai formālā būvniecības procesa sastāvdaļa?
LIAA atbilde: Būvniecība ir paredzētā darbība, kuras dēļ notiek viss ietekmes uz vidi novērtējuma process. Paredzēto darbību procesa beigās attiecīgā iestāde ar lēmumu akceptē vai neakceptē, balstoties uz IVN procesā iegūto informāciju, veiktajiem pētījumiem. Tādēļ ir šāds nosaukums.
4. A.J.: Vai ir aprēķināts kāds ir potenciālais ieņēmumu apjoms Latvijas Ostām no šāda projekta realizācijas?
LIAA atbilde: Potenciālo ieņēmumu apjomu var aprēķināt tikai katra osta pati, ņemot vērā katra savus attīstības plānus šajā nozarē.
5. I.T.: Šī apspriešana atgādina padomju laikā notikušo "apspriešanu" par P
6. Sanāksmes dalībniece Veronika: Tātad projekts akciju biržu spēlēm
7. A.L.: Vai šis parks piederēs Latvijas valstij vai privātiem investoriem?
LIAA atbilde: Ar laukuma izsoli parka attīstītājam tiks piešķirtas tiesības laukumu izmantot vēja parka attīstībai. Attīstītājs jeb parka būvētājs tiks noskaidrots izsoles procesā, kas paredzēta 2026. gadā. Attīstītājs iegūs tiesības izmantot konkrēto teritoriju uz X gadiem.
8. B.O.: Kāds ir Latvijai nepieciešamais elektroenerģijas apjoms gadā? Kādu apjomu saražos Elwind? Vai tas būs paredzēts Latvijas vajadzībam vai eksportam?
KEM atbilde: 2022.gadā elektroenerģijas patēriņš Latvijā sasniedza 7,106 TWh elektroenerģijas, savukārt 2021.gadā – 7,382 TWh. Pārvades sistēmas operatora AS "Augstsprieguma Tīkls" pārskats "Pārvades sistēmas operatora ikgadējais novērtējuma ziņojums" liecina par to, ka laika posmā līdz 2023.gadam prognozējamais elektroenerģijas patēriņa pieprasījums Latvijā palielināsies robežās no 7,5 TWh līdz 8,3 TWh gadā. No pieprasītā apjoma Latvijā 2022.gadā ir saražotas aptuveni 4,8 TWh elektroenerģijas, šādi Latvijas energoapgādes negatīvajam saldo gada griezumā sasniedzot aptuveni 2,3 TWh. Ņemot vērā to, ka prognozējamais izstrādes apjoms 1000 MW atkrastes vēja elektrostacijā lēšams aptuveni 3,2 TWh apjomā, ir secināms, ka projekta realizācija nodrošinās elektroenerģijas ražošanu apjomā, kura, pie nosacītiem apjomiem, var nodrošināt Latvijas elektroenerģijas gada bilances pozitīvu saldo.
Vienlaikus pārvades sistēmas operators, raksturojot jaudu nepieciešamību reģionā sniedz sekojošus komentārus: "Turpmākajā desmitgadē sagaidāms ģenerējošo jaudu deficīts gan Latvijā, gan Baltijā kopumā. Baltijā plānots slēgt gandrīz pusi no lielo termoelektrostaciju ģenerācijas jaudām, kā arī ir prognozēta ievērojama vēja enerģijas attīstība visā Baltijas reģionā. Sistēmas drošuma un stabilitātes nodrošināšanai tas prasīs lielāku balansēšanas jaudas iesaisti, kas, pēc esošajām prognozēm, būs nepietiekama. Līdz ar to, lai turpmākajā desmitgadē nesamazinātos Latvijas elektroapgādes drošums un stabilitāte, svarīgi nodrošināt Latvijas esošo ģenerācijas jaudu nesamazināšanos. Aplūkojot jaudas pietiekamību valsts, reģiona līmenī, ģenerējošās jaudas Latvijas elektroenerģijas sistēmā ir nepietiekamas, lai segtu Latvijas elektroenerģijas sistēmas maksimālo slodzi un nodrošinātu nepieciešamās jaudas rezerves aplūkotajos scenārijos. Ņemot vērā iepriekš minēto un turpmāko virzību uz Baltijas valstu sinhronizāciju ar

kontinentālo Eiropu, kā arī sagaidāmo lielu selgas vēja parku attīstību, Latvijā elektroenerģijas sistēmas droša un stabila darba nodrošināšanai ir nepieciešama ražošanas un balansēšanas jaudu attīstība, iesaistot procesā arī enerģētikas politikas veidotājus.”

Papildus pievēršam uzmanību, ka vērtējot konkrēta projekta ietekmi uz Latvijas lietotāju pieprasījuma nodrošinājumu, ir jāņem vērā arī virkne citu būtisku faktoru, un energoapgādes bilance gada griezumā, neņemot vērā virkni papildus faktoru un tehnisku nosacījumu, nevar tikt viennozīmīgi uzskatīta par energoapgādes drošību vai pašpietiekamību raksturojošu rādītāju. Atsevišķu elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiju, piemēram, saules elektrostaciju un hidroelektrostaciju, īpatnības nosaka, ka elektroenerģijas izstrāde gada griezumā ir izteikti nevienmērīga. Piemēram, saules elektrostacijām ir raksturīgs augstāks ražīgums pavasara un vasaras mēnešos, bet hidroelektrostacijām – pavasara mēnešos. Vienlaikus elektroenerģijas patēriņam ir raksturīgs sezonāli mazāk svārstīgs raksturs, un energoapgādes sistēmas stabilitātei ir kritiski, lai pietiekams elektroenerģijas apjoms tiktu ražots vai importēts arī gada periodos ar zemu saules elektrostaciju vai hidroelektrostaciju izstrādi. Vēja elektrostacijas, kurām (lielā mēra atkarībā no to novietojuma) ir raksturīgs augstāks izstrādes apjoms arī rudens un ziemas periodā, var tikt izmantotas kā nozīmīgs energoapgādes avots, lai samazinātu elektroenerģijas ražošanas nevienmērību gada griezumā.

9. K.P.: Vai tad mēs paši lietosim šo enerģiju, kuru var ražot tikai un vienīgi 15 km no Pāvilostas krasta?

LIAA atbilde: Attīstītājs nodos saražoto elektroenerģiju Igaunijas un Latvijas elektrības tīklos.

10. Sanāksmes dalībnieks K.: Pirms dažiem gadiem Jūrkalnē intervētāji aptaujāja cilvēkus par vēja ģeneratoru būvniecību jūrā. Aptaujā tika piedāvātas variānti, kur parki atrodas aiz horizonta. Kāpēc neceļam vēja parkus aiz horizonta?

LIAA atbilde: Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām. Jūras telpiskais plāns (JTP) ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Vērā tiek ņemtas arī vēja turbīnu izvietošanas iespējas, piemēram, to pamatu (monopāļu) būvniecība, kas iespējama dziļumā līdz 50 m, un plānotā kabeļa garums.

11. A.B.: Kā jūs pamatojat vēja parka izveidi tieši pretī Pāvilostai, nevis Ziemeļkurzemē, kur jūras laukums ir tālāk no krasta un tā izbūve izmaksā lētāk?

LIAA atbilde: Jūras telpiskajā plānojumā ir noteiktas 5 atkrastes vēja izpētes teritorijas. Priekšizpētē tika apskatītas divas Igaunijas robežai tuvākās teritorijas, kā rezultātā, ņemot vērā vairākus apstākļus (piemēram, zivis, putnus, vēja stiprumu, apledojumus, kuģu ceļus), par labāko risinājumu tika izvēlēta E4 teritorija.

12. D.U.: Sakiet lūdzu ko nozīmē "zivju un citu pelāģisko zivju audzētavas"?

LIAA atbilde: "Zivju un citu pelāģisko sugu audzētavas un biotopi" ir konkrētā pētījuma nosaukums, kurā tiek apskatīts konkrētās teritorijas potenciāls zivju un citu jūras iemītnieku audzēšanai.

13. I.T.: Šis atgādina sen notikušo apspriešanu par Pļaviņu HES atrašanās vietu - toreiz ekonomiska labuma dēļ tika ziedots Staburags. Intelīgences vēstules valdībai nelīdzēja. Šeit runa ir par unikālu vietu Latvijā - Kurzemes stāvkrastu. Neapstrīdot ekonomiskās aplēses, te nepieciešams objektīvs pētījums par to, ka TIEŠI ŠEIT, nevis +/- 30 km uz ziemeļiem/dienvidiem ir tā labākā vieta, t.i. vēja ātrums TIEŠI ŠEIT ir lielākais utt. Pat ja to var pierādīt, vai tikai ekonomiskā ieguvuma maksimums ir vienīgais kritērijs?

LIAA atbilde: Jūras telpiskajā plānojumā ir noteiktas 5 atkrastes vēja izpētes teritorijas. Priekšizpētē tika apskatītas divas Igaunijas robežai tuvākās teritorijas, kā rezultātā, ņemot vērā vairākus apstākļus (piemēram, zivis, putnus, vēja stiprumu, apledojumu, kuģu ceļus), par labāko risinājumu tikai izvēlēta E4 teritorija.

Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Pašreiz Jūras telpiskais plānojums ir pārskatīšanā, un, iespējams, nākotnē dziļāk jūrā tiks iezīmētas jaunas vēja attīstības teritorijas.

14. A.J.: No kā vadoties Jūs esat modulējuši un apgalvojat, ka šis projekts varētu radīt Latvijā 100 jaunuzņēmumus un vai Jūs esat parēķinājuši, kāda būtu šo jaunuzņēmumu pakalpojumu vērtība?

LIAA atbilde: Aplēses veiktas, balstoties uz citu valstu piemēriem, kur atkrastes vēja parku industrija pastāv vairāk par desmit gadiem. Protams, apzināmies, ka katras valsts vide ir unikāla, Latvijai šajā ziņā ir liels potenciāls, jo pēc *Index Ventures* pētījuma 2021. gadā Latvija atdzīta par #1 jaunuzņēmumiem draudzīgāko valsti. Vēl nav veikts provizorisks potenciālo jaunuzņēmumu vērtības aprēķins, bet lielisks piemērs ir Latviešu uzņēmums "Aerones", kas specializējas vēja parku apkalpošanas robotizācijā. Uzņēmums apkalpo vēja parkus visā pasaulē, roboti tiek izgatavoti Latvijā. "Aerones" veic pētniecības darbus, lai paplašinātu savu darbību arī atkrastes vēja parku nozarē. Konkrētais uzņēmums ir piesaistījis investīcijās vairāk kā 30 milj. USD, darbojas 25 valstīs, apgrozījums 2021.gadā bija 1,161 miljons EUR.

15. K.P.: Neviens nav pret vēja enerģiju, bet gan pret privātu investoru projektu 15 km no krasta, kurā ir attīstīts tūrisms.

LIAA atbilde: Paldies par komentāru.

16. I.T.: Kas tās par jaunām studiju programmām?

LIAA un Vēja enerģijas asociācijas atbilde: Atjaunīgo energoresursu speciālista profesija ir ļoti plaša. Tie ir gan elektronīķi, mehāniķi, tehniķi, programmētāji, robotikas speciālisti, gan profesijas, kam inženiera izglītība nav nepieciešama vai tās nav tiešā veidā saistītas ar elektroniku un enerģētiku. Runājot par studiju programmām, speciālistus gatavo gan universitātes, gan koledžu un tehnikumu līmeņa mācību iestādes. Kā piemērus var minēt RTU (programmas "Vides inženierija", "Viedā elektroenerģētika"), Valmieras Tehnikumu, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu un Rīgas Valsts tehnikumu, kas izveidojuši programmu "Atjaunojamās enerģētikas tehnikas".

Vairāk par izglītības programmu un AER speciālistu trūkumu var skatīties nesenajā diskusijā šeit: <https://youtu.be/f5tEKuqWs0Q>. Savukārt viens no materiāliem, kas izklāsta dažādās profesijas, kas iesaistītas atkrastes vēja parka izbūvē, atrodams šeit: <https://www.bluegemwind.com/wp-content/uploads/2020/07/Job-Roles-in-Offshore-Wind.pdf>.

17. A.K.: VES pretim Palangai, Lietuvā, kuram tikko pavasarī prezentēja IVN rezultātus, atrodas 39km attālumā no krasta un pēc veiktās vizualizācijas modelēšanas vēja parks ir redzams. Kāpēc LV vēja parks plānots tik tuvu krastam?

LIAA atbilde: Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēcīgāk esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām. Jūras telpiskais plāns (JTP) ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

18. I.U.: Jūs minējāt, ka visa informācija par paredzētās darbības vietas izpēti būs pieejama Jūsu projekta mājas lapā, tad kāpēc šobrīd 2021. gadā veiktā Latvijas PSO AS "Augstsprieguma tīkls" un Igaunijas PSO AS "Elering" ar konsultantu "Skepast&Puhkim" veiktā elektropārvades sauszemes pārvades tīkla trases izpēte ir ierobežotas pieejamības informācija?
LIAA atbilde: Minētais pētījums veikts pēc PSO AS "Augstsprieguma tīkls" un Igaunijas PSO "Elering" pasūtījuma. Līdz ar to šo pētījumu nav pasūtījusi LIAA, tas nav LIAA piederošs pētījums un nav veikts ELWIND projekta interesēs.
19. A.K.: Kāpēc LIAA neapskata iespēju pētīt un veikt IVN E1 un E2 poligonu teritorijas pie Lietuvas robežas? (skat. karti, kura bija prezentācijā)
LIAA atbilde: Jūras telpiskajā plānojumā ir noteiktas 5 atkrastes vēja izpētes teritorijas. Svarīgu lomu ELWIND projektā spēlē starpsavienojuma garums. E1, E2 gadījumos šis attālums būtiski palielinātos un līdz ar to palielinātos arī izmaksas. Priekšīpzētē par labāko risinājumu tikai izvēlēta E4 teritorija, ņemot vērā vairākus apstākļus (zivis, putni, vēja stiprums, apledojuums, kuģu ceļi, utt.).
20. I.U.: Iesniegumā VPVB minēts, ka B4 teritorijā pārvades infrastruktūras izveide būtu tehniski vieglāk īstenojama + izmaksu efektīvāka, kādēļ Jūs atteicāties no tālākas B4 teritorijas izpētes?
LIAA atbilde: B4 teritorija ir paredzamā bioloģiskās daudzveidības izpētes teritorija, kurā pašreiz tiek veikta izpēte. Paredzams, ka dzīvotnes tur tiks atrastas. Līdz ar to, ja vēja parka attīstība tiktu pārcelta uz šo teritoriju, ievērojami pieaugtu risks par projekta kavēšanu.
21. I.K.: Vai, kur un kad šie pētījuma dati būs pieejami jūsu mājaslapā - sociālais pētījums par zemes vērtību un ainavas ietekmi?
LIAA atbilde: Pētījumu rezultāti tiks apkopoti un publicēti LIAA mājaslapā sadaļā "ELWIND aktualitātes" www.liaa.gov.lv/lv/elwind-aktualitates, kā arī projekta tīmekļa vietnē www.elwindoffshore.eu.
22. A.K.: Dānija ar saviem neskaitāmajiem VES diemžēl nav labs piemērs, runājot par ainavu.
LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.
23. I.U.: B4 teritorijā izpēte vēl nav veikta, kā arī gadījumā, ja tur netiek konstatētas dabas vērtības, to var izmantot citiem jūras izmantošanas veidiem. Ņemot vērā, cik maz ir pētīta jūra, jebkura papildus izpēte būtu atbalstāma.
LIAA atbilde: B4 teritorijā pašreiz tiek veikta izpēte un ir paredzams, ka tiks atrastas šīs dzīvotnes. Papildus teritoriju pētniecība prasa ievērojamus finansiālos resursus, kas tiktu segti no Latvijas budžeta, savukārt ELWIND ietvaros finansējums tiek piesaistīts arī no Eiropas Savienības.
24. J.M.: Ja šis parks ir privāts bizness, tad šis veidojums varēs tirgot elektrību kur grib, kad grib un kam grib?
KEM atbilde: Atbilstoši Eiropas Savienības kopējām elektroenerģijas tirgus regulējumam, kā arī Latvijas nacionālajam elektroenerģijas tirgus regulējumam, tirgus dalībnieki (tai skaitā gan elektroenerģijas ražotāji, gan tirdzniecības uzņēmumi, gan lietotāji) ir tiesīgi veikt tirdzniecības darījumus elektroenerģijas biržā, un, gadījumā, ja darījums notiek viena tirdzniecības apgabala ietvaros, arī savstarpēji vienojoties. Līdz ar to ir secināms, ka, atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, vēja parka operatoram ir tiesības saražoto elektroenerģiju piedāvāt gan potenciālajiem patērētājiem Latvijā, gan lietotājiem ārpus Latvijas, tostarp izmantojot gan iespēju to pārdot biržā un konkurences ceļā padarot to faktiski pieejamu gan patērētājiem Latvijā, gan, veidojoties elektroenerģijas pārpalikumam, Latvijas apgabalā, gan arī slēdzot ilgtermiņa piegādes līgumus ar konkrētiem klientiem, tostarp Latvijas klientiem. Normatīvais regulējums (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. Gada 5. Jūnijs) Par

kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES) nepārprotami nosaka, ka “Dalībvalstis nodrošina to, ka visi lietotāji var iegādāties elektroenerģiju no pašu izvēlēta piegādātāja, un nodrošina, ka visiem lietotājiem var vienlaicīgi būt vairāk nekā viens elektroenerģijas piegādes līgums, ar noteikumu, ka ir izveidoti vajadzīgie savienojumi un uzskaites punkti.” Normatīvie akti paredz, ka tirgus dalībnieki, neatkarīgi no tā akcionāru sastāva (tātad, neatkarīgi no tā, vai uzņēmums ir valstij vai pašvaldībai piederošs, vai arī ar privātu akcionāru struktūru), ir tiesīgs rēķināties ar nediskriminējošu attieksmi un pieprasīt no jebkuras dalībvalsts normatīvā regulējuma ievērošanu, ieskaitot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 noteikto, ka “Dalībvalstis nodrošina, ka iekšējā elektroenerģijas tirgū nepastāv nepamatoti šķēršļi ienākšanai tirgū, darbībai tajā un iziešanai no tirgus, neskarot kompetences, ko dalībvalstis patur attiecībā uz trešām valstīm”.

25. J.M.: Tāda apjoma būvniecību Pāvilostas osta nespēs tehniski atbalstīt. Attīstītājs varēs brīvi izvēlēties, no kuras ostas un no kurām valstīm piesaistīt i darba spēku, i tehniskos līdzekļus. Kādas tad var būt garantijas ostu un apdzīvotās vietas attīstībai?

LIAA atbilde: To, kurā ostā bāzēties vai no kuras ostas veikt apkalpošanas u.c. darbus, izlems attiecīgais uzņēmums. Visdrīzāk vietā vai tās tuvumā, kurā būs nepieciešamā infrastruktūra. Atkrastes vēja sektorā nozīmīgu lomu spēlē arī turbīnu apkalpošana, kur nozīmīgs faktors ir atrašanās tuvums, lai nepieciešamības gadījumā paspētu laicīgi noreagēt. ELWIND gadījumā tuvākā osta būtu Pāvilostā, kam seko Liepāja un Ventspils. Ja Pāvilostā būs nepieciešamā infrastruktūra un apstākļi, tad apkalpošanas speciālisti varētu izvēlēties Pāvilostu.

26. Sanāksmes dalībnieks R.: no Ventspils līdz Pāvilostai ir armijas slēgtā zona, kur nedrīkst neko būvēt, 2014.gadā pieņemts valsts likums, Igaunijas pētniecības slepenajā dokumentā ir šis ievietots un kāpēc Igaunijas pētījumā ir izmainīti iedzīvotāju dati, turbīnu augstums, ko jūs piedāvājat, citi dati.

LIAA atbilde: IVN procesā ir iesaistītas daudzas institūcijas, t.sk., arī Aizsardzības ministrija, kas šo pārzina un attiecīgi sniegs atzinumu. Turbīnu augstumu noteiks parka attīstītājs. IVN pieteikumā ir norādīts šobrīd augstāko pieejamo turbīnu augstums, lai varētu objektīvi noteikt ietekmi.

27. K.P.: Jūs tikko pateicāt, ka Staburaga appludināšana bija pilnīgi attaisnojama un ka ar Kurzemes piekrastes iedzīvotājiem un mazajiem uzņēmējiem nav jārēķinās. Paldies, ka Valdmaņa kungs beidzot atklāj kārtis.

G.Valdmanis (KEM): Es pievēršu uzmanību tam, ka iesaistīto pušu izpratne par to, kāda ir vēlamā ainavas un dažādu uzņēmējdarbības veidu attīstība var būtiski atšķirties, un visu iesaistīto pušu intereses ir vienlīdz leģitīmas. Arī tiem, kuri saredz reģiona attīstību līdzīgi, kā Rietumeiropas piekrastēs.

28. E.S.: Ja dāņi priecājas par vēja ģeneratoru ņirboņu, vai latviešiem kopējā prieka pēc būtu jābūt to priecīgo ļautiņu pulciņā un turpmāk būtu visiem jāstāsta, ka tas ir mūsu kultūrvēsturiskais mantojums. Kādas darbavietas Jūs piedāvāsiet Pāvilostniekiem?

LIAA atbilde: Parka attīstītājs atbilstoši saviem ekonomiskajiem ieskatiem izvēlēsies sadarbības partnerus projekta īstenošanai - izpētes, projektēšanas, būvniecības, uzturēšanas un demontāžas veikšanai.

Visi projekta attīstības posmi ietver sevī plašu sadarbības partneru iesaisti, tai skaitā, vietējo pētnieku un uzņēmēju, ja tādas iespējas pastāv. Loģistikas izdevumi ir labvēlīgs nosacījums vietējā komersanta vai darbaspēka izvēlē. Slēgt darba tiesiskās attiecības ar iesaistīto komersantu ir katra cilvēka brīva griba un iniciatīva. Ikvienam Pāvilostas vai Latvijas iedzīvotājam ir iespēja pieteikties darbā pie izvēlēta komersanta.

29. J.N.: Negribētos lamāties, bet Gunāra. V retorika, argumentācija ir visnabadzīgākās birokrātijas paraugstunda. Kaut ko vislaik lasa vēl no lapas, šķiet, ka vienkārši izpilda kāda augstākstāvoša saimnieka dotās norādes(ko it kā var saprast). Bet šeit principā

vienīgie jautājumi ir par ainavu un vietējo iedzīvotāju ieguvumu. Un ja atbilde ir- ainava mainīsies kā Dānijā, kur tagad vēja ģeneratori esot nacionālie dārgumi vai arī, ka vienkārši vietējiem vajadzētu saprast, ka jāziedo sava ainava ekonomiski augstākstāvošo mērķu labad ir vienkārši zem katras kritikas. 1. Varbūt nevajag visu obligāti darīt kā Dānijā? 2. Varbūt vajadzētu kaut kriptiņu cieņas, vismaz patēlot, ka tāda ir, pret Pāvilstas-Jūrkalnes iedzīvotājiem.

LIAA atbilde: Ietekme uz ainavu tiks pētīta IVN procesa laikā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi.

Dānija ir nozares līdere šajā sfērā un ir vieni no pirmajiem VES ieviesējiem Eiropā. Tā kā klimats ir līdzīgs un arī Dānija ietilpst Baltijas jūras baseinā, var tikt ņemti vērā Dānijas pētījumu rezultāti.

30. Sanāksmes dalībnieks R.: Kā ar kara laika bumbām un atkritumiem, kuri tiks uzrakti no jūras dzelmes, kā ar zemūdens vēsturiskajiem vrakiem, kuri ir atrasti un vēl neizpētīti?

LIAA atbilde: Visas jautājumā minētās izpētes ir paredzēts pētīt gan IVN procesa laikā, gan veicot papildu pētījumus.

31. Sanāksmes dalībnieks R.: Vai stāvkrastu nenoskalos? Vai tiks ņemti vērā krasta erozija?

LIAA atbilde: VPVB sastāda programmu, kurā būs noteikti obligāti veicamie pētījumi IVN ietvaros. Paredzams, ka tiks iekļauts pētījums par kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem. Pētījumu ietvaros būs iespējams modelēt, kādu ietekmi vēja parks varētu radīt uz piekrastes zonu, bet reālo situāciju varēs novērot tikai parka ekspluatācijas laikā.

32. A.K.: Respondējot uz KEM komentāru par neskartās ainavas nenozīmīgumu - ainava ir daļa no Kurzemes piekrastes tūrisma & jahtu tūrisma, kā rezultātā uz Latviju brauc ārzemju tūristi - gan no pieminētās Dānijas, Vācijas u.c. ES valstīm, lai baudītu tieši neurbanizētu vidi. Tātad ainavai ir arī sociāli ekonomiska ietekme, nozīme. To degradējot, tiks ietekmēta tūrisma nozare.

LIAA atbilde: Ietekme uz ainavu tiks pētīta IVN procesa laikā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi.

33. A.B.: Vai tiešām ārzemju investoru viedoklis par mūsu zemi ir tikpat leģitīms, cik vietējo Pāvilstas iedzīvotāju viedoklis? Tad jau pāvilstnieki varētu lemt par Vācijas vai Dānijas vēja parkiem.

LIAA atbilde: Jebkurš viedoklis ir svarīgs. Tādēļ, lai uzklautu iedzīvotāju jautājumus un viedokļus, tika organizēti informatīvie semināri un notiek arī sākotnējā sabiedriskā apspriešana. IVN procedūras laikā sabiedrības viedoklis tiek uzklauts vairākkārt.

34. E.S.: Ko darīt Pāvilstas zvejniekiem, jo ne jau starp ģeneratoru stabiem būs atļauts zvejot, būs jābrauc tālāk jūrā, jātērē vairāk degviela un laiks, līdz ar to tas atsauksies uz zivju cenu zvejniekiem.

LIAA atbilde: Ietekme uz zvejniecību tiks vērtēta IVN procesa ietvaros, pēc kā arī būs iespējams noteikt turpmāko rīcību attiecībā uz zvejniecību vēja parka teritorijā. Turklāt vēja turbīnas kalpo kā patvērumi zivīm, līdz ar to paredzams, ka zivju populācija un bioloģiskā daudzveidība varētu pat pieaugt.

35. E.S.: Sērģings un kait boardings nav business, tas ir sporta veids.

36. A.L.: Kādā veidā vēja enerģija būs Latvijas eksportprece, ja naudu pelnīs privāts investors?

KEM atbilde: Pievēršam uzmanību, ka par nodokļu politiku atbildīgā institūcija Latvijā ir Finanšu ministrija, savukārt par ārējo ekonomisko politiku atbildīgā institūcija ir Ekonomikas ministrija, tāpēc aicinām kompetentu vērtējumu par eksportējošu uzņēmumu, atkarība no to akcionāru sastāva un piederības publiskām personām vai privātiem investoriem, lūgt sniegt šo institūciju speciālistiem.

Klimata un Enerģētikas ministrija savas kompetences ietvaros norāda, ka elektroenerģijas eksports ir līdzīga saimnieciskā darbība, kā jebkuru citu preču un pakalpojumu eksports, un vispārīga gadījumā elektroenerģijas ražotājam, neatkarīgi no

tā akcionāru sastāva, ir vienāds pienākumu un tiesību loks, kā komersantiem citās nozarēs attiecībā uz nodokļu nomaksas kārtību un piemērojamajiem nodokļiem, kuram nav saistības ar uzņēmuma akcionāru sastāvu. Vienlaikus atbilstoši Nacionālās drošības likuma 37.pantam, uz elektroenerģijas ražošanas uzņēmumiem, kuru jauda pārsniedz 50 MW, ir attiecināmi pantā minētie ierobežojumi, kas dod Ministru Kabinetam pilnvaras pieņemt lēmumu par tādiem jautājumiem, kā, piemēram, izšķirošas ietekmes iegūšana šādos uzņēmumos.

37. A.B.: Vācijas un Dānijas investori nav Latvijas pilsoņi un nav viņiem leģitīmas teikšanas par Latvijas ainavu.

LIAA atbilde: Paldies par komentāru.

38. A.K.: Lai līdzvarotu KEM pieminētās intereses. Tāpēc ir jābūt vairākām alternatīvām, kuras Elwind gadījumā nav!

39. Sanāksmes dalībniece Veronika: Enerģētikas nozare nav visa dzīve!

40. A.B.: Vai pareizi saprotu, ka ministrijas pārstāvis privātus ārzemju biznesa projektus vērtē augstāk par LVM valsts kapitālsabiedrības projektu? Vai tas ir mūsu nacionālajās interesēs?

LIAA atbilde: ELWIND nav ārvalstu investora projekts, bet valsts mērķēts projekts, lai veicinātu gan enerģētisko neatkarību, gan šādu atjaunīgo energoresursu projektu ieviešanu, mazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas. Parka attīstītājs tiks noteikts izsolē, kurā var piedalīties jebkurš investors, t.sk., arī Latvijas uzņēmumi. Godīgs tirgus - godīga konkurence. Nacionālajās interesēs ir kāpināt atjaunīgo energoresursu izmantošanu un nodrošināt enerģētisko drošību.

41. K.P.: Atbīdriet dziļāk jūrā un jums nebūs šī problēma. Valdmaņa kungs, Jūs slikti slēpjat savu aizkaitinājumu un šobrīd nodarbojieties ar gaslaitingu. Lūdzu, izturieties ar cieņu. Tūrisms šeit jau ir attīstīts, tāpēc jāņem vērā.

LIAA atbilde: Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām. Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Vērā tiek ņemtas arī vēja turbīnu izvietošanas iespējas, piemēram, to pamatu (monopāļu) būvniecība, kas iespējama dziļumā līdz 50 m, un plānotā kabeļa garums.

42. E.S.: Kuram pie vesela saprāta interesē kā izskatās turbīnas jūrā.

43. Sanāksmes dalībnieks R.: Tad par 1x maksājumu, par kapeikām atdos ārzemju investoriem, Zviedrija tikko atcēla šo turbīnu būvniecību.

LIAA atbilde: Izsolē plānots atgūt visas investīcijas no mūsu puses (IVN, infrastruktūra jūrā, licences, atļaujas u.c.)

44. J.M.: Kā tās dzirnavas ietekmēs zivju un nēģu nārstus?

LIAA atbilde: "Zivju un citu pelaģisko sugu audzētavas un biotopi" ir viens no veicamajiem pētījumiem.

45. Sanāksmes dalībnieks R.: Bet ir armijas radaru teritorija, kurā nedrīkst neko būvēt.

LIAA atbilde: IVN procesā ir iesaistītas daudzas institūcijas, t.sk., arī Aizsardzības ministrija, kas šo pārzina un attiecīgi sniegs atzinumu.

46. Sanāksmes dalībnieks R.: Kā ar 3 upju zivju nārsta migrāciju? Kā ar zvejniecību, ja paziņos par liegumu apkārtējo teritorijā nezvejojot?

LIAA atbilde: "Zivju un citu pelaģisko sugu audzētavas un biotopi" ir viens no veicamajiem pētījumiem.

Savukārt jautājumi, kas skar iespējamo teritorijas liegumu, nav vēl izlemti.

47. K.P.: Manuprāt, jūras vēja parks ir estētiski vērtīga ainavas daļa - tas varētu piesaistīt papildu tūristus, kuriem šķiet svarīgas zaļās tehnoloģijas. Es vismaz brauktu.

- LIAA atbilde:** Paldies par komentāru.
48. G. Valdmanis (KEM): No enerģijas tirgus viedokļa vēja elektrostaciju novirzīšanai tālāk no krasta nav principiālas nozīmes. Būtiskais ir jautājums par to, ka nozares attīstībai principiāli ir skaidri un racionālos argumentos balstīti spēles noteikumi.
49. D.V.: Atļaušos piebilst, ka no iedzīvotāju puses galvenie argumenti arī tūrisma aspektā ir par ainavu un Eiropas ainavu konvencija atzīst, ka ainava ir svarīga vietējās kultūras veidošanas sastāvdaļa un ir Eiropas dabas un kultūras mantojuma pamatelements. Apzinoties, ka lauksaimniecība, mežsaimniecība, ražošana un pārmaiņas pasaules ekonomikā, paātrina ainavu pārveidošanos, Eiropas valstis tāpat kā par zaļo kursu ir vienojušās arī par ainavu konvenciju. Manuprāt, šajā aspektā arī tā ir vērtējama, tādēļ IVN nopietni jāvērtē ietekme uz ainavu, kas Jūrkalnē atzīta par Latvijas ainavu dārgumu, kā arī sabiedrības uztvere.
- LIAA atbilde:** Tādēļ IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers arī ietekmes vērtējumu uz ainavu. IVN procesa beigās kompetentā vides institūcija (VPVB), izvērtējot visu informāciju, normatīvos aktus un ievērojot samērīguma principu, izteiks atzinumu par paredzēto darbību, pēc kā MK pieņems lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.
50. E.S.: Kā sabojāta ainava var būt estētiska?
- LIAA atbilde:** Ietekme uz ainavu tiks pētīta IVN procesa laikā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi.
51. E.F.: Valdmaņa kungs te stāsta par interesēm un tiesībām, tajā skaitā vietējo iedzīvotāju, šajā kontekstā jautājums, kas tika uzdots jau sabiedriskajās info sanāksmēs-kāda iemesla dēļ netiek izskatītas vismaz divas alternatīvas, tajā skaitā palielinot vēja parka attālumu no krasta līdz 30 km? Derīgi saprast pamatojumu, īpaši, ja runājam par Latvijas dabas resursu nodošanu privātajam investoram! Vienlaicīgi gribētu precīzi zināt potenciālās izsoles precīzus noteikumus, kuri, vismaz šobrīd, ir "miglā tīti" un netiks Latvijā noslepenoti, līdzīgi kā sākotnējais pētījums.
- LIAA atbilde:** Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. Precīzu vēja parka izvietojumu noteikts attīstītājs, balstoties uz IVN pētījumu rezultātiem. Izsoles nosacījumi vēl nav izstrādāti, tas tiks izdarīts līdz 2026. gadam, kad plānota izsole.
52. E.F.: Pie iepriekš teiktā un jautātā-vai tiks modelētas vēja plūsmas un to izmaiņu ietekme uz piekrastes klimatu?
- LIAA atbilde:** VPVB sastāda programmu, kurā būs noteikti obligāti veicamie pētījumi. Pētījumos būtu iespējams modelēt, kādu ietekmi vēja parks varētu radīt uz piekrastes zonu, bet reālo situāciju varēs novērot tikai parka ekspluatācijas laikā.
53. U.P.: Par ietekmi uz vidi un sociālekonomiskajiem apstākļiem jautājumus neuzdošu, jo par šo jau daudzi dalībnieki iepriekš ir vaicājuši, tieši tāpat kā nekomentēšu elektroenerģijas eksportu un enerģētiskās neatkarības veicināšanu kā argumentāciju projekta realizācijai, bet uzdošu dažus ļoti pragmatiskus ar projekta realizāciju saistītus jautājumus. Vai mums ir zināms, kas būs šo projektu (Latvijas vai ārvalstu būvnieki)?
- LIAA atbilde:** Šobrīd nav zināms, kas būs parka attīstītājs. Izsolē uz tiesībām attīstīt vēja parku noteiktajā teritorijā piedalīties varēs visi attīstītāji (gan Latvijas, gan ārvalstu), kas atbildīs izsoles prasībām.
54. U.P.: Kas finansēs šo projektu paralēli Eiropas piešķirtajam finansējumam. Vai tas būs banku finansējums, pie tam Latvijā reģistrētu banku, vai tas būs ārvalstu investoru pašfinansējums vai to banku finansējums? Ja otrs, vai mums ir pārlicība, ka noteiktie

aizņēmuma % tiks noteikti objektīvi, lai uzņēmuma peļņa zaur aizņēmumu % netiktu arī “eksportēta”?

LIAA atbilde: Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra veic ELWIND projekta Latvijas puses priekšizpēti, kuras īstenošanai tiek izmantots valsts budžeta finansējums, kā arī ir piesaistīts Eiropas Savienības atbalsta instrumenta “Connecting Europe Facility” līdzfinansējums 18,7 milj. euro apmērā Latvijas un Igaunijas ELWIND atkrastes vēja parka teritoriju izpētei. Pēc atkrastes vēja laukuma izsoles izsolē uzvarējušais attīstītājs investēs savus līdzekļus vēja parka būvniecībai un darbībai. Finansējuma avotu izvēle ir šī attīstītāja jautājums.

55. U.P.: Vai ir pārlicība, ka iekārtu amortizācijas laiks arī tiks noteikts objektīvs, lai ar nolietojuma likmēm paralēli aizņēmuma % peļņa arī netiktu mākslīgi samazināta?

LIAA atbilde: Finansējuma avotu izvēle ir šī attīstītāja jautājums. Tāpat arī savas saimnieciskās darbības veikšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tai skaitā pareiza iekārtu amortizācija ir šī attīstītāja atbildība.

56. U.P.: Kas veiks turbīnu apkopi – vai te būs vietējā komponente vai atkal to jau veiks ārvalstu uzņēmums ar sava darbaspēka palīdzību?

LIAA atbilde: To noteikts attīstītājs, ņemot vērā ekonomiskos aspektus, kas parasti ietver lokālos uzņēmumus un infrastruktūru, tai skaitā, ar loģistiku saistītos izdevumus.

57. U.P.: Kopumā – vai Latvija, un īpaši jau ministrijas vadība, kas nu jau šķietami atklāti lobē šāda projekta realizāciju, ir pārlicība, ka tā tiešām rīkojas kā rūpīgs un gādīgs saimnieks Latvijas interesēs?

LIAA atbilde: Projekta realizācija ir Latvijas interesēs. Tā pamatojama ar valsts enerģētiskās neatkarības iegūšanu, kā arī gan ar Latvijas, gan Eiropas Savienības uzstādītajiem klimata mērķiem, vēja resursu izmantošanu Latvijā un vēja parku un tai saistīto nozaru attīstības veicināšanu.

58. A.B.: Lūdzu, izskaidrojiet cik % lielai daļai no izpētes teritorijas jābūt ar bioloģisko daudzveidību, lai LIAA pieņemtu lēmumu par izbūvi citā vietā?

LIAA atbilde: To var atbildēt Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB), pie kādiem apstākļiem paredzamā darbība konkrētā teritorijā nebūtu pieļaujama. Tādēļ ir IVN process, kura ietvaros tiek pētīts, ir vai nav pieļaujama paredzētā darbība konkrētā teritorijā.

59. R.T.: Nepieciešams ņemt vērā ļoti lielos nākamajos finanšu ieguldījumus Sadales Tīkla pieslēgumiem... LV (mēs) maksās par jaunu "GAISMAS PILI", no kuras labumu gūst tikai šis INVESTORS. Kādu labumu LV pilsoņi gūst no SWEDBANKAS peļņas?!

LIAA atbilde: AS “Sadales tīkls” un AS “Swedbank” nav attiecināmi uz šo projektu.

60. K.P.: Kultūras un dabas mantojums nav monetārs un tāpēc nav racionāls?

LIAA atbilde: IVN procesa laikā tiks veikts gan vizuālās ietekmes pētījums, gan sociālās un kultūras ietekmes novērtējums un, balstoties uz pētījumu rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi.

61. I.P.: Vācijas piemērs par izsolēm jūras teritorijas izsoli bija ļoti neveikls. LV elektrostacijām būs jākonkurē ar tirgus cenām nevis ar papildu piemaksām. Atkrastes projekti var tikt realizēti tikai, izbūvējot kabeli uz Vāciju, kur ir pietiekošs patēriņš.

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

62. A.K.: VARAM šobrīd strādā pie Ainavu politikas ieiešanas plāna, kurā tiek paredzēta Nacionālas nozīmes ainavisku teritoriju izdalīšana ar mērķi tās saglabāt un ilgtspējīgi pārvaldīt. Piekraste ir izdalīta kā viena no apm. 17 šādām nacionālas nozīmes teritorijām. Darbu plānots pabeigt 2024.gadā. Tā kā rūpes par Latvijai nozīmīgām dabiskām un kultūrvēsturiskām ainavām ir daļa no Latvijas nacionālās politikas un obligātā Eiropas Zaļā kursa sastāvdaļām un tām ir svars, ja runājam par atkrastes VES vietu izvēli.

LIAA atbilde: IVN procesā, sagatavojot dokumentus, sniedzot atzinumus un pieņemot lēmumus, tiks ņemti vērā spēkā esošie normatīvie akti. Tāpat IVN procesa ietvaros tiks

veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers arī ietekmes vērtējumu uz ainavu. IVN procesa beigās kompetentā vides institūcija (VPVB), izvērtējot visu informāciju, normatīvos aktus un ievērojot samērīguma principu, izteiks atzinumu par paredzēto darbību, pēc kā MK pieņems lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.

63. D.V.: Lai arī ainavai ir subjektīva uztvere, ir tomēr arī kritēriji un metodoloģija, kā to vērtē.

LIAA atbilde: Ietekme uz ainavu tiks pētīta IVN procesa laikā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi. IVN procesa veicēja pārziņā būs arī novērtējuma kritēriju un metodoloģijas izvēle.

64. Sanāksmes dalībnieks G.: Vietējo investīciju censoņi, kam ir tādas investīcijas, lai ar vietējo kapitālu to realizētu?

LIAA atbilde: Izsole būs atvērta gan vietējiem, gan ārvalstu attīstītājiem. Ierasta prakse ir izsolēs piedalīties ar partneriem (Lietuvas gadījumā izsolē uzvarēja "Ignitis" kopā ar "Ocean Winds"), līdz ar to vietējiem uzņēmumiem ir iespējas dibināt jaunas partnerattiecības un startēt ne tikai ELWIND izsolē, bet arī citu valstu organizētās izsolēs.

65. I. K. (komentārs adresēts B.B.): Paldies, par komentāriem. Ainavas vērtība ir racionāls vērtējums, par cik ir pieaudzis tūrisms Pāvilostā un naudas vērtības apgrozās Pāvilostā attiecībā pret kopējo Latvijas tūrisma mazajās pilsētās izmēriem. Nedrīkst salīdzināt pret elektroenerģijas apgrozījumu, jo tās ir divas nesalīdzināmas nozares.

LIAA atbilde: IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers arī ietekmes vērtējumu uz ainavu, tūrisma, īpašuma vērtību u.c. IVN procesa beigās kompetentā vides institūcija (VPVB), izvērtējot visu informāciju, normatīvos aktus un ievērojot samērīguma principu, izteiks atzinumu par paredzēto darbību, pēc kā MK pieņems lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.

66. S.Š.: Kad slēdza Cukurfabrikas, tad arī izmaksāja kompensāciju!

LIAA atbilde: Paldies par komentāru.

67. E.S.: Eiropa jau kompensēja cukurbiešu audzēšanas un cukura ražošanas izbeigšanu...

LIAA atbilde: Paldies par komentāru.

68. K. P.: Kompromiss, kas vairākkārt tika piedāvāts - būvēt tālāk.

LIAA atbilde: Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām. Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Vērā tiek ņemtas arī vēja turbīnu izvietošanas iespējas, piemēram, to pamatu (monopāļu) būvniecība, kas iespējama dziļumā līdz 50 m, un plānotā kabeļa garums.

69. Sanāksmes dalībnieks G.: Kurš apgalvo, ka tūrisms samazināsies ar jaunu tūrisma objektu? Šķiet LIAA jau minēja, ka pētījumi pierāda tieši pretējo.

LIAA atbilde: Vizuālās ietekmes pētījums un Sociālās un kultūras ietekmes novērtējums ir divi no pētījumiem, kas palīdzēs rast atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem konkrēti šai izvēlētajai vietai.

70. E.S.: Kam rūpēs sabojātu saulrietu kompensēšana?

LIAA atbilde: Ietekme uz ainavu tiks pētīta IVN procesa laikā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, tiks izdarīti attiecīgie secinājumi.

71. Sanāksmes dalībnieks G.: Neskarta ainava ir nojaukt molus un mājas, par ko te runā?

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

72. D.V.: Valdmaņa kungs, tas, ko jūs runājat par kompensējošiem mehānismiem, diemžēl, Latvijā vismaz šobrīd vēl nekur nestrādā. Mudinu ne tikai sabiedrību būt tolerantai pret

investoriem un ierēdņiem, bet arī no otras puses strādāt nevis imitēt darbības šo noteikumu īstenošanā.

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

73. I.V.: Vai ir pētījums, kā projekts ietekmēs stāvkrastu, piem., Sārnatē pēdējo 2 gadu laikā ir notikušas būtiskas izmaiņas krasta reljefā.

LIAA atbilde: Šobrīd tāda pētījuma nav. Sociālās un kultūras ietekmes novērtējums ir viens no veicamajiem pētījumiem. Vēja un straumes ietekme uz krastu tiks pētīta.

74. Sanāksmes dalībnieks G.: Kompensācija ir samaksa par kaut kādu pāri darījumu. Ir IVN sākums, lūdzu, visas iespējas vākt pierādījumus.

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

75. J.B.: Vai demokrātiskā valsti ar šāda veida jautājumiem, kas skar pietiekami lielu iedzīvotāju grupu, nebūtu jābūt iespējai veikt iedzīvotāju balsošanu? Mūsdienās tak ir iespējams izveidot balsošanu elektroniski, un, ja vairums nobalso pret šo projektu, tad diemžēl Jums jāmeklē cita vieta projekta realizācijai!

LIAA atbilde: Sabiedrības viedokļa izteikšanai ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesā vairākkārt ir paredzētās sabiedriskās apspriešanas, kad sabiedrība var paust savu viedokli, kā arī sniegt ierosinājumus. Tāpat piebilstams, ka, lai aptauju dati būtu ticami, tai jāaptver pēc iespējas visa Latvijas iedzīvotāju kopa, ne tikai neliela Latvijas iedzīvotāju daļa.

76. Sanāksmes dalībnieks G.: Demokrātijas ekspluatēšana ir politisks nihilisms.

77. A.B.: Valsts enerģētikas stratēģijas "NEKP 2021-2030" mērķus ar 800 jaudām sasniegs ar LVM meža vēja parkiem. Pie tam, tālāk no iedzīvotājiem. Tad, kur ir nepieciešamība pēc jūras vēja parka Pāvilostā? Tad peļņa paliks pašu valstij un iedzīvotāji netiks kaitināti. Kāpēc tik neatlaidīgi jāuztur ārvalstu investoru intereses par atkrastes vēja parku Pāvilostā?

LIAA atbilde: Izsole būs atvērta gan vietējiem, gan ārvalstu attīstītājiem. Kā arī nav garantijas, ka visi šobrīd iepļānotie vēja parki līdz 2030. gadam attīstīsies.

78. Sanāksmes dalībnieks G.: Tanī, ka graudus arī mēs saražojam vairāk kā paši apēdam. NA kārtējā shēma ar LVM vienkārši netiks realizēta.

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

79. J. B.: Vai tiks pētīta turbīnu vibrācijas ietekme uz zivīm?

LIAA atbilde: "Zivju un citu pelagisko sugu audzētavas un biotopi" ir viens no veicamajiem pētījumiem.

80. Sanāksmes dalībniece V.: ainava, vibrācija, gaismas mirgošana, ietekme uz krastu? Ne tikai vibrācija uz jūras iemītniekiem, bet arī krastos esot dzirdama. No citu zemju pieredzēm.

LIAA atbilde: "Zivju un citu pelagisko sugu audzētavas un biotopi" ir viens no veicamajiem pētījumiem. Tiks veikts arī vizuālās ietekmes pētījums, kā arī tiks pētīta ietekme uz tādiem aspektiem kā sikspārņu barošanās un migrācijas koridori, putnu migrācijas un barošanās teritorijas un roņu un citu jūras zīdītāju populācija un dzīvotnes.

81. Sanāksmes dalībnieks G.: Orhūsas konvencija paredz arī argumentēt nē. Neargumentēts nē ir bez sekuma.

LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.

82. J.K.: Vajadzētu skatīties alternatīvus enerģijas ieguves risinājumus. Atstāt neskartus Latvijas Rietumus!

LIAA atbilde: Paldies par komentāru. Šobrīd Latvijā vienlaicīgi attīstās vairāki AER projekti.

83. K.P.: Dārgie projekta pārstāvji - emocionāls un retorisks jautājums jums. Ja šis nebūtu jūsu darbs, ja jūs par šo nesaņemtu algu par dalību diskusijā un projekta attīstīšanu, kurā pusē jūs būtu? Kad jūs pēdējo reizi ar ģimeni devāties brīvdienās atpūsties pie HES? Ko jūs ome un ko jūsu mazbērni teiktu par jūsu darbu? Izejiet pastaigā un atbildiet sev.

- LIAA atbilde:** Paldies par viedokli.
84. A.K.: Jūras plānojums vēl nav apstiprināts - šobrīd notiek tā izstrāde VARAM - tātad ir iespēja pārskatīt un mainīt esošos izvēlētos laukumus.
LIAA atbilde: 2019. gada 14. maijā Jūras telpiskais plānojums ir apstiprināts Ministru kabinetā.
Lai aktualizētu dažādo nozaru intereses Jūras telpiskajā plānojumā, VARAM Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas koordināciju grupas ietvaros rīko regulāras sanāksmes. To mērķis ir Jūras telpiskā plānojuma un Piekrastes tematiskā plānojuma ieviešanas, uzraudzības un aktualizēšanas procesā nodrošināt valsts institūciju, plānošanas reģionu, piekrastes pašvaldību un nevalstisko pārstāvju iesaisti, veicinot nozaru politikas mērķu, attīstības virzienu interešu saskaņošanu un informācijas apmaiņu.
85. B.L.: Paldies diskusijas organizatoriem. Atceramies, ka enerģētiskā drošība (lasīt enerģijas ražošana Latvijā uz vietas no saviem resursiem) ir tieši saistīta ar valsts ekonomisko drošību. Vai pēc pilna mēroga RU kara Ukrainā izvēršanas šis aizvien nav skaidrs? Enerģētikas politikas veidošana nav tikai LV kompetencē. Jāatceras, ka laukumu, tai skaitā E 4 identificēšana izriet no gandrīz 20 gadu darba VARAM vadībā, tai skaitā iesaistot gan aizsardzības, kuģošanas, tūrisma un citas intereses. Jācer, ka šie pētījumi tiks ņemti vērā, lai nebūtu jātērē finansējums par jau vienreiz finansētiem darbiem. Paldies!
LIAA atbilde: Paldies par šo komentāru.
86. S.Š.: Vai ir apzinātas biznesa nozares, kuras ietekmēs šāda parka izbūve?
LIAA atbilde: Šāds pētījums vēl nav veikts. Sociālās ietekmes novērtējums ir viens no veicamajiem pētījumiem.
87. Sanāksmes dalībnieks G.: Vējš pēc 5km atjaunojas par 97%.
88. A.B.: Lūdzu, paskaidrojiet iedzīvotājiem, vai tiešām KEM ministrija ārvalstu investoru projektu uzskata svarīgāku par valsts mežu projektu?
LIAA atbilde: ELWIND nav ārvalstu investora projekts, bet valsts mērķēts projekts, lai veicinātu gan enerģētisko neatkarību, gan šādu atjaunīgo energoresursu projektu ieviešanu, mazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas. Parka attīstītājs tiks noteikts izsolē, kurā var piedalīties jebkurš investors, t.sk., arī Latvijas uzņēmumi. Godīgs tirgus - godīga konkurence.
89. K.P.: Kur būs pieejams sarunas protokols?
LIAA atbilde: Protokols tiks publicēts vietnēs www.liaa.gov.lv/lv/elwind-aktualitates, www.dkn.lv, www.liepaja.lv, www.ventspilsnovads.lv un www.ventspils.lv.
90. K.P.: Jūs paredzējāt tikai stundu visiem jautājumiem un priekšlikumiem.
LIAA atbilde: Plānotais sanāksmes ilgums bija paredzēts 1.5 stundas. Dalībnieku aktivitātes dēļ sanāksme ilga 2 stundas.
91. A.B.: Valdmaņa kungs, bet tādā gadījumā, neminiet argumentu, ka jāsaražo Latvijai trūkstošās jaudas. Jo pēc 2030.gada, kad gribat īstenot, Latvijai nekādas jaudas netrūks.
LIAA atbilde: Nav garantijas, ka visi šobrīd ieplānotie atjaunīgās enerģijas projekti līdz 2030. gadam attīstīsies un būs pabeigti.
92. J.Z.: Turbulence saglabājas krietni tālāk, kas lokāli klimatu padarītu karstāku (atbildot uz komentāru, ka Vējš pēc 5km atjaunojas par 97%).
LIAA atbilde: Paldies par komentāru.
93. K.E.: NEKP (Nacionālais enerģētikas un klimata plāns) tiek pārskatīts, jo salīdzinājumā ar LT un EST mūsu ambīcijas ir mazāk nekā pieticīgas AER ražošanā.
LIAA atbilde: Paldies par komentāru.
94. K.P.: Baltijas jūra nav ne tuvu viena no piesārņotākām.
LIAA atbilde: Atsaucoties uz Pasaules Dabas Fonda prezentāciju ELWIND informatīvajā seminārā Pāvilstā 2023. gada 2. augustā, Baltijas jūra ir viena no visintensīvāk izmantotajām jūrām pasaulē. 97% no Baltijas jūras ietekmē eitrofikācija

jeb ūdens aizaugšana, savukārt 27% no jūras gultnes ir mirusi no hipoksijas jeb skābekļa trūkuma.

95. G.Valdmanis (KEM): Šobrīd situācija vienotā tirgū mums, ko apliecināja arī pagājušā gada un aizpagājušā gada tirgus, norāda uz to, ka nepietiks ar to, ka Latvija spēj saražot šīs 7,3 TWh.
96. K.P.: Ieplānojiet pietiekami laiku, lai visus uzklautu un neviens nerunās pa virsu.
LIAA atbilde: Plānotais sanāksmes ilgums bija paredzēts 1.5 stundas. Dalībnieku aktivitātes dēļ sanāksme ilga 2 stundas. Ieteikums ieplānot vairāk laika tiks ņemts vērā, organizējot nākamās šāda veida pasākumus.
Iedzīvotāju jautājumiem un priekšlikumiem tika paredzēts laiks no 11.jūlija līdz 11.augustam atbilstoši likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumos Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" noteiktajai sākotnējās sabiedriskās apspriešanas kārtībai. Jautājumus un priekšlikumus jebkurš interesents varēja gan iesniegt Vides Pārraudzības valsts birojam, gan elektroniskajā pastā projekta ierosinātajam elwind@liaa.gov.lv, gan tiešsaistes seminārā. Līdz ar to interesentiem laika posmā no 11.07.2023. līdz 11.08.2023. bija nodrošināta iespēja tikt uzklautiem caur dažādiem rīkiem un kanāliem. Informācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tika izplatīta arī vietējos laikrakstos (11.jūlija numuros laikrakstos "Ventas Balss", "Ventpils Novadnieks" un "Kurzemes vārds") un pašvaldību domju ēkās un mājaslapās (Ventpils un Liepājas valstspilsētu, kā arī Dienvidkurzemes novada un Ventpils novada tīmekļa vietnēs).

3.2. Jautājumi, kas uzdoti un atbildēti diskusijā ar ieslēgtu mikrofonu:

1. **Sanāksmes dalībnieks G.:** Vairākkārt publiskajā vidē ir izskanējis apgalvojums (un arī no nu jau bijušajiem ministriem), ka ELWIND projekts ir valsts kapitālsabiedrības īpašumā esošs projekts. Kā zinām, privātā kapitāla risks ir biznesa risks un valsts kapitāla risks ir budžeta risks. Arī no paša uzņēmuma puses tādas retorikas manāmas, ka tas būtībā jau ir viņu projektu. Kāda būs LIAA kā procesa virzītāja rīcība, lai nodrošinātu brīvu un objektīvu konkurenci par šo projektu?

Atbild Jānis Ločmelis (LIAA): Paldies par jautājumu. Kā jau minēju, izsole būs tikai 2026. gadā. Šīs priekšizpētes aktivitātes tiešām organizē LIAA, kas ir valsts iestāde. Tas, ko mēs darīsim, ir savāksim visus šos pētījumus, pētījumu dati tiešām būs publiski pieejami un nopublicēti projekta mājas lapā, kas ir <https://elwindoffshore.eu/>. Mēs gaidām ka 2026. gadā tiešām būs aktīva konkurence izsoles laikā, kur tas, kurš izpildīs visus šos atbilstības kritērijus, lai piedalītos izsolē, piedāvās arī izdevīgāko cenu un tiks pie tiesībām šo atkrastes parku būvēt un ražot elektroenerģiju.

2. **Sanāksmes dalībniece L.Z. (0:37:51):** Jautājums Valdmaņa kungam. Jūs reizē teicāt 2 lietas, ka šis projekts ir paredzēts tam, lai Latvija eksportētu elektroenerģiju, bet tai pašā laikā pieminējāt arī to, ka kā citādkā mēs paši sevi nodrošināsim. Šīs lietas ir savstarpēji izslēdzošas, tādēļ vai jūs, lūdzu, varētu detalizētāk paskaidrot, kā tad ir ar to sava tirgus nodrošināšanu, savu vajadzību nodrošināšanu un eksportu?

Atbild Gunārs Valdmanis (KEM): Paldies par jautājumu. Es nevaru īsti piekrist jūsu formulējumam, ka tās ir savstarpēji izslēdzošas, jo kopumā ir jāsaprot, kā tirgus strādā. Ja kāda no valstīm spēj saražot pietiekamu apjomu elektroenerģijas, bet reģionā blakus valstis joprojām ir ar augstu deficītu, tad šeit strādā tāds kā "savienoto trauku princips". Tātad šis te augstais deficīts kaimiņu reģionos tomēr mudina elektroenerģijas tirgū šai pārpalikuma enerģijai plūst uz reģionu, kur ir augsts pieprasījums. Tātad veidojas arī kopumā reģionā augstākas cenas. Spilgts piemērs, ko var minēt no iepriekšējo gadu pieredzes, varētu būtu kabeļa būvniecība no

Norvēģijas dienvidu reģiona uz Lielbritānijas tirgu, kur vēsturiski bija izteikti augstākas cenas. Norvēģijā ražotāji, redzot šo te patērētāju konkurenci, cīnījās par iespēju piegādāt elektroenerģiju patērētājiem, kuriem tas ir nepieciešams. Lai Baltijas jūras valstu reģions spēku sekmīgi funkcionēt un cenas visā reģionā veidotos ekonomiski ilgtspējīgas, pirmais nosacījums ir pietiekams jaudu apjoms.

Šobrīd Latvijai vēja potenciāls ir salīdzinoši augsts, ko nevar teikt par visām citām kaimiņvalstīm. Līdz ar to situācija var veidoties tāda, ka, ja Latvija neizšķiras par šo lēmumu, projekti arī kaimiņvalstīs var neveidoties. Pastāv būtisks risks, ka Baltijas jūras reģionā šis jaudu apjoms nebūs pietiekams. Līdz ar to ir jautājums, vai Latvija spēs saražot sev nepieciešamo apjomu 7,3 TWh, ja kopumā šajā reģionā būs par maz elektroenerģijas. Tādā gadījumā arī visi reģiona iedzīvotāji piedzīvos ļoti būtiskas cenu svārstības, īpaši periodos, kad apstākļi ir nelabvēlīgi. Mums kā reģiona patērētājam ir būtiski, lai tomēr visā reģionā šis jaudu nodrošinājums būtu pietiekams.

Vēl gribu uzsvērt to, ka Latvijas kā reģiona ekonomiska un tehniska funkcionēšana kā izolētam tirgum nav īsti aplūkojams scenārijs, jo pat no sistēmas viedokļa mazas sistēmas ekspluatācija autonomā salas režīmā ir stipri dārgāka, jo faktiski pietrūkst iespēju tirgoties un izmantot iespēju, ka kādā reģionā veidojas pārpalikums. Šādā gadījumā ir stipri būtiskāki augstu cenu riski. Jau iepriekšējos gados arī novērojām to, kādas sekas ir vērojamas tad, ja reģionā pakāpeniski sāk trūkt jaudas, kas arī ir galvenais iemesls, kāpēc tieši iepriekšējos gados esam piedzīvojuši cenu kāpumu.

3. **Sanāksmes dalībnieks M.D.** (0:42:42): Vispirms jau paldies Latvijas Investīciju attīstības aģentūras darbiniekiem, kuri bez šīs normatīvajos aktos noteiktās attālinātās sanāksmes rīkoja arī 2 informatīvos seminārus Pāvilostā un Jūrkalnē. Es domāju, ka jūs guvāt priekšstatu par to, kas visvairāk uztrauc vietējo sabiedrību. Zvejnieki uztraucas par ietekmi uz zivsaimniecību, kur jūs diezgan interesanti atbildējāt, ka zivsaimniecība varētu attīstīties tik sekmīgi, ka gala beigās šīm teritorijām varētu noteikt liegumu statusu. Pilnīgi skaidrs, ka galvenais, kas uztrauc sabiedrību, tūrisma uzņēmējus it sevišķi, ir šī ietekme uz ainavu. Jūs atsaucāties uz jūras telpisko plānojumu. Jūras telpiskajā plānojumā arī ir aprakstīta šī situācija, ka vietējā sabiedrība iepriekš veiktajās aptaujās ir jau paudusi šaubas. Jūras plānojums paredz arī to, ka gadījumā, ja parādās šīs vertikālās vizuālās ierīces, ir jāveic arī izpēte par ietekmi uz tūrismu, uz piekrastes tūrisma attīstību. Jautājums ir – vai un kā šī izpēte tiks veikta, un ņemot vērā kādus datus?

Otrs jautājums. Mēs līdz šim tā arī neesam sagaidījuši atbildi par alternatīvu. Vai būs šī alternatīva? No Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvjiem saprotu, ka šādai alternatīvai ir jābūt un to paredz arī Ietekmes uz vidi novērtējuma likums. Vai un kādas alternatīvas tiks paredzētas un vai viena no alternatīvām varētu būt tāda, ka vai nu ar attālumiem vai nu ar tehnoloģijām (samazinot iekārtu augstumu) tiek atrasta teritorija, kurā šī ietekme uz ainavu nav vispār nekāda?

Atbild J.Ločmelis (0:45:10): Paldies par jautājumu. Atbildot uz pirmo par tūrismu un ainavu, jā, tas tiks pētīts, un tieši sociāli ekonomiskais pētījums ir viens no pētījumiem, ko es rādīju slaidā, kur mēs tieši šo jautājumu pētīsim. Tur attiecīgi tiks noteikts, vai ir ietekme uz ainavu, vai ir ietekme uz īpašumu vērtībām un šie dati tiks analizēti.

(45:34) Par alternatīvām otrs jautājums. Šajā gadījumā mēs pētīsim tehnoloģiskās alternatīvas. Respektīvi, ja izpētes teritorija būs piemērota atkrastes vēja parku būvniecībai, tad tiks pētītas tehnoloģiju alternatīvas.

M.D. (0:46:00): Precīzi, kādas, lūdzu? Augstumi?

J.Ločmelis: Tai skaitā varētu būt arī augstumi, un tas atkarīgs, kāda veida tehnoloģijas tiek izmantotas, kāda veida turbīnas izmantotas, kur tās tiek novietotas, kā arī pats risinājums šim vēja parkam.

M.D. (0:46:20): Varētu būt vai būs?

J.Ločmelis: Varētu būt. Jo mums jau sākumā ir jāsaņem savi sākotnējie dati, lai saprastu, vai šādas ietekmes ir vai nav. Un, ja tādas ir, vai kaut kādi kompensējošie pasākumi šīm ietekmēm ir iespējami.

4. **R.J. (0:46:51):** Man vairāk bija ne tik daudz jautājums kā tāds komentārs. Es gribētu vērst uzmanību uz to, ka tie ir dati par to vizuālo iespaidu. Varbūt tie būtu tādi, kam jāpievērš lielāka uzmanība, jo, piemēram, mums ir piemērs jau no Kolkas līdz Ventspilij tajā piekrastes zonā, kur ir pretī Sāremā sala un kur ir vēja ģeneratori 40 kilometru attālumā no Latvijas krasta. Tā vieta ir diezgan labi redzama arī ne pārāk labā laikā. Tie vēja ģeneratori laikam ir tikai 70 m augsti. Līdz ar to tas vizuālais iespaids varētu būt krietni lielāks nekā tas, kas publiskajā telpā ir izskanējis.

Otra lieta, par ko es gribētu ieminēties, ir tāda, vai, šo projektu sākot un iniciējot, ir ņemts vērā tas, teiksim, kultūrvēsturiskais trieciens nācijai pašapziņai, ko radījusi Daugavas kaskādes HES izbūve un viss, kas ar to saistīts - teritoriju appludināšana un Staburags, un tā tālāk, un tā tālāk. Vai šajā projektā, izskatot visas iespējas un arī tās nākotnes prognozes un veicot aprēķinus, ir uzlikti pareizie akcenti uz to iedarbības virzieniem? Vai nebūtu tā, ka šis kultūrvēsturiskais un tūrisma aspekts varbūt pat nebūtu tik būtisks, bet tieši tas iespaids uz vietējiem iedzīvotājiem un Latvijas iedzīvotājiem, kas, teiksim, rietumu krastu uztver kā iedvesmas avotu? Un mēs zinām, ka liela daļa Latvijas iedzīvotāju Kurzemi un tās dabas vērtības uztver īpaši emocionāli dažādu vēsturisku aspektu rezultātā. Vai, izskatot šo projektu, tas viss tiešām pareizā apjomā tiks ņemts vērā?

Trešā lieta ir visi aprēķini, ko iepriekšējie runātāji minēja. Vai mēs varam paļauties uz šiem tehniski ekonomiskajiem aprēķiniem, kas tiek šobrīd veikti? Projekts paredzams uz 20-30 gadiem. Mūsdienu situācijā, kad strauji attīstās atomenerģijas tehnoloģijas un tā tālāk, un arī enerģijas ražošanas vietas un sadalījums pa reģioniem, arī tas strauji mainās. Vai nav tā, ka esošie aprēķini pēc kāda laika var izrādīties neatbilstoši realitātei? Tad mēs būsim pazaudējuši vērtīgus savus nacionālos dabas resursus.

Atbild J.Ločmelis (0:50:02): Paldies par jautājumu. Es saprotu, ka ainava ir tas, kas satrauc visvairāk, un tas tiešām ir jāpēta, bet tā atbilde ir tāda, ka, protams, mēs skatīsimies arī pašu ģeoloģiju šim laukumam pamatam un dziļumu. 60 metru dziļums ir tā robeža, līdz kurai var iet, lai uzstādītu šīs turbīnas. Ainava arī ir subjektīva. Es saprotu, ka Jūrkalne ir unikāla vieta. Kad mēs bijām šajos informatīvajos semināros gan Jūrkalnē, gan Pāvilostā, mums bija līdzīgi arī pārstāvji no "Zaļās brīvības", kam bija ļoti laba prezentācija tieši par Dānijas praksi, kur iedzīvotāji ir pieraduši pie šīs vēja turbīnu fona, ka viņiem tas jau skaitās kā nacionālā vērtība. Atbilde ir, ka mēs mēģināsim, protams, ņemt vērā maksimāli visas intereses. Ja šī E4 laukuma robežās ir iespējams uzstādīt turbīnas iespējami tālāk no krasta, ņemot vērā pieejamo dziļumu un gultnes apstākļus, vēju apstākļus un arī dabas apstākļus, vai tur ir zivis vai kuģošanas ceļi un tā tālāk, tur ir ļoti daudz šo faktoru, kam jāsakrīt kombinācijā. Tā arī tiks atrasts optimālākais šī parka novietojums.

Vai es atbildēju uz jūsu jautājumu?

R.J. (0:51:57): Paldies. Es jau arī vairāk neko īsti necerēju. Šie jautājumi prasītu dziļāku izpēti, bet, protams, es saprotu arī jūsu viedokli. Skaidrs ir tas, ka Latvijas iedzīvotājiem ir jābūt iespējai izteikt savu viedokli, jo šī apspriešana diemžēl nebija zināma tādā plašākā publikā. Lai arī kādā veidā tā tika izziņota. Ieteikums nākotnē - varbūt padomāt par to, kādā veidā izziņo šīs te publiskās apspriešanas un informāciju par šo projektu. Ne tikai izpildīt likumā noteiktās prasības par iedzīvotāju apziņošanu, bet tīri praktiski panākt to, lai maksimāli daudz Latvijas iedzīvotājiem, kurus tas interesē, būtu iespējams savlaicīgi pieslēgties un iegūt pilnīgu informāciju, kā arī izteikt savu viedokli. Paldies jums.

Atbild J.Ločmelis (0:53:10): Par šo izziņošanu pirms šīs sabiedriskās apspriešanas rīkojām informatīvos seminārus, tāpat arī Facebook publicējam šīs ziņas, arī četrās pašvaldībās Kurzemes rietumos (Liepājas un Ventspils valstpilsētu, Dienvidkurzemes un Ventspils novadā) informācija par šo projektu ir pieejama. Kā es arī teicu, šis projekta attīstīšanas cikls tiešām ir ilgs. Tas nenozīmē, ka tikai tagad drīkst uzdot jautājumus. Jūs varat mums rakstīt arī turpmāko 2 gadu garumā, kad mēs faktiski veiksīm šos pētījumus.

- A.B.** (0:53:49): Biju arī klātienē Pāvilostā un gribu, lai mani jautājumi izskan arī šeit. Es, arī šeit klausoties, nesadzirdu īstos argumentus, kāpēc vietējiem iedzīvotājiem būtu šis projekts vajadzīgs, kādi ir ieguvumi Pāvilostas vai Jūrkalnes iedzīvotājiem. Otra lieta, runājot par kopējo valsts enerģētikas politiku. Tajā, ko mēs sadzirdējam, tāpat mums Latvijā ir jāattīsta jaudas, jo ir savienojumu trauku princips - ja citas valstis nespēj saražot tik, cik vajag, tāpēc Latvijas vēsturiskajai piekrastei tieši pretī Pāvilostai, kas ir kūrorts, ir jāattīsta jaudas un nedrīkst šo skatīt nacionālā jautājumā. Tad, manuprāt, tas nozīmē to, ka, tā kā daudzas valstis atsakās arī šobrīd no atsevišķiem resursiem, tostarp no Krievijas gāzes, kas ir pareizs virziens arī Latvijā, ir jāattīsta vēja jaudas. Par to nav sašutums. Sašutumus, manuprāt, ir par to, ka to dara tieši šeit, un arī dzirdēju, ka Valdmaņa kungs atsaucās uz Nacionālo enerģētikas un klimata plānu, bet šobrīd jau tas pat nav uzrakstīts. Jūs rakstāt, ka tas ir tapšanas stadijā. Mēs faktiski atsaucamies uz dokumentu, kurš vēl nav gatavs. Prezencijā mēs redzam, ka ELWIND projektu ir plānots īstenot pēc 2030. gada, kad ir paredzēts, ka "Latvijas valsts meži" un "Latvenergo" kopuzņēmums jau būs īstenojis nepieciešamās jaudas, kas ir mums nacionāli vajadzīgas. Tāpēc es domāju, ka tāds ierindas Pāvilostas iedzīvotājs domā tā, kāpēc mums ir, jūs visu laiku pieminat reģionus un ārvalstu investīcijas, Tātad Eiropa iedod naudu, šeit kāds dānis vai vācietis, kurš, starp citu, finansē, kā mēs uzzinājam, Vācijas valdība finansē arī "Zaļo brīvību" (neatkarīgus ekspertus), kuri tad lai silda Pāvilostas iedzīvotājiem ideju, ka, attīstot šīs te teritorijas, šīs te jaudas, tās tāpat aizplūdis prom. Tāpat AST jau minēja, nākotnē plānots izbūvēt šīs līnijas uz Zviedriju un Vāciju. Pieņēmumi par 100 jaunuzņēmumiem vai par ostām, nu nebūs tā Pāvilostas osta. Nebūs Pāvilostā neviens jaunuzņēmums, tie visi ir pieņēmumi, līdz ar to, manuprāt, tas ir labi, ka jūs vērtēsiet veiksmīgus un visu citu, bet klausoties rodas tāds secinājums, ka ir ārvalstu investīcijas, tad ir ārvalstu deficīts, jo viņiem pietrūkst elektrības, tāpēc izmantos mūsu teritoriju, tad ir visi veiksmīgi un tad vietējais iedzīvotājs secībā ir pēdējais. Nu tas droši vien arī kicina mūs kā vietējos iedzīvotājus. Paldies par to, ka tie semināri tika veidoti, bet droši vien arī praktiskajā procesā gribētos lielāku iesaisti un varbūt arī tādu aptaujas formātu, kur jūs arī dotos varētu redzēt, ko Pāvilosta domā par to, tas būtu viens priekšlikums.

Un otrs priekšlikums. Šeit jau arī komentāru sadaļā bija jautājums, kāpēc, ja ir iezīmēti vairāki tie laukumi, kāpēc netiek pētīts vai tagad jūs pētīsiet tikai vienu un nepētīsiet citus, piemēram, pie Lietuvas vai Ziemeļkurzemē, turpretī Ventspilī tas ir vēl tālāk jūrā. Tā kā tas ir kopprojekts ar Igauniju, tas pat sanāk, kā man Ekonomikas ministrijā stāstīja,

par 150 miljoniem izdevīgāk izbūvēt un tas nebūtu pretī kūrortam, jūs nekacinātu sabiedrību un galu galā būtu izdevīgāk. Nu tad rodas jautājums, kāpēc tā. Tāpēc otrs priekšlikums būtu veikt izpēti citur nevis pretī Pāvilostai, ņemot vērā, ka tas ir izdevīgāk, ņemot vērā, ka tas būtu tālāk no sabiedrības acīm (līdzīgi kā "Latvenergo", "Latvijas valsts meži" attīsta šos vējus mežā, kur nauda paliks nevis kaut kādiem mistiskiem ārvalstu investoriem, bet valstij). Lūdzu, šos divus priekšlikumus varbūt varat nokomentēt. Paldies.

Atbild J.Ločmelis (58:74): Par teritorijas izvēli mums ir jāizvēlas viens no vēja parku iespējamajiem laukumiem, kas pašlaik ir apstiprināti. 2021. gadā tiešām notika šī priekšizpēte, kur eksperti salīdzināja, kurš tad varētu būt efektīvākais laukums. Jūs pieminējāt B4 teritoriju, kas varētu būt tuvāk Igaunijai un vairāk uz Ventspils pusi, tā ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona. Sākotnējie dati liecina, ka tur tiešām arī ir šī bioloģiskā daudzveidība, līdz ar to arī teritoriālajā plānojumā tā ir atzīmēta kā B – bioloģiskās daudzveidības zona. Ja mēs salīdzinām no pārējiem apgabaliem, tad attiecīgi E4 laukums bija piemērotākais un tuvākais, lai izveidotu šo starpsavienojumu ar Igauniju.

Atbild G.Valdmanis (59:56): Paldies arī kolēģiem par komentāru. Tas ir tādas plašākas diskusijas jautājums, kas sniedzas jau stipri ārpus elektroenerģijas tirgus. Bet tomēr gribētos uzsvērt, ka šajā gadījumā ir jāsaprot, ka tā saimnieciskā aktivitāte var tiešām arī nesniegt tiešu saimniecisko labumu konkrētas teritorijas iedzīvotājiem tieši tāpat kā, pieņemsim, jūrniecība šajā reģionā var nesniegt arī tiešu piensumu Pāvilostas iedzīvotājiem vai zvejniecība, vai aviācija, kas šķērso šo teritoriju. Jā, mēs dzīvojam sabiedrībā un teritorijā, kas ir pietiekami blīvi apdzīvota, lai mums nāktos rēķināties arī ar leģitīmām citu pušu iesaistītām tiesībām izmantot ainavu, tai skaitā, arī elektroenerģijas ražošanai pat tad, ja tiešā veidā mums tā nesniedz. Tāpat kā varētu citu reģionu iedzīvotāji runāt par to, kāpēc visa Latvija bauda labumus no Daugavas HES kaskādes, ja ainava ir ietekmēta tikai mums. Es kā Aizkraukles iedzīvotājs varētu veikt, ka Pļaviņu HES kaskādi uzskatu par viens no būtiskākajiem tūrisma piesaistes elementiem savā pilsētā un pilnīgi noteikti neatbalstu ideju par visur absolūti neskartas ainavas saglabāšanu. Īpaši, ja mēs runājam par patiešām plašu ainavu, kas neskar mūsu tiešo teritoriju.

Runājot par elektroenerģijas tirgu, es tiešām pievērstu uzmanību, ka nav tādas īpašas iespējas un jaunu tehnoloģiju, kas mums ļaus izvairīties no objektiem. Ja mēs iepriekš šeit minējām par kodolenerģiju, tad arī šis process ir pietiekami ilgstošs un arī pietiekami saistīts ar pretrunīgām sabiedrības interesēm, līdz ar to būtisku alternatīvu šeit nebūs. Atsakoties un protestējot pret to, ir jārēķinās, ka šiem projektiem jebkurā gadījumā kaut kur būs jāattīstās. Iespējams, citā reģionā, bet tad kopumā šajā gadījumā ir jārēķinās, ka Latvija būs atkarīgāka no norisēm citās valstīs. Tātad, cik ātri un smagnēji cik šie projekti attīstīsies citās valstīs, to Latvija vairs nekādā veidā nevarēs ietekmēt.

Šeit arī, protams, izskan jautājums par to, kurš gūs saimnieciskās darbības peļņu no ražošanas. Ir jāsaprot, ka jebkurā gadījumā tas, kurš veic līdzekļu ieguldījumu, arī, protams, ir tiesīgs gūt saimniecisku labumu no ražošanas. Peļņa ir obligāts priekšnosacījums, lai investors nenonāktu uz apsūdzēto sola, organizējot ražošanu. Likumdošana gan Latvijā, gan arī citās valstīs izliek pienākumu rīkoties kā labam, rūpīgam saimniekam, tātad nodrošināt arī projekta ekonomisko ilgtspēju. Es domāju, par šo aspektu, kurš tieši gūs saimnieciskās darbības peļņu un, neaplūkojot scenāriju, ka šis projekts ir nerentabls, tātad tas ir principā neatbilstošs likumdošanai, ir to kropļojošs. Tātad ir jārēķinās, ka investīciju veicējs arī ir tiesīgs gūt saimnieciskas darbības peļņu.

Atbild J.Ločmelis (1:04:00): Paldies, Gunār. Es tikai gribētu papildināt no savas puses, ka izsoļu nosacījumos parasti ir arī jautājums par vietējās komponentes lielumu, respektīvi, ja kāds

grib attīstīt jebkurā valstī atrastas parkus, tad tur paredz arī noteiktu procentu, cik ir jānāk šai vietējai komponentei. Šajā gadījumā tas arī paver iespējas šos investīciju projektus veidot. Varbūt mēs neražosim mēģināt vēja ģeneratorus un turbīnas, kas ir Dānijas un Vācijas bizness, bet mēs varam ražot šīs citas sastāvdaļas, kas ir gan betona pamatne pašām turbīnām, gan arī sastāvdaļas šiem torņiem. Tas arī Pāvilostā un Jūrkalnē var radīt jaunas darbavietas, apkalpojot šos vēja parkus, bet, ja mēs skatāmies Latvijas mērogā, tomēr šis būtiskais ekonomiskais piensums ir sagaidāms.

A.B. (1:05:19): Noslēdzot par to vienu priekšlikumu. Man liekas tas salīdzinājums ar HES ir nekorekts. Mans jautājums jau bija par to, ja "Latvijas valsts meži" un "Latvenergo" īsteno šos te vēja parkus mežos un gūst peļņu, un šī peļņa paliek Latvijā, un jaudas ir pietiekams, tad kāpēc mums jādāvina sava teritoriju kādam, visticamāk, ārvalstu uzņēmumam, kurš visticamāk šo enerģiju novirzīs uz ārvalstīm un visticamāk ne jau viņš ziedos savu peļņu, lai samazinātu vietējiem elektrību. Tātad peļņa nevis paliks Latvijai, bet aizplūds prom. Tāpēc man liekas diezgan nekorekti šādus salīdzinājumus veikt. Bet mans jautājums vai priekšlikums, kuru jūs nenokomentējāt, ir lai jūs uztaisāt šo aptauju vai balsojumu un arī savā ziņojumā, kad jūs ejat pēc tam uz Ministru kabinetu, lai ir iekļauts šis demokrātiskais princips un sabiedrības viedoklis, jo, manuprāt, apspriede ir tikai puse no iedzīvotāju viedokļu uzklaušanās. Arī šis balsojums - pozitīvi vai negatīvi vērtēt šo projektu - būtu iekļaujams ziņojumā Ministru kabinetam. Paldies.

J.Ločmelis (1:06:49): Paldies par komentāru.

6. **Sanāksmes dalībnieks A.:** Labdien, veiksmi visiem! Man tāds komentārs. Valdmaņa kungs minēja, vai būvēt vai nebūvēt šo projektu galvenokārt tiks ņemts vērā ietekmes uz vides novērtējums. Ja tā, tad ko es par to domāju, par šo ietekmi uz vidi. Kad Pāvilostā būvēja mola pagarinājumu, droši vien arī bija tāds vērtējums. Pašlaik visiem ir redzams, kas notiek ar Pāvilostas pludmali, par ko tā ir pārvērtusies, tur viss ir vienos akmeņos, smilšu joslu praktiski ir pazudusi. Pēc manām domām vērtējums nebūs īsti objektīvs, praktiskais rezultāts būs pavisam cits. Tur neviens nevar paredzēt, kāda būs šī praktiskā ietekme.

(1:08:16) Vēl ko es gribēju komentēt. Varbūt visi atceras, ka 90. gados gribēja blakus Pāvilostai būvēt atomstaciju. Tas vietējo iedzīvotāju protestu dēļ tika nobremzēts. Visi zina, kas notiek šobrīd, kas ir noticis ar Salaspils elektrostaciju, kas ir noticis ar Ignalīnas elektrostaciju. Tās ir slēgtas. Ja mēs tā pafantazējam, ja šī elektrostacija pie Pāvilostas būtu uzbūvēta, kas tur būtu šobrīd, tur rēģotos noteikti tāds monstros, kas arī noteikti tiktu slēgts tāpat kā Salaspils, tāpat kā Ignalīna. Manuprāt, šai vēja enerģijai arī drīz pienāks gals, tāpēc ka strauji attīstās augstās kodolsintēzes tehnoloģijas. Tas ir mans viedoklis un es domāju, ka drīz tas tiks ieviests dzīvē. Kā jūs varat šo visu komentēt?

Atbild J.Ločmelis (1:09:32) Paldies. Par Pāvilostas molu un 15, 17 vai 20 kilometru attālumā esošu atkrastes parku, es domāju, ka tās ir 2 dažādas situācijas. Ja mols tiešām var ietekmēt uzreiz uz šo pludmali, kas arī ir noticis, vai 15 kilometrus jūrā esošs vēja atkrastes parks var ietekmēt pludmali, tiešām atklāsies ietekmes uz vidi novērtējumā. Tur arī tiks pētītas šīs straumes, un kā šīs straumes vai nu ietekmē vai neietekmē. Ja mēs runājam par piekrastes biznesu, par kaitošanu, sērfošanu, tad tik tālu neviens nesērfo un nekaito, līdz ar to tam nevajadzētu būt ietekmētam. Par atomenerģiju Gunārs labāk nokomentēs.

Atbild G.Valdmanis (1:10:26) Komentējot par šo atomenerģētiku, pilnīgi noteikti kaut kāda tehnoloģiskā virzība šajā virzienā notiek, bet mēs runājam par absolūti citiem periodiem, kuros tā varētu attīstīties. Pilnīgi noteikti atomenerģētika nav un nebūs alternatīva šāda tipa

projektiem kaut vai tā iemesla dēļ, ka tad, kad mums ir cerības redzēt kādas atomenerģijas jaudas, protams, ja nozares attīstības tendences būs labvēlīgas, tad faktiski šie projekti jau būs nobrieduši un ilggadēji strādājuši. Līdz ar to nevarētu pretnostatīt kaut ko, ko mēs varam realizēt tuvākajā desmitgadē, ar to, kur, iespējams, vajadzīgas vairākas desmitgades, līdz nozare kļūst rentabla. Ja mēs runājam par kodolsintēzes objektiem, mums no enerģētikas viedokļa nav vēl neviena pagaidām tehniski funkcionējoša reaktora, nerunājot nemaz par komerciālo pusi. Šis variants varētu prasīt tikpat labi arī vairākas desmitgades.

Es redzu, ka šeit ir izraisījusies diskusija. Jautājums - cik tālu katram no mums pieder šī ainava? Kur sākas mūsu tiesības būt vienīgajam noteicējam par to, kādai ir jāizskatās ainavai? Vai mums ir jābūt īpašumam konkrētā reģionā? Ir jāsaprot, ka enerģētika prasa zināmu struktūru un tai ir ietekme uz ainavu. Kādas ir alternatīvas, ko ir gatavi piedāvāt konkrētu reģionu iedzīvotāji, rēķinoties, ka jebkurā gadījumā pilnīgi noteikti visi enerģētikas infrastruktūras objekti iesaistīs kādas puses intereses. Jūra, manuprāt, ir tas variants, kur ir iespējams attālināt no iesaistīto pušu interesēm. Tas ir arī būtisks aspekts, kāpēc iesaistītās puses vēlas un tiecas attīstīt parku tieši jūrā – lai skartu pēc iespējas mazāk iesaistīto pušu. Protams, ka šādas intereses ir leģitīmas, bet tieši tikpat leģitīmas intereses ir tām pusēm, kas vēlas Latvijas energoinfrastruktūras attīstību. Jā, dažādu jomu intereses saduras, piemēram, tūrisma nozares intereses mēdz saskarties ar citu nozaru interesēm, tās visas ir vienlīdz leģitīmas. Es gribētu aicināt paturēt prātā, ka šie visi ir Latvijas likumdošanā atļauti uzņēmējdarbības veidi. Atsaukties tikai uz Vācijas un Dānijas investoriem arī nebūtu korekti, jo tikpat labi tās var arī būt Latvijas iesaistītās puses. Tad, kad mēs runājam par to, ka mēs vēlamies piesaistīt dažādām nozarēm investīcijas no ārvalstīm, mēs vēlamies, lai šī nauda ieplūstu. Jautājums, kurā mirklī mēs slēdzam mūsu dažādas nozares ārvalstu investīcijām, kurā mirklī mēs gribam ielaist patērētājus mūsu tirgū un kurā nevēlamies? Tāpat varētu jautāt, kāds ir tūrisma nozares ekonomiskais piensums Latvijas enerģētikas nozarei. Galu galā mēs esam vienotā ekonomiskā sistēmā un nav tā, ka tikai viena nozare kalpo citām.

Atbild J.Ločmelis (1:14:40): Un es arī gribēju nomierināt, jo nav jau tā, ka tūrisma nozare uzreiz tiek sabojāta vai kaut kādā veidā cieš, to atbildēs tikai pētījums. Ko mēs paši esam paskatījušies publiskajā literatūrā par Rietumeiropas valstīm, tad īpašuma vērtība nekrīt un tūristu skaits arī nesamazinās. Varbūt apskatītajos gadījumos tas pat pieaug, jo cilvēki aizbrauc apskatīties, kas tad tās ir par turbīnām. Noteikti šie jautājumi tiks pētīti, vienkārši nevajag uzreiz pieņemt, ka tam ir tikai negatīva ietekme.

- 7. M.D. (1:15:37):** Jautājums ir par veikto priekšizpēti, ko veica šī nīderlandiešu kompānija, kas mūsu pusē tika noslepenota. Šobrīd palēnām top skaidrs, kādēļ tas tā ir, atšķirībā no Igaunijas, kur šis pētījums sabiedrībai bija pieejams no paša sākuma. Runājot tieši par E4, beigās būs arī jautājums, bet no sākuma mazliet par kvalitāti un par datiem, kas tiek izmantoti. Tātad, runājot par E4, tur ir tādi dati, ka vietējie iedzīvotāji, kurus ietekmēs šis projekts, ir 549. Tāpēc ka tur ir ņemts vērā vidējais svērtais iedzīvotāju blīvums un tas pilnīgi pielāgots Užavas, Jūrkalnes un Pāvilostas iedzīvotājiem. Laika posmā no februāra beigām līdz jūlija beigām piecu mēnešu laikā Jūrkalnes centra pludmalē tika (tur ir uzstādīts automatiskais apmeklētāju skaitītājs) saskaitīja 50 000 apmeklētāju. 50 000 ir vairākkārtīgi lielāks skaitlis par vienkārši 549. Tālāk priekšizpētē ir vēl dramatiskāki skaitļi. Jūrkalnē un Pāvilostā kopumā ir uzskaitīti 3 tūrisma uzņēmēji, 3 tūrisma objekti. Reālā situācijā Pāvilostā ir 61 naktsmītne, 10 ēdināšanas iestādes, savukārt Jūrkalnē ir 24 naktsmītnes, 8 telšu vietas, 12 apskates objekti. Tā kā būtībā, runājot par priekšizpēti, man ir kļuvis skaidrs tas pieņēmums, ka galvenais ir nevis šo tūrisma uzņēmēju viedoklis un šo apmeklētāju viedoklis, bet jūras gultne, kas tur ir vispiemērotākā šādas enerģijas iegūšanai. Un tas jautājums joprojām ir par laukumu. E4 kvadrātūra ir 500 kvadrātkilometru, kamdēļ šī priekšizpēte tika veikta 200

kvadrātkilometru lielā platībā, kas ir vairāk nekā 2 reizes mazāk, un pie tam precīzi tajā vietā, kur ir vislielākā tūrisma infrastruktūras koncentrācija. Kāpēc šo priekšizpēti nevarēja veikt arī no Užavas ziemeļu daļas Ventspils virzienā, kur, pirmkārt, ir osta tuvāk, otrkārt, kur pretī ir dabas liegums ar nulli tūrisma industrijas cilvēkiem un kur šī tūrisma infrastruktūra ir nesalīdzināmi daudzkārt mazāk attīstīta.

Atbild J.Ločmelis (1:19:00): Jā, paldies, par komentāru. Ātrā atbilde – priekšizpēte tika veikta visai teritorijai E4, ņemot vērā dziļumu, zivis, kuģošanas līdzekļus, aizsardzības radaru darbības un piemērotāko laukumu, lai atrastu 200 optimālākos kvadrātkilometrus. Turklāt arī E4 teritorijai paralēli ir B3 teritorija, kas ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona. Ņemot vērā šos riskus, mēs mēģinām kaut kādā veidā prognozēt un izvēlēties šos 200 kvadrātkilometrus rūpīgākai izpētei, apliecot B3 teritoriju, lai, gadījumā, ja tur tiek konstatēta kaut kāda bioloģiskā daudzveidība, risku mazinātu un mūsu parks ar to nepārklātos. 200 kvadrātkilometri ir 2 laukumi abās pusēs - Igaunijā viens un otrs Latvijā. Šiem laukumiem abās valstīs ir jābūt vienlīdz lieliem, jo arī visas izmaksas dalām uz pusēm, arī līdzfinansējumu, ko mēs esam piesaistījuši no Eiropas Komisijas. Arī tas paredzēts, lai nosegtu katrā pusē šos 200 kvadrātkilometrus.

8. **B.B. (1:20:26):** Labdien! Pāvilostā dzīvoju jau 25 gadus. Iepriekšējie runātāji, un paldies D. kungam par datiem, jau ļoti daudzas reizes izstāstīja. Varbūt noformulēšu vēlreiz, varbūt ar nedaudz citiem uzsvāriem, jo Klimata un enerģētikas ministrijas pārstāvja Gunāra komentāri ir diezgan neadekvāti šajā kontekstā.

Mēs visi ļoti labi saprotam gan par ekonomisko ieguvumu Latvijai, gan par vēja enerģijas nepieciešamību, gan par starpnozaru sadarbību un tamlīdzīgām lietām, bet tas šobrīd izklausās pēc demagoģijas. Pāvilosta ir viena tiešām no nedaudzajām vietām, ietverot arī Jūrkalnes ainavu, ja ne vienīgā mazā apdzīvotā vieta piekrastē, kur jau ir veiksmīgi attīstīta tūrisma uzņēmējdarbība. Un vēl pirms neilga laika, kad Pāvilosta bija atsevišķs novads, tas bija viens no nedaudzajiem bez budžeta deficīta šīs attīstības dēļ. Ja izpēte un pamatīga izpēte pierādītu, ka šis projekts kaut kādā veidā var ietekmēt šo uzņēmējdarbību, tad tiktu iznīcināts 30 gadu laikā sasniegtais. Nevis potenciāli sasniegtais vai kādreiz sasniegtais, vai citā vietā arī tā varētu būt, bet šeit tas ir jau izdarīts. Tieši tāpēc nevar saprast, kāpēc šī paredzētā darbība būtu jāveic vietā, kur attīstība ir balstīta uz vietējo dabas resursu izmantošanu. Te ir jūra, vējš, viļņi, kuru esamība vai neesamība ir sērfa kultūras un burāšanas kultūras pastāvēšanas pamats šeit. Savukārt šī kultūra ir pamats tam, ka šī tūrisma industrija šeit ir attīstījusies.

Otrs, protams, ir ainava. Tātad ir 2 vietējie resursi – ir jūra, vējš, viļņi. Konkrēti jūra kā tāda, ar spārniem un turbīnām vai bez spārniem. Tādi apstākļi kā šeit, tie ir ļoti īpatnēji apstākļi, kas Pāvilostu ir padarījuši par burāšanas un vēja sporta veidu meku Pāvilostā, Latvijā un varbūt arī plašākā apkārtnē. Tāpēc šī ir ļoti specifiska vieta. Un iepriekš teiktais piemērs par mola pagarināšanu tiešām mums rāda to, kāda ietekme var būt minimālām izmaiņām. Šīs paredzētās noteikti nebūs minimālas izmaiņas, tās būs diezgan pamatīgas izmaiņas. Jautājums, vai tiks modelētas paredzētās vēju un grunts izmaiņas un kādā veidā tās tiks modelētas, vai tas tiks uzskatīts par tādu nopietnu komponenti šajā pētījumā?

Vēl, kas mani satrauc visā runāšanā un atbildēs, ir tas, ka, manuprāt, dabīga ainava netiek uzskatīta par pietiekoši lielu un svarīgu nacionālo bagātību. Vēja parkus var būvēt un vajag būvēt teritorijās, kur teritorija jau ir degradēta, piemēram, mums ir milzīgi mežu masīvi, kūdras purvi un tamlīdzīgas lietas. Es saprotu, ka varbūt kaut kur Latgalē nav tādu vēja apstākļu, arī sarežģītāk piegādāt spārnus un tamlīdzīgas lietas, bet tomēr viens būtu, ka teritorija ir jau degradēta un, otrs, kur tie nav tik labi pamanāmi. Jūs paši teicāt,

500 kilometru krasta līnija. Jau tuvākajā apkārtnē ir vietas, kur tiešām vēja parks nebūtu labi pamanāms no krasta. Un trešais punkts būtu jau industriālas teritorijas, piemēram, Ventspils. Tiešām tad var runāt par to, ka cilvēki brauc skatīties, bet mums jau cilvēki brauc un skatās. Un mums varbūt nav tā izmaiņa tik krasi vajadzīga, lai brauktu skatīties uz kaut ko citu. Un Dānijas piemērs ir greizs, tāpēc ka neviens tiešām neapgalvo, ka turbīnas nevar būt pievilcīgas kā interesants apskates objekts, taču tas nenozīmē, ka tam ir jāsabojā Latvijas mērogā ikoniskas ainavas.

Tātad, pirmais, kāda modelēšana tiks veikta un cik tā būs pamatīga, otrs jautājums būtu arī par to, kas jau izskanēja un kas laikam netika atbildēts, vai Latvijai jau ir enerģijas koncepcija, jo ministrija minēja, ka stratēģija ir izstrādes stadijā, bet ka šis projekts pilnībā atbilst šai stratēģijai. Tad kam tas tieši atbilst? Un trešais būtu jautājums, ka neviens varbūt neapšaubā to, ka investoriem jānes peļņa, bet kāds tieši labums, kāda peļņa būs Latvijai un kāda peļņa būs šīm teritorijām, kas tiks ietekmētas? Es saprotu, ka nevar šobrīd precīzi pateikt, bet kādas ir tās prognozes, kaut vai kā un vai tas ir modelēts, vai tas tiks modelēts, cik liels ir tas ieguvums, jo minētie 600 miljoni, kas tiks piesaistīti kā investīcija, tiešām pret Latvijas budžetu nav nekas ilgā laika posmā. Paldies.

Atbild J.Ločmelis (1:26:58): Paldies par komentāriem un jautājumiem. Par peļņu atbildot, ar 600 miljoniem ir domāts papildus ieņēmumi šajās pārdošanas ķēdēs, kas būtu komponentu ražošana. Ja mēs runājam par pašu laukuma izsoli, tad mēs redzam no prakses, ka tajā brīdī, kad valsts veic šos priekšdarbus, izpēta laukumu un pārdod jau ar pieslēguma garantiju. Nesen Vācijā noslēdzās izsole, kur viņi izsolīja 7 GW un par katru gigavatu cena bija pusotrs miljards eiro. Ja pārdod vienkārši tukšu laukumu, tad tie varētu būt tikai daži desmiti miljoni eiro.

Par pašiem pētījumiem, kā tie tiks veikti. Tiks uzstādīta šī aparatūra, kas mēra gan viļņus, gan straumes un attiecīgi pētīs, vai šīs straumes vai viļņu augstums var ietekmēt arī piekrasti. Tā ir vispārīga prakse. ELWIND gadījumā nebūs nekas īpašs, mēs pielietosim to pašu atkrastes parku attīstīšanas praksi, kas jau darbojas Eiropā. Tiks iepirkta kompānija, kurām kā obligāta prasība būs pieredze attiecībā uz atkrastes parku pētījumiem. Par stratēģiju labāk pakomentēs Gunārs.

Atbild G.Valdmanis (1:28:47): Paldies. Ņemot vērā, kā tas izskan, es tiešām atvainojos, ja kādam šķiet, ka šajā gadījumā tie ir pārmetumi vai kaut kas tamlīdzīgs. Nē. Ko es gribu uzsvērt, ka Klimata un enerģētikas ministrijas viedoklis un, raugoties no zemes viedokļa, nav tik būtiski un pilnīgi noteikti ir izvērtējami dažādi varianti. Tātad arī novietojums tālāk. Mēs vēlamies, lai tas ir atbilstoši Latvijas elektroenerģijas ražošanas nozares interesēm. Nozares interesēs ir, lai būtu radīti skaidri spēles noteikumi, proti, lai būtu saprotams tiem kas, vēlas veikt jebkādas investīcijas, tai skaitā, arī potenciāliem Latvijas investoriem. Lai viņi saprastu, ka ir saprotami spēles noteikumi, ir skaidri noformulētas iesaistīto pušu intereses, tātad arī šī tūrisma industrija vai citi ainavas leģitīmie lietotāji. Tas ir ļoti būtisks jautājums, jo šajā gadījumā tādas citu pušu intereses investoram, vai pieņemt investīciju lēmumus, ir ļoti būtiskas.

Ja mēs runājam par Latvijas vai ārvalstu investoriem, galvenais sāpīgais jautājums ir tas, ka šīm investīcijām tiek likti neracionāli šķēršļi. Tas ir lielākais risks. Ja citas iesaistītās puses spēj ļoti precīzi ar ekonomiskiem vai citiem argumentiem pamatot savus iebildumus, tad šīs diskusijas par to, kur tieši objekts izvietojams, iegūst racionālu veidolu. Savukārt, ja ir atsauces uz elektroenerģijas tirgus attīstības jautājumiem, tad tā nelaime ir tāda, ka veidojas ļoti neskaidri spēles noteikumi un tad tiek aizbiedēti gan Latvijas ieguldītāji, jo viņi šo te investīciju veikšanu uzskata par pārāk riskantu darbību, gan tieši tāpat arī ārvalstu investori tiek aizbiedēti. Šajā gadījumā beigās izveidojas situācija, ka vēja parki vai citas ražotnes tā arī netiek uzbūvētas. Un Latvijā tam ir pietiekami daudz spilgtu piemēru arī uz sauszemes, ka projektu virzība apstājas.

Mēs varam uztraukties par to, ka līdzekļu ieguldītājs ir tas, kurš gūst primāro labumu, bet tieši tāpat notiek arī citās uzņēmējdarbībās. Gluži kā to paredz likums.

B.B. (1:32:39): Tā kā es to jautājumu uzdevu, es gribētu pajautāt. To, ka uzņēmējiem jāgūst peļņa, es domāju, lielākā daļa klausītāju saprot un zina, bet, ja tiks aprēķināts, ka šī peļņa būs lielāka, viņš būs skaļāks, viņam būs resursi veikt pētījumus, ekonomiski pamatot un tā tālāk. Un, ja tas būs lielāks cipars par to, ko mēs šeit, Pāvilstā, salasīsim kopā mazie tūrisma uzņēmēji un arī nāksim klajā ar kaut kādu ciparu, tad varētu būt tā, ka uzņēmējdarbība tiks iznīcināta, lai pastāvētu otra šī te uzņēmējdarbība. Tas ir tas, ko jūs tagad sakāt.

G.Valdmanis: Absolūti pretēji.

B.B. (1:33:43): Tad otrs mans arguments bija, ka ainava ir jāuzskata par nacionālo bagātību. Un ainavu izmērīt tādos rādītājos, kā jūs runājat, ir diezgan pagrūti. Bieži tas nav racionāls lielums, bieži tas ir iracionāls lielums, bet cilvēkiem, ziniet, ir tā sajūta un, tā kā jūs esat ne tikai no enerģētikas, bet arī no klimata ministrijas, tad varbūt jums nedaudz vairāk jāsabalansē tieši šis racionālais ar iracionālo. Es domāju, ka Ekonomikas ministrija, kas pārstāv šo projektu, ar savu ekonomisko pusi ļoti labi tiks galā. Bet varbūt ir vērts arī padomāt par šīm te citām vērtībām - par ainavu un tamlīdzīgām lietām, kas nav vienmēr nomērāmas ciparos.

Atbild G.Valdmanis (1:34:48): Paldies par komentāru, es gribu vēlreiz precizēt. Gluži pretēji. Apzinoties, kādi ir zaudējumi konkrētai vietai, pirmkārt, ir iespējams pusēm racionāli sarunāties par to. Ja ir secināts, ka šie zaudējumi ir ļoti lieli un tos nav iespējams kompensēt, un nav iespējams vienoties pusēm par to, ka vēja parka attīstītājs vietējai kopienai novirza kaut kādus līdzekļus, tad tiešām ir iespējams secināt, ka nodarītais zaudējums ir pārāk liels un projekts ir, iespējams, jāaptur. Vai arī pretēji - ir iespējams secināt, ka šis te zaudējumu apjoms ir tāds, ko ir iespējams ierēķināt šajā projektā un nodrošināt, piemēram, kā tas sauszemē bieži notiek, kādu kompromisu. Piemēram, attīstītājs izmaksā kompensāciju vai arī veic labiekārtošanas darbus.

Uz sauszemes iespējamais viens risinājums ir tāds, ka, piemēram, tiek veidoti apstādījumi, kuri novērš mirgošanas ietekmi uz konkrētām apdzīvotām vietām un beigās iesaistītās puses ir apmierinātas. Tuvējais zemes īpašnieks iegūst papildus apstādījumus, kurus citos apstākļos viņš neiegūtu, rezultātā tieši viņa īpašumā var būt šī te pievienotā vērtība, tātad ir izdevies atrast kompromisu. Bet, lai kompromiss būtu iespējams, tad tomēr ir jābūt no abām pusēm izpratnei vai vienotam atskaites punktam par to, cik liela ir objekta radītā nasta. Abām pusēm ir jādiskutē par pēc iespējas tuvāk izmērāmu lielumu. Tieši tūrisma nozares gadījumā ir jāaprēķina, kādi papildus līdzekļi varētu palīdzēt, piemēram, kādi pludmales labiekārtošanas darbi vai kaut kas tamlīdzīgs. Mudinu meklēt pēc iespējas vairāk kompromisus šajos jautājumos un operēt ar pēc iespējas precīzāku informāciju.

(1:37:18) Ja runājam par ainavu, piekrītu, nav iespējams novērtēt, bet atkal tai pašā laikā atgādināšu, ka ir cilvēki, kuriem ir būtiska neskartā ainavā, citiem patīk apkopta lauksaimniecības zeme un ir cilvēki, kuriem patīk pilsētas ainava, līdz ar to kuru var nosaukt par ainavas pareizāko izmantošanas veidu konkrētā vietā.

B.B.: Industriālas ainavas izmantošanas veids ir industrija, bet neskartas ainavas izmantošanas veids ir priecāšanās par šo ainavu. Neskartā ainavā ievest industriju būtu pilnīgi jaunas ainavas veidošana vietā, kur ir jau esošā ainava. Un tas, ko jūs teicāt par racionālo un kompromisiem un tamlīdzīgi, mums jau ir tāds piemērs Latvijā. Vai mēs tagad tādā lielā mērā esam ļoti apmierināti par to, ka Latvijā vairs nav cukurfabrikas, kur katrs individuālais uzņēmējs paņēma zināmus līdzekļus no Eiropas fondiem, bet principā šī ražošana Latvijā vairs nav? Tas viens konkrētais uzņēmējs vai 3 konkrētie uzņēmēji

droši vien apmierināti un dzīvo labi, bet kopumā vesela industrija Latvijā ir iznīcināta. Tas pats arī, piemēram, par kuģu sagriešanu Pāvilostā. Katrs individuālais zvejnieks paņem šos te līdzekļus, viņi varbūt tagad ir laimīgi, varbūt vairs jau nav, jo viss ir iztērējies, bet par zvejniecību kā tādu “industriju”. Vai kopumā mēs esam apmierināti, ka vairs īsti nav, kas ņem tās zivis vai to attīsta, es nezinu. Man liekas, ka arī tās ir tās kategorijas, kurās ir jādomā. Kompromisu meklēšana jau vienmēr ir laba lieta un, ja pētījums un modelēšana, pierādīs, ka nav vispār nekādas ietekmes, viss būs ļoti labi. Es nespēju noticēt, ka tas tā būs, jo 15 km, ko LIAA pārstāvis minēja, tas ir tuvu.

Atbild G.Valdmanis (1:39:47): Jā, tiešām jūs pamatoti norādāt, ka nav līdz šim izstrādāti šie kompensējošie mehānismi. Diemžēl iemesls ir ļoti vienkāršs – neviens projekts nav nonācis tādā attīstības stadijā, ka vispār būtu pamats runāt par kompensāciju. Kā mēs varam runāt par kompensāciju, ja projekti nenonāk līdz tādai stadijai, ka to ir iespējams realizēt.

B.B. (1:40:22): Es runāju par vispārīgu stratēģiju, ko Latvijā ir un nav vērts saglabāt valstiskā līmenī, jo ar kompensācijām var kompensēt jebko. Tas, kurš tiks kompensēts, viņš jau varbūt būs apmierināts, bet vai tas kopīgi valstij būs labums? Vai esam ar mieru iemainīt kaut kādas nacionālās vērtības par citu HES. Piemērs arī bija ļoti labs - Staburags aizgāja bojā. Tagad, protams, tas ir interesanti aizbraukt HES paskatīties, bet vai bija vērts to iemainīt? Tas pats ir jautājums arī par šo vietu. Kas var pateikt, ir neesoša enerģijas koncepcija, bet vajag koncepciju par Latvijas attīstību, kas ir tās vērtības.

J.Ločmelis (1:41:12): Paldies. Man šķiet, ka diskusija tiešām aizņem daudz laika, varbūt ļausim citiem atlikušajiem uzdot savus jautājumus, jo mēs jau esam pāri laikam. Es domāju, vēl 10 minūtes mēs varam paturpināt.

9. **I.T. (1:41:30):** Jā, pavisam īsi. Es gribētu teikt, ka šīs diskusijas organizētājiem laikam kļūst skaidrs, ka vismaz tie, kas runā, ir pret šo te izvietojumu. Dažādi argumenti skan, ko vajadzētu ņemt vērā. Protams, piedalās daudz vairāk cilvēku, bet viņu domas mēs tā īsti nedzirdam. Es tomēr ceru, ka būs šī diskusija un būs arī aptauja. Aptaujā gan vajadzētu piedalīties plašākam cilvēku lokam, lai tā būtu reprezentatīva un mēs saprastu, kas tiek gaidīts. Un diskusijas virziens no vadītāju puses man neliekas īsti labs, jo būtībā tiek vērsti – vai nu šis vai nekas. Investori aizies un iestāsies krīze. Ja atceraties, savā laikā bija tāds interesants gadījums - vai nu mēs “Latvenergo” privatizējam tūlīt vai Latvija sabruks. Nesabruka, viss turpinājās.

Mani joprojām uztrauc, ka vienīgais kritērijs ir līdzīgs šim Staburaga kritērijam, šis salīdzinājums ir vietā. Jāņem vērā arī cilvēku emocionālā apziņa, ka šī Latvijas ainava netiks traucēta. Un latviešus ar dāņiem nav labi salīdzināt. Katram ir sava mentalitāte, mums ir dziesmu svētki, viņiem nav un tā tālāk. Mums nav tik daudz šo acīmredzami skaisto dabas ainavu, lai tās tā vienkārši nīdētu laukā. Turpinot sarunu par diskusijas virzienu, man īsti nav skaidrs šī “melns-balts” politika. Ekonomiski varbūt visizdevīgākais, bet tur gan īstu pierādījumu nav. Kāpēc netiek aplūkoti blakus varianti, kas varbūt nebūs tik ekonomiski izdevīgi, bet tie šo diskusiju padarīs par nevajadzīgu, jo netraucēs ainavai. Vai šie varianti vispār ir kaut kādā veidā izskatīti?

Gribētu teikt beigās par šo te iepriekšējo pētījumu par tām 100 vietām, uzņēmumiem. Īsti nezinu, kāpēc tieši 100, bet, tā kā es pārstāvu augstāko izglītību, es esmu droši pārliecināts, kāpēc jārunā par jaunām izglītības programmām, nu nebūs, nav vajadzīgas tādas jaunas izglītības programmas dažiem desmitiem inženieru, kas šo te visu apkalpos. Tāpēc manas pārdomas par šo pētījumu, tā dziļumu un pamatojumu, ir vietā. Pats galvenais, ko pašās beigās es gribētu uzsvērt, ir vajadzīga daudz plašāka diskusija, jo tiem, kas organizē arī šo te formālo diskusiju, es domāju, ir skaidrs, ka cilvēki ir pret to.

Un argumenti, ka bioloģiskā daudzveidība ir primāra par iedzīvotāju un emocionālo vērtību aizmaiņš citā plānā, nav vietā. Runa būtībā ir par politiskām sekām, un tās arī jums vajadzētu apzināties. Par Staburagu, tie bija Padomju laiki, cilvēkiem riebās tā laika valdība un viņiem riebās vēl vairāk, ka viņi vērā ņēma tikai šīs ekonomiskās intereses un Pļaviņu HES nepārcēla tur, kur tas nebūtu sabojājis Staburagu. Ja kāds ir redzējis gan Staburagu, gan Pļaviņu HES, tas ir subjektīvs viedoklis, bet man tās ir vērtības, kuras nevar salīdzināt. To varētu tūrisma aģentūras pateikt, vai ir daudz šādu ekskursiju Latvijā, kur brauc skatīties lielos Latvijas industriālos objektus. Vajadzētu pievērsties šīs diskusijas dziļumam, bet virziens ir pilnīgi skaidrs – tie, kas piedalās ir pret šī projekta īstenošanu noteiktajā vietā.

Atbild J.Ločmelis (1:45:03): Paldies par komentāru. Šī sākotnējā sabiedriskā apspriešana tiešām ir ar mērķi apkopot šos jautājumus, kas satrauc sabiedrību. Tas, ko es dzirdu, ka 90% tā ir ainava un kultūrvēsturiskais mantojums, bet arī ļoti labi, ka jūs arī izsakāt savu kritiku un arī dodat savus priekšlikumus. Tāds arī ir mērķis – apkopot pēc iespējas vairāk šos jautājumus un, lai šī programma, kuru mēs veiksime ietekmes uz vidi novērtējuma laikā, būtu pēc iespējas plašāka un atbildētu uz šiem jautājumiem.

Manuprāt, tāda jau daudz saturīgāka diskusiju būs tad, kad šie pētījumu dati būs pieejami. Tad jau mēs varēsim tiešām diskutēt par konkrētu ziņojumu, kas arī lielā mērā nosegs šos jautājumus.

10. **Sanāksmes dalībnieks K. (1:46:03):** Sveiki! Arī es arī pārstāvu tos pašus 90%, un interesantā kārtā es esmu gan no Aizkraukles, gan no Jūrkaines. Protams, ka HES ir iespaidīgs objekts, bet salīdzināt to ar ziemeļu krastu no Kurzemes krastmalas, tas nav nopietni. Es gribu saprast vienu niansi. Jūs mūs aptaujājāt un tur tika piedāvāts variants, ka jūs varat uzcelt viņus aiz horizonta, pa vidu vai tuvu. Tad tas aiz horizonta variants nav reāls, jo visa jūsu pozīcija liek domāt, ka tas vienkārši nav iespējams. Tad kā tas ir – tas nav iespējams vai arī jūs nezināt?

Atbild J.Ločmelis: Tādu aptauju LIAA nav veikusi, varbūt jūs esat saskārušies ar kādu citu aptaujas veicēju, jo mēs tikai tagad sākam šo ietekmes uz vidi novērtējumu ar šo sākotnējo procedūru. Atbildot uz to jautājumu, pirms vai pēc horizonta, mēs vienkārši ņemam vērā, ka tas attālums ir 15 -17 kilometri, varbūt nedaudz tālāk atkarībā, kādi būs izpētes rezultāta fiziskie dati. Mēs arī pieņemam, ka tās ir pēdējās tehnoloģijas, kas ir 300 m augstas turbīnas. Respektīvi, mēs mēģinām jums rādīt tādu varbūt pašu briesmīgāko bildi un izpētīt vislielākos riskus. Kad mēs atradīsim, kur konkrēti E4 teritorijā novietojums ir piemērots šim vēja parkam, ir lielā mērā atkarīgs, kāda veida turbīnas izvēlēsies šis attīstītājs un kāda veida turbīnas būs viņam pieejamas. Ir skaidrs, ka tagad arī novērojams piegāžu ķēžu deficīts, ka šis pieprasījums pēc vēja turbīnām ir ļoti augsts un ka arī attīstītājam ir jāstāv lielās rindās, lai tiktu pie savām turbīnām. Cerams, ka es atbildēju.

Sanāksmes dalībnieks K. (1:48:23): Kaut kādi cilvēki staigāja pa Jūrkalni un aptaujāja, varbūt kādi studenti. Bet saprotiet, arguments, kāpēc necelt turbīnas pie industriālajām teritorijām, kādas ir Ventspilī, Liepājā, nu nav dzirdēts neviens arguments, kāpēc vajag to ainavu sabojāt, ja reāli ir citi varianti. Vai jūs pie Jūrmalas pilsētas turbīnas celtu, ja tur būtu pietiekoši vēja?

Atbild J.Ločmelis: Kā es teicu, šie laukumi tiek izvēlēti pēc principa, kas ir pašlaik apstiprināti atkrastes laukumi. Attiecīgi tika veikta šī daudz pieminētā priekšizpēte, kuras laikā mēs sapratām, ka šī E4 teritorija ir labāka par Ainažu teritoriju un tad ir ļoti būtisks faktors arī šis starpsavienojums ar Igauniju, jo tas ir 4. starpsavienojums. Mēs, protams, meklējam koridoru, kurš ir pēc iespējas īsāks un ekonomiski izdevīgāks.

Tā kā mēs jau esam pāri laikam 20 minūtes, pēdējais jautājums un pēdējā atbilde. Normunds ir nākošais.

11. **Sanāksmes dalībnieks N.** (1:49:42): Es nepārstāvu 90%, bet es pārstāvu iepriekšējās runātājas B. jau minēto aspektu – sportistus. Mūsu pamata izbrīns un pamata jautājums ir, ja mēs runājam par 500 kilometru robežu, tad kāpēc tam vajadzēja iekrist tieši šajos 20 kilometros? Latvijas paraplanierisma federācija apkopo aptuveni 300 paraplanierus un pilotus, kas lido arī, tai skaitā, dinamiskajās sateces plūsmās. Un teritorijas starp Sārnati un Pāvilstu ir tieši tā unikālā vieta, kur mēs varam izmantot Jūrkalnes stāvkrastu, citas vietas tādas mums nav. Kāpēc mēs tik ļoti satraucamies, tādēļ ka veicot tos pētījumus, kas ir bijuši pieejami, mūsu secinājums ir tāds, ka jūs ar šo projektu mums piedāvājat tā ilustratīvi pārsēsties no brauciena pa asfaltētu ceļu labākajā gadījumā pa grants ceļu, sliktākajā gadījumā uz bezceļu ar nezināmām bedrēm. Iespējamā turbulentā plūsma, ko radīs rotorī, var gadīties tāda, ka lidot mēs šeit vairāk nevarēsim.

Gribu arī pieminēt, ka paraplāni ir jau pietiekoši ilgu kļuvuši arī par pievienoto vērtību tūrismā, diezgan regulāri mēs parādāmies ar savām fotogrāfijām tūrisma ceļvežos, par ko visi priecājas. Mans pamatjautājums ir, vai visos šajos pētījumos ir paredzēts arī šāda veida pētījums par iespējamo vēja turbulences ietekmi, cik ļoti tā ietekmēs, vai atnāks vai neatnāks šī turbulence līdz krastam. Paldies.

J.Ločmelis (1:52:17): Precizējošs jautājums - jūs tiešām tik tālu jūrā, 15-17 kilometrus, lidojat ar paraplānu?

Sanāksmes dalībnieks N.: Nē, mēs nelidojam 15 kilometru dziļumā, mēs lidojam tieši gar stāvkrastu, bet turbulence, ko radīs rotoru lāpstiņas, ir pētījumi, ka turbulence paliek arvien spēcīgāka un diemžēl tā atnāks arī līdz krastam. Mēs to sajūtīsim, krastā lidojot. Pētījumos rakstīts, ka rotoru lielākā lietderība sakrīt ar mums nepieciešamo vēja ātrumu. 5-10 m/s tieši, kad mēs lidojam, tad arī rotorī griezīsies īpaši intensīvi. Kaiteri (tos gan es nepārstāvu) lido lielākos vējos, es domāju, arī varētu būt ļoti neapmierināti, bet viņus tā vieta tik ļoti neietekmēs, jo mūsu izmantojamais stāvkrasts ir tieši šajā posmā Jūrkalne – Pāvilsta, tādēļ kāpēc tieši šai vietai vajadzēja iekrist no 500 km.

B.B. (1:54:17): Es mazu piebildi pie iepriekšējā jautājuma. Jūs prasāt, vai jūs lidojat 15 kilometrus no krasta un arī vai mēs burājam 15 kilometru. Nē, bet jautājums ir tieši par šo te ietekmi. Pāvilstā arī paraplānistiem ir laba, unikāla vieta, tāpat kā visiem burusporta piekopējiem Latvijā.

Atbild J.Ločmelis (1:54:43): Tā atbilde ir tāda, ka, jā, vēja virziens un vēja parka ietekme jeb tā saucamais veika efekts tiešām tiks pētīts. Tas ir viens no pētījumiem, kas ir paredzēts ietekmes novērtējuma laikā. Otrs, atkal par to ietekmi uz sporta veidiem. Burāšana, kaitošana, paraplāni, šī pētāmā daļa ietilpst pie sociāli ekonomiskajiem pētījumiem. Vienkārši tas, ko mēs pašlaik esam izdarījuši, mēs esam arī runājuši ar burātājiem, par viņu praksi, jo Latvijā nav atkrastes parku. Tas, ko viņi saka, ka principā šis vēja turbīnu efekts ir aptuveni puskilometrs līdz kilometrus pēc vēja parka, ka viņi jūt, ka šis vēja stiprums turbīnu dēļ ir samazinājies. Pēc kāda kilometra tad jau jahtām šis vēja ātrums burās pūš tikpat stipri kā pirms tam. Tas gan ir tikai subjektīvi, tie ir sarunu rezultāti, tādēļ būs oficiāls pētījums, kas jau apliecinās precīzāk.

Paldies jums visiem par iespēju šodien pieslēgties un noklausīties prezentāciju, un uzdot jautājumus. Es jūs ļoti aicinu izmantot iespēju uz e-pastu atsūtīt savus jautājumus, ko var darīt līdz 11. augustam tieši sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros. Rezultātu apkopojumu un informāciju mēs nodosim Vides pārraudzības valsts birojam, lai sagatavotu šo plašo pētījumu programmu, bet jebkurā gadījumā, es domāju, šis projekts būs interesants un uzmanību piesaistošs arī turpmāk. Arī pēc šīs sākotnējās sabiedriskās apspriešanas droši sekojiet tai

informāciju, kas jau publicēta ir mūsu mājas lapā <https://elwindoffshore.eu/>. Mājaslapa ir kopīga ar igauņiem. Ja jūs interesē kāds konkrēts jautājums par Latvijas puses attīstību, tad droši rakstiet.

Sanāksmes dalībniece: Atvainojos, vai būtu iespējams uzklaut visus jautājumus šajā sabiedriskajā apspriešanās? Tā kā telpu īre neietekmē, tad mums tieši online ir tā vieta, lai uzklautu visus jautājumus.

Atbild J.Ločmelis (1:57:21): Mēs runājam 2 stundas, pusstundu virs paredzētā laika. Es centos pēc iespējas tiešām vairāk informācijas iekļaut, bet es domāju, ka mēs nekad neizrunāsim visus jautājumus.

Sanāksmes dalībniece: Tas ir jūsu noteikts laiks, cilvēki ar jautājumiem atradīs laiku pagaidīt.

Atbild G.Valdmanis: Es vēl ļoti ātri atbildēju uz B. kunga jautājumu. Nē, mums nav šobrīd tādas prioritātes, bet mums ir ļoti svarīgi, lai šis projekts vispār nonāktu līdz kaut kādam ekonomiskam izvērtējumam. Tas nozīmē, ka ir jāsāk, vismaz ir jābūt mandātam, lai mēs novērtētu, kādas ir paredzamās būvniecības izmaksas un kāds ir projekta ekonomiskais pamatojums. Un tad mums ir jātiek pāri šai stadijai, ir jābūt mandātam, lai novērtētu, kāda ir tā gala ietekme. Šajā esošajā stadijā mēs nevaram runāt īsti par prioritātēm. Šis projekts faktiski ir tādā stadijā, ka, lai saprastu, cik tas izmaksās un kāds ir ekonomiskais pamatojums, kur tas tiks novietots, mums ir jātiek tālāk uz priekšu.

12. **Sanāksmes dalībniece E.:** Es saprotu, ka jums ir vēlme šo projektu novest tādā stadijā, ka jums ir vairāk argumentu nekā vietējiem iedzīvotājiem un aizbāzt muti ar racionāliem pamatojumiem. Bet es gribu paskatīties uz šo situāciju pilnīgi no 2 citām pusēm. Tātad pirmā ir tā, ka jūs atsaucaties uz Skandināvijas uz Dānijas pieredzi un tamlīdzīgi. Pētījumu metodei ir visbūtiskākā ietekme uz to, kādi ir rezultāti. Un ir zināmas šaubas par to, ka jūsu izvēlētais pētījuma metodes rakurss, kādā veidā jūs skatāties uz šo, novedīs pie viena vienīga rezultāta. Ministrijas pārstāvis jau pateica, ka ir bezjēdzīgi diskutēt par šo. Tātad šī bija emocionālā daļa. Racionālā daļa ir tāda, ka Dānija šos vēja ģeneratorus uzlika sen. Dānijas nācija stipri atšķiras no Latvijas nācijas. Man ir ģimenes loceklis un sevišķi meita, kas ir arhitekte, kas ir ļoti saistīta ar Dāniju un arī studējusi Dānijā. Tās pētījumu metodes, kas tiek izmantotas Dānijā, jau sen ir pilnīgi savādākas, tie nav tikai cipari.

Pirmā stadija ir izpētīt, ko domā kopienas, ko tas viņiem nozīmē, kāpēc viņi vispār dzīvo šajā vietā, kāpēc viņi pieļauj to, ka viņi dzīvo šajā vietā un viņiem ir viens autobuss uz Rīgu, kurš atiet 3:50 no rīta. Jūs vispār domājat par šiem jautājumiem? Nē! Un, saprotiet, tie nav cipari, cilvēki dzīvo gadsimtiem. Tā ietekme, ko jūs tur pētīsiet, tā ir neatgriezeniska. Ir citas pētījumu metodes.

J.Ločmelis: Paldies.

Sanāksmes dalībniece E.: Jums ir jāpārinteresējas pie tiem pašiem dāņiem, kas virza nevis investīciju projektus, bet interesējas par iedzīvotājiem. Paldies.

J.Ločmelis: Paldies par kritiku un arī jautājumiem. Pēdējā minūte.

Sanāksmes dalībniece E.: Un vēl 2 būtiskas lietas. Neesmu neko dzirdējusi par krasta eroziju. Pajautāriet kādam, kuram 20 m no zemes aiziet gadā. Otrs par to, ka Baltijas jūra ir viena no 3 (laikam) izmirstošajām jūrām pasaulē. Neko nedzirdu par to, racionāli argumenti.

Atbild J.Ločmelis: Īstenībā Baltijas jūra jau ir pati piesārņotākā jūra pasaulē. Bet tiešām paldies, kā es teicu, uz visiem jautājumiem nebūs iespējams atbildēt.

Sanāksmes dalībniece E.: Par to pētījumu metodiku, jo es esmu cilvēks ar akadēmisku izglītību, es neesmu enerģētisks. Es zinu, ka pētījuma metodika nosaka gala rezultātu, man jūsu pētījuma metodika un pilnīgi nepārlicina. Un tas, kā jūs runājat, sevišķi ministrijas pārstāvis, jūs pilnībā ignorējat šo esošo nostādni. Es gribu, lai jūs to sadzirdat.

J.Ločmelis (2:02:28): Jā, paldies. Atbildot arī par metodiku, pētījumi tiek iepirkti abām valstīm kopā gan Igaunijai, gan Latvijai.

Ja mēs sāksim runāt viens otram pa virsu, tā vairs nav diskusija.

Tiešām paldies visiem, lūdzu, iesūtiet savus jautājumus līdz šīs nedēļas beigām, ko mēs arī apkoposim. Un, cik mēs centāties, tik arī atbildējam klātienē. Paldies un lai visiem jauka diena!

4. Elektroniski iesniegtie sabiedrības iesniegtie jautājumi un komentāri

1. Etnogrāfiskā ansambļa "Maģie Suiti" dalībnieces. E-pasta vēstule "Par Elwind atkrastes vēja parku" saņemta 2023. gada 4. augustā

Viedoklis: Cilvēki šeit brauc no visas pasaules, lai redzētu mūsu pludmali, stāvkrastu un saulrietu. Pateicoties šim tūristu pieplūdumam, mums ir bijusi iespēja popularizēt Latvijas un suitu kultūras mantojumu daudz plašākā mērogā kā tas būtu bez šī tūrisma magnēta.

Atņemot saulrietu, jūs atņemsiet mums mūsu kultūru un identitāti.

Priekšlikumi:

Būvējiet Elwind. Bet būvējiet šo vēja parku tā, lai to neredz no Jūrkalnes stāvkrasta.

2. SIA Lauku sēta „Lūķi”. E-pasta vēstule “ELWIND atkraste vēja parku projekts” saņemta 2023. gada 4. augustā

Jautājumi:

1. Kā ELWIND projekta realizēšana ietekmēs tūrisma nozari, jo īpaši dabas tūrisma, kas ir Jūrkalnes galvenais uzņēmējdarbības virziens?
2. Kādi ir prognozētie tūrisma nozares ceļotāju pieaugumi/samazinājums un kā tas tiks integrēts LIAA tūrisma stratēģijā, kā tas tiks integrēts valsts tūrisma stratēģijā?
3. Kā tiks kompensēts eko-tūrisma samazinājums, ja tāds notiks?
4. Kā tūrisma uzņēmēji tiks iesaistīti un kādas atbalsta, izaugsmes programmas tiks veidotas?
5. Kādi būs tūrisma uzņēmēju ieguvumi ilgtermiņā 5 gados, 10 gados, 25 gados, cik % samazināti elektrības maksājumi?
6. Kā tiks uzlabota vietējā infrastruktūra – kāds budžets % un nomināli tiks ieguldīts tūrisma nozarē no kopējās vēja parku saražotās enerģijas?
7. Kāds budžets % un nomināli tiks ieguldīts piejūras attīstībā no kopējās vēja parku saražotās enerģijas?
8. Cik daudz un kādas darba vietas no 3000 paredzētajām tiks radītas piejūras reģionā?

Saredzētie riski:

1. Pirmais risks attiecas konkrēti uz Jūsu izvēlēto zonējumu un novietojumu, kas ir tikai 17 km zonā no stāvkrasta, tā ainaviski bojājot dabīgo skatu.

2. Otrs risks ir nepietiekami finansiālie ieguvumi tūrisma nozarei.

Priekšlikumi:

1. Izvēlēties lokāciju šajā vai citā zonā, kur tas skar pēc iespējas mazāk tūrisma industriju.
2. Lokāciju, kur ir mazāk publiskās piekļuves jūrai.
3. Ja lokācija tiek saglabāta Jūrkalnes zonā, tad izvēlēties tādu attālumu, turbīnas un tehnoloģiju, lai parks nav redzams no stāvkrasta.

LIAA atbilde

Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām. Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Vērā tiek ņemtas arī vēja turbīnu izvietojuma iespējas, piemēram, to pamatu (monopāļu) būvniecība, kas iespējama dziļumā līdz 50 m, un plānotā kabeļa garums.

Atbildot uz 1., 2., 3., 5., 6., 7. jautājumu ir būtiski uzsvērt, ka Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers arī ietekmes vērtējumu uz ainavu un sociālajiem jautājumiem, tai skaitā, uz uzņēmējdarbību un īpašumu vērtību, ietekmi uz tūrisma nozari. IVN procesa beigās kompetentā vides institūcija (VPVB), izvērtējot visu informāciju, normatīvos aktus un ievērojot samērīguma principu, izteiks atzinumu par paredzēto darbību, pēc kā MK pieņems lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.

IVN process un tajā ietvertu pētījumu veikšana, paredzams, ilgs vismaz divus gadus.

Latvijas kultūras kanona tīmekļa vietnē, runājot par piejūras ainavu (<https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>), uzsvērts, ka šī ainava ir dinamiska un mainīga, sakot, ka "Arī vēja parku veidošana gan jūrā, gan sauszemē klimata politikas ietvaros mainīs piejūras ainavu".

Atbildot uz 4. jautājumu par uzņēmēju iesaisti, uzņēmējiem ir iespējas iesaistīties, sniedzot savus priekšlikumus gan LIAA, gan VPVB un piedāvājot kompromisus, lai nevēlamo ietekmi uz vidi un uzņēmējdarbību, ja tāda paredzama, mazinātu. Tāds ir IVN procesa laikā notiekošo sabiedrisko apspriešanu mērķis.

Atbildot uz 8.jautājumu par darba vietām reģionā, paredzams, ka dažādu nozaru attīstība būs novērojama vēja parku pētniecības laikā, kā arī būvniecības, apkalpošanas un utilizācijas periodos. Kā arī papildus tam paredzama attīstība ēdināšanas, izmitināšanas un izklaides nozarēs, kā arī jaunuzņēmumu un arī ar enerģētiku nesaistītu nišu (piem., akvakultūras) attīstība.

3. U.D. E-pasta vēstule "Elwind atkrastes vēja parks" saņemta 2023. gada 4. augustā

Viedoklis / Priekšlikums:

Izvēloties Elwind lokāciju, lūdzu respektēt Latvijas sabiedrību un reģionā jau funkcionējošo uzņēmējdarbību. Ja vērtējam ainaviski, tad lielās pilsētas, ostas un industriālās zonas ir atbilstošas vēja turbīnām. Tikmēr piekrastes tūrisms ārpus pilsētām ir tieši atkarīgs no dabas vērtībām. Lūdzu nepieļaut tādus atkrastes vēja parkus, kas būtu redzami no Latvijas ciemiem un pagastiem, kur ir augsta naktsmītņu, ēdinātāju un citu tūrisma uzņēmēju, kā arī dabas infrastruktūras koncentrācija.

4. T.K. E-pasta vēstule “ATKRASTES VĒJA PARKS Pāvilsta” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis:

Es esmu PAR vēja parka izbūvi sekojošu iemeslu dēļ:

- tās turbīnas būs 15km no krasta un es nekādi neredzu, kā tas var ietekmēt ainavu (piem., Kopenhāģenas lidostā ielidojot daudzi pat fotografē šo parku),
- Pāvilstā un apkaimē rastos darba vietas, un pilsēta neizmirtu pa ziemas mēnešiem,
- valsts budžetā ienāks papildus līdzekļi, kas radīs iespēju labāk finansēt to pašu veselības un izglītības nozari,
- pelnīs tie, kas uzņemas iniciatīvu kaut ko darīt (jebkurš to var).

5. V.A. E-pasta vēstule “Komentāri / Jautājumi par ELWIND projektu” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis / Priekšlikums:

Ir diezgan skaidrs, ka Latvijas iedzīvotāji (ne tikai kurzemieki, atpūtnieki vai vietējie uzņēmēji) no šī projekta būs zaudētāji un, ka cilvēki ir PRET E4 teritorijas izmantošanu Jūsu projektā! Lūdzu izskatīt citu alternatīvu teritoriju projekta realizēšanai!

Jautājumi:

1. Kādas ir pašreizējās ELWIND perspektīvās elektrības kabeļu pieslēguma vietas sauszemei? Cik saprotu, viena ir vēl neesošā Užavas apakšstacija, vai ir vēl kādas? Vai jaunu sauszemes apakšstaciju būvniecība būs daļa no ELWIND projekta vai tas būs AST pārziņā?
2. Ja Jūs izvēlētā elektrības kabeļu pieslēgvietā sauszemei būs privāta iedzīvotāja zeme kā Jūs šo zemi plānojat iegūt?

LIAA un AST atbilde

1. Kas attiecas uz Kurzemes dienvidu reģionu, perspektīvās elektrības kabeļu pieslēguma vietas ir pētītās tikai Užavas apakšstacijai. Potenciālās kabeļu pieslēguma vietas šajā projekta gatavības stadijā nav apzinātas (kas attiecas uz Jūrkalni un Pāvilstu). Sauszemes kabeļu pieslēguma vietas tiks noteiktas IVN procesa gaitā un citu tehnisko izpēšu rezultātā, kuras ir plānots veikt IVN procesa ietvarā.
Jaunā apakšstacija vai esošās apakšstacijas paplašināšana, gadījumā, ja tiks izlemts piezemēties esošajās Ventpils vai Grobiņas apakšstacijās, būs ELWIND projekta sastāvdaļa. Pēc izbūves jaunā apakšstacija vai paplašināta esošā apakšstacija atbilstoši likumdošanas prasībām pāries AST pārvaldībā.
2. AST un LIAA izskatīs visus iespējamus variantus, lai kabeļu līnijas neskartu iedzīvotāju privātos īpašumus un šķērsotu pašvaldības vai valsts zemes. Veicot izpēti un pētījumus, tiks novērtēti labākie iespējamie pieslēguma varianti pēc vairākiem kritērijiem, ko izvirzīs speciālistu komanda un kur viens no kritērijiem būs iedzīvotāju privāto zemju šķērsošana. Esošajā projekta gatavības stadijā ir plānots veikt izpēti un apzināt iespējamus pieslēgumu koridorus, kas tiks apskatīti projekta gatavības fāzē. Šobrīd galvenais uzsvars ir uz jūras teritorijas izpēti un pieslēguma koridoru jūrā.

6. T. D. E-pasta vēstule “Nē vēja fermai” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis:

Esmu pret ainavas bojāšanu un rosinu pārplānot projektu, novirzot to daudz tālāk no krasta, lai tas ir nemanāms, paldies

7. A.A. E-pasta vēstule “Viedoklis par vēja parka būvniecību jūrā, Kurzemes piekrastē” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis:

Baltijas jūras krastu šajā vietā veido stāvkrasts aptuveni 14m augstumā vjl, sena, Latvijai unikāla lauku kultūrainava. Ar L-1 apzīmēta teritorija Pavilostas teritorijas plānojumā, kur izmantošana atkarībā no attiecīgās teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar Latvijas jūras krasta unikālās ainavas saglabāšanu Baltijas jūras piekrastē, kā arī novada identitātes un teritorijas kopējās vērtības saglabāšanu. Ietekmes teritorija atrodas vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā - Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, kas noteikta, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Ainava nebeidzas 10km attālumā - ainava stiepjas līdz pat pašam horizontam.

Online sabiedriskās apspriedes laikā tika uzdots jautājums kāds labums būs vietējiem iedzīvotājiem uz ko Vides un enerģētikas ministrijas pārsāvis Gunārs Valdmanis kā vienu no piemēriem minēja piekrastes un pludmales labiekārtošanu (?) un stādījumu izveidošanu, lai aizsegtu skatu (!!!) uz mirgojošajām lampiņām! Šī ir klaja nekompetence un ignorance un acīmredzama neizpratne par teritoriju, kurā plānojas šī vēja parku būvniecība. Jau atbildē vien ir skaidri noprotams arī ministrijas viedoklis, ka vēja turbīnas ir kaut kas aizsedzams un slēpjams, lai netraucē. Bet jūras ainava ir tieši tas iemesls, kādēļ mēs piejūras iedzīvotāji te esam un būtu absurdi to slēpt! Tāpat šajā mežonīgajā, mūžam mainīgajā piekrastē nav nepieciešams mākslīgs cilvēku radīts labiekārtojums. Šo nekādi nevar saukt par ieguvumiem vietējiem iedzīvotājiem, kur nu vēl salīdzināt ar zaudējumu, kas nav izmērāms ciparos.

Priekšlikums:

Aicinu izvērtēt vietas, kur ietekme uz ainavu būtu būtiski mazāka, vai nebūtu vispār.

8. R.K. E-pasta vēstule “Protests ELWIND projektam” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis:

Šis projekts ir Eiropas mēroga aizsargājamās Baltās kāpas apdraudējums!

Zvejniecību un kuģošanas ierobežojumi vai pat neiespējamība un liegumi ir kaitniecība. Milzīgs risks arī visai krastu zonas ekosistēmai!

Ne vietējiem iedzīvotājiem un apmeklētājiem, ne valsts iedzīvotājiem no šī projekta nav nekāda redzama labuma, ieguvuma, kā vien spekulācijas ar energoenerģijas jaudas spēlēm akciju biržās.

Jautājumi / viedoklis:

1. Šajā posmā Baltijas jūras piekraste ir viena no skaistākajām un cilvēka darbības neskartākajām pludmalēm visā pasaulē! Tā ir unikāla dabas vērtība, kurai analogu

- citviet pasaulē nav! Šis apvidus un vispār visa Baltijas jūras piekrastei būtu jābūt īpaši aizsargājama!
2. Pie jebkādiem vides riska novērtējumiem, šī ainava un vides apstākļi projekta būvniecības un realizācijas gadījumā tiks neatgriezeniski sabojāta un dzīves labesamība pazemināta!
  3. Zivju un jūras ekosistēmas neatgriezeniskas izmaiņas kā būvniecības, tā darbošanās laikā. Nepārtrauktas skaņas un vibrācijas piesārņojums, pasliktinot dzīves kvalitāti kā jūrā, tā sauszemē ne tikai jūras iemītniekiem, bet arī cilvēkiem tuvumā.
  4. Pasaules Dabas Fonda prezentācijā šī projekta sakarā tika norādīts, cik ļoti sliktā stāvoklī jau ir mūsu Baltijas jūra. Tad kādēļ tiek darīts viss, lai stāvokli pasliktinātu un palielinātu tik lielas ekoloģiskas izmaiņas?
  5. Kādēļ tieši šīs vietas izvēles pamatojums ir noslepenots?
  6. Kara laika munīcijas un noglabāti ķīmiskie atkritumi ir arī milzīgs risks, kas var beigties ar vēl plašāka mēroga ekoloģisko katastrofu Latvijas krasta teritorijai un iedzīvotājiem!
  7. Šis projekts ir Eiropas Investīciju naudas apguves mērķis, bet reāli izpārdodot ārzemju investoriem (Kā informatīvajā seminārā apstiprināja- tā būs elektroenerģija Vācijai), kur ne vietējie iedzīvotāji, ne Latvijas iedzīvotāji pilnīgi NEKO neiegūst. Apelēt pie lētākas elektroenerģijas ir naivi, ņemot vērā spekulācijas akciju biržās un esošās darbības šajā jomā un vēl jo vairāk, ka valsts jau spēj saražot visu pašu patēriņam!
  8. Visi Eiropas fondi, kas tiek ieguldīti nevienam nevajadzīgās un pat videi un tūrismam kaitīgās lietās būs jāatmaksā! Atmaksā protams gulsies uz iedzīvotāju pleciem! Kā ar šo aspektu?
  9. Kas ir šī projekta patiesais labuma guvējs? Kas ir tā īpašnieks un uz kādiem nosacījumiem tiek pārdots (iznomāts) tālāk? Kāds labums no tā iepriekš tam riskam un skaistāko piekrastes vietu vides sabojāšanai?
  10. Cik patiesi zaļi ir milzīgo vēja turbīnu monsturu iekārtu ražošana, pārvadāšana, uzstādīšana? Kur tieši plānots izbūvēt krastā to stacijas un kā arī kabeļu rakšana līdz krastam ietekmēs visu?
  11. Pie lielas enerģijas saražošanas (pārslodzes) UK nesen bija jāizslēdz savs vēja parks ārā, tādējādi tā investoriem tika izmaksātas milzu kompensācijas no UK valsts nodokļu maksātājiem.. kur garants, ka ar šo projektu nenotiktu līdzīgi notikumi? Kur Latvijas iedzīvotājiem ne tikai sagandēta vide, ainava, nekāds reāls jūtams, 100%garantēts labums (kaut bieži pieminētais Dānijas piemērs- iedzīvotāji kompensācijām vismaz kļuvuši par to akcionāriem..un par spīti tam, ir ļoti spēcīgi dzīves apstākļu pasliktinošu faktoru pētījumi un secinājumi, ko izraisa dzīvot atkrastes vēju parka apkaimē!)

LIAA atbilde

1. Šī konkrētā teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēju izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plāns ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.
2. IVN procesa ietvaros, veicot pētījumus, tiks noteikta ietekme gan uz vidi, gan sabiedrību. Pētījumus veiks neatkarīgi, sertificēti eksperti, kas tiks noskaidroti atklātā iepirkumu procesā.

3. “Zivju un citu pelaģisko sugu audzētavas un biotopi” ir viens no veicamajiem pētījumiem.
Nav pierādījumu, kas liecinātu, ka vēja turbīnām būtu kāda negatīva ietekme uz cilvēku veselību. Piecus gadus ilgā Flinders Universitātes (Austrālijā) [pētījuma rezultāti](#) atklāja, ka nav pierādījumu tam, ka vēja turbīnu infraskaņa būtu izraisījusi kādu nelabvēlīgu fizioloģisku vai psiholoģisku ietekmi uz cilvēkiem.
4. Paldies par komentāru. Pasaules Dabas Fonda prezentācijā, runājot par atkrastes vēju un jūras ekosistēmu, tika minēts arī tas, ka Baltijas jūrā ir labs atkrastes vēja potenciāls un ka šī potenciāla izmantošana nāk ar daudziem ieguvumiem gan dabai, gan cilvēkiem.
5. Vietas izvēles pamatojums ir norādīts LIAA 24.04.2023. iesniegumā ietekmes uz vidi novērtējumam, kas ir publiski pieejams gan LIAA mājas lapā, gan Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valsts pilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldības telpās Skolas ielā 4, Ventspils, Ventspils valsts pilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī, LV 3601. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. Tiks veikti pētījumi, kuru laikā ietekme tiks analizēta.
6. IVN procesa laikā tiks veikts arī nesprāgušas munīcijas pētījums, kas identificēs, vai pētāmajā teritorijā ir arī kāds munīcijas vai ķīmisko atkritumu piesārņojuma risks.
7. ELWIND nav ārvalstu investora projekts, bet valsts mērķēts projekts, lai veicinātu gan enerģētisko neatkarību, gan šādu atjaunīgo energoresursu projektu ieviešanu, mazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas. Parka attīstītājs tiks noteikts izsolē, kurā var piedalīties jebkurš investors, t.sk. arī Latvijas uzņēmumi. Nacionālajās interesēs ir kāpināt atjaunīgo energoresursu izmantošanu un enerģētiskās drošības nodrošināšana.
8. Eiropas Savienība ir izvirzījusi skaidrus mērķus attiecībā uz atjaunīgās enerģijas izmantošanu dalībvalstīs, tādēļ arī šāda veida projekti tiek atbalstīti. Šāda veida pētījumi sniegs padziļinātu izpratni par esošo teritoriju par plānotās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.
Iegūtie dati būs nozīmīgs pienesums turpmākai jūras pētniecībai un attīstībai.
9. Kā labuma guvējus var minēt Latvijas iedzīvotājus, kas saņem drošību par elektroenerģiju un nepaļaujas uz Krievijas gāzi vai elektroenerģijas importu no citas valsts. Otrs labuma guvējs, protams, ir vēja parka attīstītājs, kurš kā komersants gūs peļņu, saražoto enerģiju pārdodot. Savukārt Latvijas valsts gūst labumu, attīstot vietējās piegādes ķēdes un ostu infrastruktūru, kas būs jaunas, labi apmaksātas darba vietas un papildu nodokļi / ienākumi valsts budžetā.
Uz šo brīdi nav izstrādātu izsoles noteikumu, jo izsole paredzēta 2026.gadā. Līdz ar to arī projekta attīstītājs nav zināms, tas tiks noskaidrots izsoles rezultātā.
10. Parka būvniecība paredzēta, sākot ar 2028. gadu, un par to būs atbildīgs attīstītājs. Potenciālās sauszemes kabeļu pieslēguma vietas šajā projekta gatavības stadijā nav apzinātas. Sauszemes kabeļu pieslēguma vietas tiks noteiktas IVN procesa gaitā un citu tehnisko izpēšu rezultātā. Kad rezultāti būs zināmi, potenciāli skartās iedzīvotāju grupas (ja tādas būs), tiks apzinātas.

Vēja enerģija ir lētāka nekā enerģijas ieguve no fosilā kurināmā, kā arī atstāj mazāku ietekmi uz vidi. Saskaņā ar pētījumiem vēja ģenerators saražo 11 gramus CO₂ uz katru saražotās elektroenerģijas kilovatu.

Plānots, ka izsoles noteikumos tiks iestrādātas prasības par ilgtspējību (tai skaitā, attiecībā uz ražošanu, pārvadāšanu, būvniecību u.c.).

11. Lai atbildētu uz šo komentāru Latvijas kontekstā, būtu skaidri jāzina, par kuriem vēja parkiem ir runa.

9. L.F. E-pasta vēstule “Elwind projekts” saņemta 2023. gada 7. augustā

Viedoklis:

Mēs esam pret šī parka izbūvi, kas pakļautu infrastruktūras izbūvei un pārmaiņām šo tik ļoti neskarto Latvijas krastu, kas šodien ir Latvijas lielākā vērtība. Rietumkrasts vienmēr ir bijusi vieta, uz kuru vedam ārzemju draugus un radus, lai iepazīstinātu tos ar Latvijas īsto burvību. Un viņi visi kā viens atdzīst, ka tā ir skaistākā pludmale, kurā šajā pasaulē būts. Šis projekts to noteikti izpostīs un padarīs nepievilcīgu.

Mēs jūs ļoti lūdzam nenostādīt ekonomisku izdevīgumu augstāk par cilvēku un neizpostīt šo brīnumaino Latvijas nostūri.

10. E.F. E-pasta vēstule “Wind Energy Project” saņemta 2023. gada 9. augustā

Viedoklis (tulkots no angļu valodas):

Katrai valstij ir jārikojas un jāvirzās ceļā uz ilgtspējīgu nākotni, tomēr lūdzu jūs apsvērt citas iespējamās šī projekta vietas.

Šī neskartā Baltijas jūras krasta vieta patiesi ir viena no Latvijas bagātībām. Veidojot vēja enerģijas parku tieši pie šīs unikālās piekrastes, tā ir apdraudēta un, iespējams, pazudusi uz visiem laikiem.

11. J.R. Elektroniski parakstīta vēstule “Jautājumi par Elwind VES parku” saņemta 2023. gada 9. augustā

Jautājumi:

1. Vai sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme par vēja atkrastes parka “ELWIND” un tai saistošās infrastruktūras būvniecību ir uzskatāma par notikušu, ja:

(1) iedzīvotāju viedoklis sanāksmē tika uzklauts selektīvi, neļaujot iedzīvotājiem uzdot visus jautājumus, kas iepriekš bija sagatavoti apspriedei, neveidojot diskusiju,

(2) visi dokumenti, kas tika apspriesti (prezentācija, priekšizpētes pētījums, mērogam atbilstošas vizualizācijas, dati, aprēķini) nebija pieejami iedzīvotājiem savlaicīgi, lai ar tiem varētu iepazīties pirms sanāksmes?

Uzskatām, ka šīs ir kritiskas nepilnības, kas neļauj sanāksmi uzskatīt par notikušu un šajā projekta attīstības posmā sabiedrības intereses šobrīd nevar uzskatīt par vērā ņemtām.

2. Sanāksmē tika minēta priekšizpēte, kas veikta pēc Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtījuma “Feasibility study offshore wind energy”. Lūdzam nodrošināt pētījuma pieejamību Latvijas iedzīvotājiem valsts valodā. Te ir saite uz pētījuma publikāciju Igaunijas valsts institūcijas Keskonnainvesteeringute Keskus mājaslapā: https://www.kik.ee/sites/default/files/final_report_feasibility_study_elwind_v2.0.pdf. Vai minētais pētījums Latvijas iedzīvotājiem būs pieejams pirms sākotnējās

sabiedriskās apspriešanas noslēguma? Ja nē, tad lūdzam nosaukt konkrētu datumu, kad tas būs pieejams.

3. Aicināt skaidrot vietas izvēli izpētei vēja atkrastes parka projekta ELWIND iespējamai būvniecībai, tās pamatojumu. Ne informatīvajā sanāksmē, ne sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā netika minēta alternatīva teritorijas izpētes iespēja. Pēc mums pieejamās informācijas Latvijas investīciju un attīstības aģentūra ir mainījusi sākotnējo plānu ieceres īstenošanai vērtēt arī Jūras plānojumā 2030 noteikto laukumu B4, rosinot novērtējumu veikt tikai laukumā E4. Kādas tieši alternatīvas teritorijas tiks vērtētas ietekmes uz vidi novērtējuma laikā?

4. Cik varam noprast no Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtītā pētījuma "Feasibility study offshore wind energy", sākotnēji tika salīdzinātas četras teritorijas. Cik varam spriest pēc Igaunijas institūcijas mājaslapā pieejamās informācijas, Latvijas Republikas atbildīgo institūciju un Igaunijas republikas institūciju sniegtā izejas informācija ir krasi atšķirīga gan pēc kvalitātes, gan pēc satura, tādejādi tā ir pētnieciski nesalīdzināma. Kā piemēru šeit ievietojam minētā pētījuma 89.lpp (pdf 92.lpp.) publicēto attēlu Figure 4.43 Tourism and sociocultural values.

Pētījumā ir salīdzināti rādītāji, ko pētnieciski salīdzināt nevar, un tie tālāk izmantoti kā dati salīdzinošam vērtējumam – lūdzu skatiet pievienotā attēla skaidrojumus atzīmētajiem punktiem Igaunijā (augšējā kreisajā stūrī) un Latvijai (apakšējā labajā stūrī). Vai uzskatiet, ka attēlā uzrādītie dati ir salīdzināmi?

Mūsaprāt, kartes detalizācija Igaunijas un Latvijas teritorijās vairāk liek domāt par krasām atšķirībām abu valstu attieksmē (un zināšanās) pret to teritoriju piekrastes iedzīvotājiem un tūristiem, tiem būtiskām vietām, objektiem un vērtībām, kā arī ar saistīto uzņēmējdarbību. Apliecinām, ka attiecībā par Sārnati šeit sniegtā informācija nav patiesa. Ja vēlaties, labprāt piedalīsimies pētījumā un sniegsim nepieciešamo informāciju.

Vai pētījums, kura secinājumi balstīti attēlā ("Figure 4.43 Tourism and sociocultural values" pētījuma "Feasibility study offshore wind energy" 89.lpp.) ietvertās informācijas salīdzinājumā, var tikt uzskatīts par leģitīmu?

Nevaram spriest par visiem pētījumā ietvertajiem salīdzinošajiem aspektiem, bet šis viens piemērs liek apšaubīt, vai arī citi aspekti, kritēriji un salīdzinājumi nav balstīti tikpat neatbilstīgos datos.

5. Kāds svars kopējā izvērtējumā ar atkrastes vēja parka iespējamo izbūvi saistītajos vides pētījumos būs iedzīvotāju viedoklim? Kāds - sociālās ietekmes novērtējumam? Kāds – kultūras ietekmes novērtējumam? Vēlamies uzsvērt, ka jūras horizonta ainava ir būtiska daļa no Kurzemes piekrastes, it sevišķi Sārnates ciema, iedzīvotāju identitātes. Un izsakām pamatotu pieņēmumu, ka zināmā mērā tā ir daļa no Latvijas iedzīvotāju identitātes.

Sārnates gadījumā būtiska nozīme ir arī vietas vēsturiskās pieredzes mantojumam, kas ietver Otrā pasaules kara beigu posmā organizēto bēgļu laivu pārceļšanos tieši no šīs piekrastes.

6. Tā kā piekrastes teritorijas, kurās plānots izvērtēt un varbūt būvēt atkrastes vēja parku, atrodas Latvijas Republikas teritorijā, un tā redzamības robežas ietver arī Sārnates ciemu, lūdzam detalizēti skaidrot, kāds būs tieši Latvijas iedzīvotāju ieguvums un kāds būs tieši Sārnates iedzīvotāju ieguvums no iespējamajiem atkrastes vēja parkiem? Ja domas izklāsta labākai struktūrai vēlaties skaidrojumā iekļaut arī kopējos Eiropas Savienības ieguvumus, labprāt tos uzklaudsim. Tomēr, atbilstoši labai vēja parku attīstības praksei Eiropas Savienībā, šajā jautājumā vēlamies gūt detalizētu atbildi tieši par Latvijas un tieši par šī atkrastes vēja parka

redzamības lokā ietverto iedzīvotāju ieguvumiem, ja šāds atkrastes vēja parks tiktu izbūvēts.

LIAA atbilde:

1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 15.pantā un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" III sadaļā noteikto kārtību laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam:
  - 1) sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika, sākot no 2023.gada 11.jūlija, publicējot paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) mājas lapā, Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapā;
  - 2) paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšana 2023. gada 11. jūlijā laikrakstos "Kurzemes Vārds" (Nr.129 (9464), "Ventas Balss" un "Ventspils Novadnieks" (Nr. 7 (160), aicinot iedzīvotājus sniegt priekšlikumus gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv, gan VPVB elektroniskā pastā vpvb@vpvb.gov.lv;
  - 3) iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem (LIAA 2023.gada 24.aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam un VPVB 17.05.2023. lēmumu Nr. 5-02-1/4/2023 un 06.07.2023 lēmumu Nr. 5-02-1/8/2023) Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valstspilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldību telpās Skolas ielā 4, Ventspilī, un Ventspils valstspilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī;
  - 4) Papildus tika organizēti 2 informatīvie semināri 2023.gada 2. un 3.augustā plkst.17.30 Pāvilostā un Jūrkalnā, informējot iedzīvotājus par projektu un iespēju piedalīties tiešsaistes sanāksmē 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 un sniegt jautājumus uz elektronisko pastu elwind@liaa.gov.lv. un vpvb@vpvb.gov.lv;
  - 5) Tiešsaistes sanāksmē notika 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 tiešsaistes videokonferences rīkā Microsoft Teams atbilstoši likuma "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums" 20.panta trešajā daļā noteiktajam, un jautājumus bija iespēja sniegt gan mutiski, gan rakstiski čātā, gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv;
  - 6) tāpat atbilstoši minētā likuma 20.panta otrajai daļai LIAA mājas lapā un Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapās tika publicēta prezentācija laikā no 2023.gada 7.līdz 11.augustam. Līdz ar to interesējošām personām tika nodrošināta informācija un iespēja izteikt viedokli vai priekšlikumus un uzdot jautājumus. Vēršam uzmanību, ka sākotnējā sabiedriskā apspriešana nesastāv tikai no tiešsaistes sanāksmes videokonferences rīka un iespēja iepazīties ar informāciju, uzdot jautājumus, pastāvēja laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam dažādos veidos.
2. Priekšizpētei "Feasibility study offshore wind energy ELWIND" Latvijā ir piešķirts statuss "Ierobežotas pieejamības informācija", bet pētījums ir pieejams Igaunijas Investīciju centra (KIK) mājas lapā. Šobrīd tiek veiktas diskusijas ar Ekonomikas ministriju par iespēju šo pētījumu vai daļu pētījuma padarīt publisku valsts valodā.
3. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras

atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. B4 laukuma izpēte tika atmesta tā iemesla dēļ, ka tā saskaņā Jūras telpisko plānojumu ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona, kur nepieciešama izpēte, lai noteiktu atbilstību aizsargājamo teritoriju izveides kritērijiem. Tāpēc Jūras telpiskajā plānojumā (111. lpp) pat ietverts priekšlikums, ka līdz teritoriju izpētei nav pieļaujama licenču izsniegšana jaunu jūras izmantošanas veidu uzsākšanai, kas potenciāli varētu apdraudēt aizsargājamās zemūdens biotopus un sugas (t.sk. vēja parki, viļņu enerģijas ieguves stacijas, ogļūdeņražu ieguves platformas, akvakultūras laukumi).

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17.panta trešās daļas 1. un 2.punktu var tikt ietverta informācija par tehnoloģiskajām alternatīvām, savukārt prasība par alternatīvu teritoriju ir noteikta gadījumā, ja paredzētā darbība būtiski ietekmē NATURA 2000 teritorijas.

4. Tā kā pētījums tika veikts pēc galda pētījuma (desk study) principiem 2021. gadā, tajā tika izmantoti publiski pieejamie dati, kas ņemti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.
5. IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem. IVN gala rezultātā uzmanība tiks pievērsta visu interešu sabalansēšanai. Piebilstams, ka arī Latvijas kultūras kanona tīmekļa vietnē, runājot par piejūras ainavu (<https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>), uzsvērts, ka ainava ir dinamiska un mainīga, sakot, ka "arī vēja parku veidošana gan jūrā, gan sauszemē klimata politikas ietvaros mainīs piejūras ainavu".
6. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Citu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā.

Citviet pasaulē vietējiem iedzīvotājiem ir pieejamas dažādas iespējas gūt labumu no atkrastes vēja parkiem, piemēram, vietējie iedzīvotāji var ieguldīt līdzekļus vēja enerģijas ražošanā. Ja to pieļaus attīstītāja pieeja, šādas iespējas nākotnē varētu tikt izskatītas arī Latvijā.

Latvijā tiek izskatīts normatīvais regulējums, lai izstrādātu modeli, kas ļautu vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem gūt labumu, taču jautājums par atkrastes vēja kompensācijas mehānismu šobrīd nav aktuāls.

Priekšlikumi:

1. Ņemot vērā minētās iebildes un būtiskās nepilnības sabiedriskās apspriešanas organizēšanā, aicinām izvērtēt nepieciešamību pagarināt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas termiņu līdz iedzīvotājiem būs dota iespēja iepazīties ar apspriežamajiem dokumentiem, kā arī rasta iespēja pilnvērtīgi piedalīties apspriešanā un diskusijā. Iespēja rakstiski iesniegt jautājumus (pat pēc iepazīšanās

ar apspriežamajiem dokumentiem valsts valodā) nav uzskatāma par apspriešanu vai diskusiju.

2. Lūdzam apsvērt pētījuma saturu un kvalitātes izvērtēšanu, kā arī, nepieciešamības gadījumā, no pētījuma izrietošo lēmumu leģitimitāti.
3. Kā jau minējām iepriekš, uzskatām, ka ar šo pētījumu, kas nešaubīgi attiecināms uz vides un dabas jomu, Latvijas iedzīvotājiem būtu jābūt iespējai iepazīties.
4. Tāpat arī aicinām ņemt vērā labo praksi pasaulē jau izbūvēto atkrastes vēja parku izbūvē, kas paredz tos izvietot jau industriālās apbūves ietekmētās ainavās.

12. I.P. E-pasta vēstule "Jautājumi par atkrastes vēja parka projektu ELWIND Kurzemē."
saņemta 2023. gada 10. augustā

Jautājumi:

1. Lūzdu izskaidrot, kā tiks organizēts ELWIND parka pieslēgums kopējam tīklam? Kurās vietās ir plānots pieslēgties augstsprieguma tīkliem? Kādi ieguldījumi būs jāveic investoram un kādi Latvijas pusei. Kāpēc par šīm infrastruktūras objektiem vispār netiek runāts?
2. Šādām lielā jaudām ir nepieciešams tuvumā liels patērētājs, vai ir plānots izvietot tuvumā kādu lielu energo ietilpīgu ražotni?
3. Kāpēc nevar izvietot vēja ģeneratorus tālāk no krasta, vai samazināt projektēto vēja ģeneratoru izmērus tā, lai netiku, sabojāta ainava?
4. Kāds būs sabiedrības ieguvums no šī projekta?

LIAA atbilde:

1. ELWIND projekta Latvijas puses parks tiks pieslēgts Latvijas sauszemes elektrotīklam, kā arī ar starpsavienojumu savienots ar ELWIND projekta Igaunijas puses vēja parku, izvēloties optimālākos pieslēguma koridorus, kuri vēl tiks noskaidroti pētījumu laikā. ELWIND pieslēguma infrastruktūras koridori ir viens no veicamajiem pētījumiem.
Tīkla infrastruktūras izbūvei tiks piesaistīts ES finansējums.
2. Tiek plānots, ka elektrifikācijas līmenis, attiecīgi arī elektroenerģijas patēriņa apjoms nākošajos gados gan Latvijā, gan Baltijas valstīs kopā pieaugs. ELWIND projekta saražotā elektroenerģijas jauda tiks pārdota elektroenerģijas tirgū atbilstoši tirgus nosacījumiem.
3. Attālums 15-20 km no krasta ir izvēlēts, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. Vēja ģeneratoru augstums būs parka attīstītāja pārziņā.
4. Latvijas iedzīvotāji saņems drošību par elektroenerģiju un Latvijai vairāk nebūs jāpaļaujas uz Krievijas gāzi vai elektroenerģijas importu no citas valsts.
Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildus iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.
IVN gala rezultātā uzmanība tiks pievērsta visu interešu sabalansēšanai.

13. V.D. Elektroniski parakstīta vēstule “Iesniegums” saņemta 2023. gada 10. augustā

Jautājumi:

1. Vai sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme par vēja atkrastes parka “ELWIND” un tai saistošās infrastruktūras būvniecību ir uzskatāma par notikušu, ja:

(1) iedzīvotāju viedoklis sanāksmē tika uzklauts selektīvi, neļaujot iedzīvotājiem uzdot visus jautājumus, kas iepriekš bija sagatavoti apspriedei, neveidojot diskusiju, (2) visi dokumenti, kas tika apspriesti (prezentācija, priekšizpētes pētījums, mērogam atbilstošas vizualizācijas, dati, aprēķini) nebija pieejami iedzīvotājiem savlaicīgi, lai ar tiem varētu iepazīties pirms sanāksmes?

Uzskatām, ka šīs ir kritiskas nepilnības, kas neļauj sanāksmi uzskatīt par notikušu un šajā projekta attīstības posmā sabiedrības intereses šobrīd nevar uzskatīt par vēra ņemtām.

Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika tiešsaistē, aizbaidinoties ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu. Esam neizpratnē par to, ka laikā, kad visi pulcēšanās ierobežojumi ir atcelti, sabiedriskās apspriešanas sanāksmei noteikta tiešsaistes forma. Savukārt, informatīvā sapulce, kuras laikā netika protokolēti un turpmākajam darbam pieņemti iedzīvotāju uzdotie jautājumi, notika klātienē, iespējams, radot maldīgu priekšstatu, ka iedzīvotāju izskanējušie iebildumi ir pievienoti projekta dokumentiem. Vai uzskatāt, ka Covid-19 izplatības intensitāte ir atkarīga no iedzīvotāju sanāksmes nosaukuma?

2. Sanāksmē tika minēta priekšizpēte, kas veikta pēc Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtījuma “Feasibility study offshore wind energy”. Lūdzam nodrošināt pētījuma pieejamību Latvijas iedzīvotājiem valsts valodā. Te ir saite uz pētījuma publikāciju Igaunijas valsts institūcijas Keskkonnainvesteeringute Keskus mājaslapā: https://www.kik.ee/sites/default/files/final_report_feasibility_study_elwind_v2.0.pdf. Vai minētais pētījums Latvijas iedzīvotājiem būs pieejams pirms sākotnējās sabiedriskās apspriešanas noslēguma? Ja nē, tad lūdzam nosaukt konkrētu datumu, kad tas būs pieejams.

Kādēļ Ekonomikas ministrijas pasūtītais pētījums “Feasibility study offshore wind energy” Latvijā tika noslepenots?

3. Aicināt skaidrot vietas izvēli izpētei vēja atkrastes parka projekta ELWIND iespējamai būvniecībai, tās pamatojumu. Ne informatīvajā sanāksmē, ne sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā netika minēta alternatīva teritorijas izpētes iespēja. Pēc mums pieejamās informācijas Latvijas investīciju un attīstības aģentūra ir mainījusi sākotnējo plānu ieceres īstenošanai vērtēt arī Jūras plānojumā 2030 noteikto laukumu B4, rosinot novērtējumu veikt tikai laukumā E4. Kādas tieši alternatīvas teritorijas tiks vērtētas ietekmes uz vidi novērtējuma laikā?

4. Cik varam noprast no Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtītā pētījuma “Feasibility study offshore wind energy”, sākotnēji tika salīdzinātas četras teritorijas. Cik varam spriest pēc Igaunijas institūcijas mājaslapā pieejamās informācijas, Latvijas Republikas atbildīgo institūciju un Igaunijas republikas institūciju sniegtā izejas informācija ir krasi atšķirīga gan pēc kvalitātes, gan pēc satura, tādejādi tā ir pētnieciski nesalīdzināma. Kā piemēru šeit ievietojam minētā pētījuma 89.lpp (pdf 92.lpp.) publicēto attēlu Figure 4.43 Tourism and sociocultural values.

Pētījumā ir salīdzināti rādītāji, ko pētnieciski salīdzināt nevar, un tie tālāk izmantoti kā dati salīdzinošam vērtējumam – lūdzu skatiet pievienotā attēlā

skaidrojumus atzīmētajiem punktiem Igaunijā (augšējā kreisajā stūrī) un Latvijai (apakšējā labajā stūrī). Vai uzskatiet, ka attēlā uzrādītie dati ir salīdzināmi?

Mūsaprāt, kartes detalizācija Igaunijas un Latvijas teritorijās vairāk liek domāt par krasām atšķirībām abu valstu attieksmē (un zināšanās) pret to teritoriju piekrastes iedzīvotājiem un tūristiem, tiem būtiskām vietām, objektiem un vērtībām, kā arī ar saistīto uzņēmējdarbību. Apliecinām, ka attiecībā par Sārnati šeit sniegtā informācija nav patiesa. Ja vēlaties, labprāt piedalīsimies pētījumā un sniegsim nepieciešamo informāciju.

Vai pētījums, kura secinājumi balstīti attēlā (“Figure 4.43 Tourism and sociocultural values” pētījuma “Feasibility study offshore wind energy” 89.lpp.) ietvertās informācijas salīdzinājumā, var tikt uzskatīts par leģitīmu?

Nevaram spriest par visiem pētījumā ietvertajiem salīdzinošajiem aspektiem, bet šis viens piemērs liek apšaubīt, vai arī citi aspekti, kritēriji un salīdzinājumi nav balstīti tikpat neatbilstīgos datos.

5. Kāds svars kopējā izvērtējumā ar atkrastes vēja parka iespējamo izbūvi saistītajos vides pētījumos būs iedzīvotāju viedoklis? Kāds - sociālās ietekmes novērtējumam? Kāds – kultūras ietekmes novērtējumam? Vēlamies uzsvērt, ka jūras horizonta ainava ir būtiska daļa no Kurzemes piekrastes, it sevišķi Sārnates ciema, iedzīvotāju identitātes. Un izsakām pamatotu pieņēmumu, ka zināmā mērā tā ir daļa no Latvijas iedzīvotāju identitātes.

Sārnates gadījumā būtiska nozīme ir arī vietas vēsturiskās pieredzes mantojumam, kas ietver Otrā pasaules kara beigu posmā organizēto bēgļu laivu pārceļšanos tieši no šīs piekrastes.

6. Tā kā piekrastes teritorijas, kurās plānots izvērtēt un varbūt būvēt atkrastes vēja parku, atrodas Latvijas Republikas teritorijā, un tā redzamības robežas ietver arī Sārnates ciemu, lūdzam detalizēti skaidrot, kāds būs tieši Latvijas iedzīvotāju ieguvums un kāds būs tieši Sārnates iedzīvotāju ieguvums no iespējamajiem atkrastes vēja parkiem? Ja domas izklāsta labākai struktūrai vēlaties skaidrojumā iekļaut arī kopējos Eiropas Savienības ieguvumus, labprāt tos uzklaušīsim. Tomēr, atbilstoši labai vēja parku attīstības praksei Eiropas Savienībā, šajā jautājumā vēlamies gūt detalizētu atbildi tieši par Latvijas un tieši par šī atkrastes vēja parka redzamības lokā ietverto iedzīvotāju ieguvumiem, ja šāds atkrastes vēja parks tiktu izbūvēts.

LIAA atbilde:

1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 15.pantā un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” III sadaļā noteikto kārtību laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam:
  - 1) sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika, sākot no 2023.gada 11.jūlija, publicējot paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) mājas lapā, Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapā;
  - 2) paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšana 2023. gada 11. jūlijā laikrakstos “Kurzemes Vārds” (Nr.129 (9464), “Ventas Balss” un “Ventpils Novadnieks” (Nr. 7 (160), aicinot iedzīvotājus sniegt priekšlikumus gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv, gan VPVB elektroniskā pastā vpvb@vpvb.gov.lv;
  - 3) iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem (LIAA 2023.gada 24.aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam un VPVB

17.05.2023. lēmumu Nr. 5-02-1/4/2023 un 06.07.2023 lēmumu Nr. 5-02-1/8/2023) Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valstspilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldību telpās Skolas ielā 4, Ventspilī, un Ventspils valstspilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī;

4) Papildus tika organizēti 2 informatīvie semināri 2023.gada 2. un 3.augustā plkst.17.30 Pāvilostā un Jūrkalnā, informējot iedzīvotājus par projektu un iespēju piedalīties tiešsaistes sanāksmē 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 un sniegt jautājumus uz elektronisko pastu elwind@liaa.gov.lv. un vpvb@vpvb.gov.lv;

5) Tiešsaistes sanāksmē notika 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 tiešsaistes videokonferences rīkā Microsoft Teams atbilstoši likuma "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums" 20.panta trešajā daļā noteiktajam, un jautājumus bija iespēja sniegt gan mutiski, gan rakstiski čātā, gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv;

6) tāpat atbilstoši minētā likuma 20.panta otrajai daļai LIAA mājas lapā un Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapās tika publicēta prezentācija laikā no 2023.gada 7.līdz 11.augustam.

Līdz ar to interesējošām personām tika nodrošināta informācija un iespēja izteikt viedokli vai priekšlikumus un uzdot jautājumus. Vēršam uzmanību, ka sākotnējā sabiedriskā apspriešana nesastāv tikai no tiešsaistes sanāksmes videokonferences rīka un iespēja iepazīties ar informāciju, uzdot jautājumus, pastāvēja laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam dažādos veidos.

Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums ir joprojām spēkā esošs. Saskaņā ar šī likuma 20. pantu "Vides normatīvajos aktos noteikto publisko apspriešanu, izņemot vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma vides pārskata apspriešanu, organizē neklātienē formā (attālināti)", kā arī "Neklātienē apspriešana notiek ne mazāk kā piecas darbdienu". Šī ierobežojošā likuma dēļ arī tiešsaistes videokonference tika organizēta attālināti.

Savukārt divi informatīvie semināri tika organizēti pēc LIAA iniciatīvas ārpus šī likuma prasībām un nav uzskatāmi par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas obligāto daļu. Tie tika organizēti ar mērķi sabiedrībai sniegt informāciju par projektu, lai veicinātu izpratni un dotu iespēju iedzīvotājiem uzdot sevi interesējušos jautājumus klātienē.

2. Priekšizpētei "Feasibility study offshore wind energy ELWIND" Latvijā ir piešķirts statuss "Ierobežotas pieejamības informācija", bet pētījums ir pieejams Igaunijas Investīciju centra (KIK) mājas lapā. Šobrīd tiek veiktas diskusijas ar Ekonomikas ministriju par iespēju šo pētījumu vai daļu pētījuma padarīt publisku valsts valodā.
3. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. B4 laukuma izpēte tika atmesta tā iemesla dēļ, ka tā saskaņā Jūras telpisko plānojumu ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona, kur nepieciešama izpēte, lai noteiktu atbilstību aizsargājamo teritoriju izveides kritērijiem. Tāpēc Jūras telpiskajā plānojumā (111. lpp) pat ietverts priekšlikums, ka līdz teritoriju izpētei nav pieļaujama licenču izsniegšana jaunu jūras izmantošanas veidu uzsākšanai, kas potenciāli varētu apdraudēt aizsargājamus zemūdens biotopus

un sugas (t.sk. vēja parki, viļņu enerģijas ieguves stacijas, ogļūdeņražu ieguves platformas, akvakultūras laukumi).

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17.panta trešās daļas 1. un 2.punktu var tikt ietverta informācija par tehnoloģiskajām alternatīvām, savukārt prasība par alternatīvu teritoriju ir noteikta gadījumā, ja paredzētā darbība būtiski ietekmē NATURA 2000 teritorijas.

4. Tā kā pētījums tika veikts pēc galda pētījuma (desk study) principiem 2021. gadā, tajā tika izmantoti publiski pieejamie dati, kas ņemti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

5. IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem. IVN gala rezultātā uzmanība tiks pievērsta visu interešu sabalansēšanai.

Piebilstams, ka arī Latvijas kultūras kanona tīmekļa vietnē, runājot par piejūras ainavu (<https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>), uzsvērts, ka ainava ir dinamiska un mainīga, sakot, ka "arī vēja parku veidošana gan jūrā, gan sauszemē klimata politikas ietvaros mainīs piejūras ainavu".

6. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Cītu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā.

Citviet pasaulē vietējiem iedzīvotājiem ir pieejamas dažādas iespējas gūt labumu no atkrastes vēja parkiem, piemēram, vietējie iedzīvotāji var ieguldīt līdzekļus vēja enerģijas ražošanā. Ja to pieļaus attīstītāja pieeja, šādas iespējas nākotnē varētu tikt izskatītas arī Latvijā.

Latvijā tiek izskatīts normatīvais regulējums, lai izstrādātu modeli, kas ļautu vietējiem pašvaldībām un iedzīvotājiem gūt labumu, taču jautājums par atkrastes vēja kompensācijas mehānismu šobrīd nav aktuāls

Priekšlikumi:

1. Ņemot vērā minētās iebildes un būtiskās nepilnības sabiedriskās apspriešanas organizēšanā, aicinām izvērtēt nepieciešamību pagarināt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas termiņu līdz iedzīvotājiem būs dota iespēja iepazīties ar apspriežamajiem dokumentiem, kā arī rasta iespēja pilnvērtīgi piedalīties apspriešanā un diskusijā. Iespēja rakstiski iesniegt jautājumus (pat pēc iepazīšanās ar apspriežamajiem dokumentiem valsts valodā) nav uzskatāma par apspriešanu vai diskusiju.
2. Lūdzam veikt pētījuma satura un kvalitātes izvērtēšanu, kā arī, nepieciešamības gadījumā, no pētījuma izrietošo lēmumu legimititāti.
3. Kā jau minējam iepriekš, uzskatām, ka ar šo pētījumu, kas nešaubīgi attiecināms uz vides un dabas jomu, Latvijas iedzīvotājiem būtu jābūt iespējai iepazīties.
4. Tāpat arī aicinām ņemt vērā labo praksi pasaulē jau izbūvēto atkrastes vēja parku izbūvē, kas paredz tos izvietot jau industriālās apbūves ietekmētās ainavās.

14. P.K. E-pasta vēstule “Atkrastes vēja ģeneratoru projekts stāvkrastu apkārtņē - elwind” saņemta 2023. gada 10. augustā

Viedoklis:

Šajā reģionā ir ļoti attīstīts tūrisms tieši dēļ tur vēl joprojām pieejamās neskartās dabas un pie mums dodas tieši dabas mīļotāji, kas ar lielu cieņu izturas pret dabas vērtībām. Ir nepieļaujami daļu mūsu Latvijas jūras teritorijas izsolīt ārzemju investoriem, lai tiem būt iespēja gūt peļu pārdodot elektronērgiju rietumiem. Vietas kur ražot elektrību Eiropā ir pārpārēm, bet šāda unikāla dabas vērtība Latvijā mums ir tikai viena. Nevar pieļaut tās vizuālo piesārņojumu.

15. J.Z. Elektroniski parakstīta vēstule “Par priekšlikumiem atkrastes vēja parka ELWIND un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma procesā” saņemta 2023. gada 11. augustā

Jautājumi:

1. Vai sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme par vēja atkrastes parka “ELWIND” un tai saistošās infrastruktūras būvniecību ir uzskatāma par notikušu, ja:
(1) iedzīvotāju viedoklis sanāksmē tika uzklauts selektīvi, neļaujot iedzīvotājiem uzdot visus jautājumus, kas iepriekš bija sagatavoti apspriedei, neveidojot diskusiju,
(2) visi dokumenti, kas tika apspriesti (prezentācija, priekšizpētes pētījums, mērogam atbilstošas vizualizācijas, dati, aprēķini) nebija pieejami iedzīvotājiem savlaicīgi, lai ar tiem varētu iepazīties pirms sanāksmes?
Uzskatām, ka šīs ir kritiskas nepilnības, kas neļauj sanāksmi uzskatīt par notikušu un šajā projekta attīstības posmā sabiedrības intereses šobrīd nevar uzskatīt par vērtām.
2. Sanāksmē tika minēta priekšizpēte, kas veikta pēc Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtījuma “Feasibility study offshore wind energy”. Lūdzam nodrošināt pētījuma pieejamību Latvijas iedzīvotājiem valsts valodā. Te ir saite uz pētījuma publikāciju Igaunijas valsts institūcijas Keskonnainvesteeringute Keskus mājaslapā: https://www.kik.ee/sites/default/files/final_report_feasibility_study_elwind_v2.0.pdf. Vai minētais pētījums Latvijas iedzīvotājiem būs pieejams pirms sākotnējās sabiedriskās apspriešanas noslēguma? Ja nē, tad lūdzam nosaukt konkrētu datumu, kad tas būs pieejams.
3. Aicināt skaidrot vietas izvēli izpētei vēja atkrastes parka projekta ELWIND iespējamai būvniecībai, tās pamatojumu. Ne informatīvajā sanāksmē, ne sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā netika minēta alternatīva teritorijas izpētes iespēja. Pēc mums pieejamās informācijas Latvijas investīciju un attīstības aģentūra ir mainījusi sākotnējo plānu ieceres īstenošanai vērtēt arī Jūras plānojumā 2030 noteikto laukumu B4, rosinot novērtējumu veikt tikai laukumā E4. Kādas tieši alternatīvas teritorijas tiks vērtētas ietekmes uz vidi novērtējuma laikā?
4. Cik varam noprast no Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtītā pētījuma “Feasibility study offshore wind energy”, sākotnēji tika salīdzinātas četras teritorijas. Cik varam spriest pēc Igaunijas institūcijas mājaslapā pieejamās informācijas, Latvijas Republikas atbildīgo institūciju un Igaunijas republikas institūciju sniegtā izejas informācija ir krasi atšķirīga gan pēc kvalitātes, gan pēc satura, tādejādi tā ir pētnieciski nesalīdzināma. Kā piemēru šeit ievietojam minētā pētījuma 89.lpp (pdf 92.lpp.) publicēto attēlu Figure 4.43 Tourism and sociocultural values.

Pētījumā ir salīdzināti rādītāji, ko pētnieciski salīdzināt nevar, un tie tālāk izmantoti kā dati salīdzinošam vērtējumam – lūdzu skatiet pievienotā attēla skaidrojumu atzīmētajiem punktiem Igaunijā (augšējā kreisajā stūrī) un Latvijai (apakšējā labajā stūrī). Vai uzskatiet, ka attēlā uzrādītie dati ir salīdzināmi?

Mūsaprāt, kartes detalizācija Igaunijas un Latvijas teritorijās vairāk liek domāt par krasām atšķirībām abu valstu attieksmē (un zināšanās) pret to teritoriju piekrastes iedzīvotājiem un tūristiem, tiem būtiskām vietām, objektiem un vērtībām, kā arī ar saistīto uzņēmējdarbību. Apliecinām, ka attiecībā par Sārnati šeit sniegtā informācija nav patiesa. Ja vēlaties, labprāt piedalīsimies pētījumā un sniegsim nepieciešamo informāciju.

Vai pētījums, kura secinājumi balstīti attēlā (“Figure 4.43 Tourism and sociocultural values” pētījuma “Feasibility study offshore wind energy” 89.lpp.) ietvertās informācijas salīdzinājumā, var tikt uzskatīts par leģitīmu?

Nevaram spriest par visiem pētījumā ietvertajiem salīdzinošajiem aspektiem, bet šis viens piemērs liek apšaubīt, vai arī citi aspekti, kritēriji un salīdzinājumi nav balstīti tikpat neatbilstīgos datos.

5. Kāds svars kopējā izvērtējumā ar atkrastes vēja parka iespējamo izbūvi saistītajos vides pētījumos būs:
  - Iedzīvotāju viedoklim?
  - Sociālās ietekmes novērtējumam?
  - Lokālā klimata ietekmes novērtējumam? Pētījumi rāda, ka vēja turbīnu parku ietekmē lokālā virsmas gaisa temperatūra mēdz celties.
  - Ietekmes uz aktīvās atpūtas un sporta iespējām Latvijā novērtējumam? Vēlamies uzsvērt ka Jūrkalnes stāvkrasts ir vienīgā vieta Latvijā, kur iespējamas apmācības lidošanai ar paraplānu, izmantojot vēja dinamiku. Katru gadu šeit notiek kauss X-Jūrkalne, kas ir ļoti fenomenālas sacensības, kas iespējamas, tikai pateicoties stāvkrasta specifikai. Vēja turbīnu spārnu radītās turbulences un virpuļi saglabājas daudzus kilometrus vēja turbīnu parka zemvējā - tādējādi padarītu paraplanierisma sportaveidu Latvijā daudz bīstamāku. Līdzīgi arī vēja kvalitāte kaitbordam vai windsērīngam gaidāms, ka samazinātos.
  - Kultūras ietekmes novērtējumam?
6. Tā kā piekrastes teritorijas, kurās plānots izvērtēt un varbūt būvēt atkrastes vēja parku, atrodas Latvijas Republikas teritorijā, un tā redzamības robežas ietver arī Sārnates ciemu, lūdzam detalizēti skaidrot, kāds būs tieši Latvijas iedzīvotāju ieguvums un kāds būs tieši Sārnates iedzīvotāju ieguvums no iespējamajiem atkrastes vēja parkiem? Ja domas izklāsta labākai struktūrai vēlaties skaidrojumā iekļaut arī kopējos Eiropas Savienības ieguvumus, labprāt tos uzklausīsim. Tomēr, atbilstoši labai vēja parku attīstības praksei Eiropas Savienībā, šajā jautājumā vēlamies gūt detalizētu atbildi tieši par Latvijas un tieši par šī atkrastes vēja parka redzamības lokā ietverto iedzīvotāju ieguvumiem, ja šāds atkrastes vēja parks tiktu izbūvēts.

LIAA atbilde:

1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 15.pantā un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” III sadaļā noteikto kārtību laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam:
  - 1) sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika, sākot no 2023.gada 11.jūlija, publicējot paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) mājas lapā,

Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapā;

2) paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšana 2023. gada 11. jūlijā laikrakstos "Kurzemes Vārds" (Nr.129 (9464), "Ventas Balss" un "Ventspils Novadnieks" (Nr. 7 (160), aicinot iedzīvotājus sniegt priekšlikumus gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv, gan VPVB elektroniskā pastā vpvb@vpvb.gov.lv;

3) iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem (LIAA 2023.gada 24.aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam un VPVB 17.05.2023. lēmumu Nr. 5-02-1/4/2023 un 06.07.2023 lēmumu Nr. 5-02-1/8/2023) Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valstspilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldību telpās Skolas ielā 4, Ventspilī, un Ventspils valstspilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī;

4) Papildus tika organizēti 2 informatīvie semināri 2023.gada 2. un 3.augustā plkst.17.30 Pāvilostā un Jūrkalnā, informējot iedzīvotājus par projektu un iespēju piedalīties tiešsaistes sanāksmē 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 un sniegt jautājumus uz elektronisko pastu elwind@liaa.gov.lv. un vpvb@vpvb.gov.lv;

5) Tiešsaistes sanāksmē notika 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 tiešsaistes videokonferences rīkā Microsoft Teams atbilstoši likuma "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums" 20.panta trešajā daļā noteiktajam, un jautājumus bija iespēja sniegt gan mutiski, gan rakstiski čatā, gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv;

6) tāpat atbilstoši minētā likuma 20.panta otrajai daļai LIAA mājas lapā un Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapās tika publicēta prezentācija laikā no 2023.gada 7.līdz 11.augustam.

Līdz ar to interesējošām personām tika nodrošināta informācija un iespēja izteikt viedokli vai priekšlikumus un uzdot jautājumus. Vēršam uzmanību, ka sākotnējā sabiedriskā apspriešana nesastāv tikai no tiešsaistes sanāksmes videokonferences rīka un iespēja iepazīties ar informāciju, uzdot jautājumus, pastāvēja laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam dažādos veidos.

2. Priekšizpētei "Feasibility study offshore wind energy ELWIND" Latvijā ir piešķirts statuss "Ierobežotas pieejamības informācija", bet pētījums ir pieejams Igaunijas Investīciju centra (KIK) mājas lapā. Šobrīd tiek veiktas diskusijas ar Ekonomikas ministriju par iespēju šo pētījumu vai daļu pētījuma padarīt publisku valsts valodā.
3. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. B4 laukuma izpēte tika atmesta tā iemesla dēļ, ka tā saskaņā Jūras telpisko plānojumu ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona, kur nepieciešama izpēte, lai noteiktu atbilstību aizsargājamo teritoriju izveides kritērijiem. Tāpēc Jūras telpiskajā plānojumā (111. lpp) pat ietverts priekšlikums, ka līdz teritoriju izpētei nav pieļaujama licenču izsniegšana jaunu jūras izmantošanas veidu uzsākšanai, kas potenciāli varētu apdraudēt aizsargājamās zemūdens biotopus un sugas (t.sk. vēja parki, viļņu enerģijas ieguves stacijas, oļūdeņražu ieguves platformas, akvakultūras laukumi).

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17.panta trešās daļas 1. un 2.punktu var tikt ietverta informācija par tehnoloģiskajām alternatīvām, savukārt prasība par alternatīvu teritoriju ir noteikta gadījumā, ja paredzētā darbība būtiski ietekmē NATURA 2000 teritorijas.

4. Tā kā pētījums tika veikts pēc galda pētījuma (desk study) principiem 2021. gadā, tajā tika izmantoti publiski pieejamie dati, kas ņemti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

5. IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem. Tiks pētītas arī vēja virziens un vēja parka ietekme uz krastu. Minētie sporta veidi un ietekme uz tiem ietilpst pie sociāli ekonomiskajiem pētījumiem. IVN gala rezultātā uzmanība tiks pievērsta visu interešu sabalansēšanai.

Piebilstams, ka arī Latvijas kultūras kanona tīmekļa vietnē, runājot par piejūras ainavu (<https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>), uzsvērts, ka ainava ir dinamiska un mainīga, sakot, ka "arī vēja parku veidošana gan jūrā, gan sauszemē klimata politikas ietvaros mainīs piejūras ainavu".

6. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Cītu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā.

Citviet pasaulē vietējiem iedzīvotājiem ir pieejamas dažādas iespējas gūt labumu no atkrastes vēja parkiem, piemēram, vietējie iedzīvotāji var ieguldīt līdzekļus vēja enerģijas ražošanā. Ja to pieļaus attīstītāja pieeja, šādas iespējas nākotnē varētu tikt izskatītas arī Latvijā.

Latvijā tiek izskatīts normatīvais regulējums, lai izstrādātu modeli, kas ļautu vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem gūt labumu, taču jautājums par atkrastes vēja kompensācijas mehānismu šobrīd nav aktuāls.

Priekšlikumi:

1. Ņemot vērā minētās iebildes un būtiskās nepilnības sabiedriskās apspriešanas organizēšanā, aicinām izvērtēt nepieciešamību pagarināt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas termiņu līdz iedzīvotājiem būs dota iespēja iepazīties ar apspriežamajiem dokumentiem, kā arī rasta iespēja pilnvērtīgi piedalīties apspriešanā un diskusijā. Iespēja rakstiski iesniegt jautājumus (pat pēc iepazīšanās ar apspriežamajiem dokumentiem valsts valodā) nav uzskatāma par apspriešanu vai diskusiju.
2. Lūdzam apsvērt pētījuma satura un kvalitātes izvērtēšanu, kā arī, nepieciešamības gadījumā, no pētījuma izrietošo lēmumu lēģitimitāti.
3. Kā jau minējam iepriekš, uzskatām, ka ar šo pētījumu, kas nešaubīgi attiecināms uz vides un dabas jomu, Latvijas iedzīvotājiem būtu jābūt iespējai iepazīties.
4. Tāpat arī aicinām ņemt vērā labo praksi pasaulē jau izbūvēto atkrastes vēja parku izbūvē, kas paredz tos izvietot jau industriālās apbūves ietekmētās ainavās.

16. I.V. E-pasta vēstule “Par priekšlikumiem atkrastes vēja parka ELWIND un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma procesā” saņemta 2023. gada 11. augustā

Jautājumi:

1. Vai sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme par vēja atkrastes parka “ELWIND” un tai saistošās infrastruktūras būvniecību ir uzskatāma par notikušu, ja:
  - 1.1. iedzīvotāju viedoklis sanāksmē tika uzklaussīts selektīvi, neļaujot iedzīvotājiem uzdot visus jautājumus, kas iepriekš bija sagatavoti apspriedei, neveidojot diskusiju,
  - 1.2. visi dokumenti, kas tika apspriesti (prezentācija, priekšizpētes pētījums, mērogam atbilstošas vizualizācijas, dati, aprēķini) nebija pieejami iedzīvotājiem savlaicīgi, lai ar tiem varētu iepazīties pirms sanāksmes?Uzskatām, ka šīs ir kritiskas nepilnības, kas neļauj sanāksmi uzskatīt par notikušu un šajā projekta attīstības posmā sabiedrības intereses šobrīd nevar uzskatīt par vērtīgām.
2. Sanāksmē tika minēta priekšizpēte, kas veikta pēc Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtījuma “Feasibility study offshore wind energy”. Lūdzam nodrošināt pētījuma pieejamību Latvijas iedzīvotājiem valsts valodā. Pašlaik pētījums publiski ir pieejams institūcijas Keskonnainvesteeringute Keskus mājaslapā.
3. Aicināt skaidrot vietas izvēli izpētei vēja atkrastes parka projekta ELWIND iespējamai būvniecībai, tās pamatojumu. Ne informatīvajā sanāksmē, ne sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā netika minēta alternatīva teritorijas izpētes iespēja. Ir informācija, ka LIAA ir mainījusi sākotnējo plānu - ieceres īstenošanai vērtēt arī Jūras plānojumā 2030 noteikto laukumu B4, rosinot novērtējumu veikt tikai laukumā E4. Lūdzam sniegt informāciju par alternatīvo teritoriju izvērtējumu.
4. Izskatot pētījumu “Feasibility study offshore wind energy”, sākotnēji tika salīdzinātas četras teritorijas. Cik varam noprast no Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (un atbildīgās Igaunijas Republikas ministrijas) pasūtītā pētījuma “Feasibility study offshore wind energy”, sākotnēji tika salīdzinātas četras teritorijas. Cik varam spriest pēc Igaunijas institūcijas mājaslapā pieejamās informācijas, Latvijas Republikas atbildīgo institūciju un Igaunijas republikas institūciju sniegtā izejas informācija ir krasi atšķirīga gan pēc kvalitātes, gan pēc satura, tādejādi tā ir pētnieciski nesalīdzināma. Kā piemēru šeit ievietojam minētā pētījuma 89.lpp (pdf 92.lpp.) publicēto attēlu Figure 4.43 Tourism and sociocultural values.

Pētījumā ir salīdzināti rādītāji, ko pētnieciski salīdzināt nevar, un tie tālāk izmantoti kā dati salīdzinošam vērtējumam – lūdzu skatiet pievienotā attēla skaidrojumus atzīmētajiem punktiem Igaunijā (augšējā kreisajā stūrī) un Latvijai (apakšējā labajā stūrī). Vai uzskatiet, ka attēlā uzrādītie dati ir salīdzināmi?

Mūsaprāt, kartes detalizācija Igaunijas un Latvijas teritorijās vairāk liek domāt par krasām atšķirībām abu valstu attieksmē (un zināšanās) pret to teritoriju piekrastes iedzīvotājiem un tūristiem, tiem būtiskām vietām, objektiem un vērtībām, kā arī ar saistīto uzņēmējdarbību. Apliecinām, ka attiecībā par Sārnati šeit sniegtā informācija nav patiesa. Ja vēlaties, labprāt piedalīsimies pētījumā un sniegsim nepieciešamo informāciju.Vai pētījums, kura secinājumi balstīti attēlā (“Figure 4.43 Tourism and sociocultural values” pētījuma “Feasibility study offshore wind energy” 89.lpp.) ietvertās informācijas salīdzinājumā, var tikt uzskatīts par leģitīmu?

Nevaram spriest par visiem pētījumā ietvertajiem salīdzinošajiem aspektiem, bet šis viens piemērs liek apšaubīt, vai arī citi aspekti, kritēriji un salīdzinājumi nav balstīti tikpat neatbilstīgos datos.

5. Eiropas ainavu konvencija, kura Latvijā ir spēkā kopš 2007.gada nosaka, ka ainavas ir svarīga vietējās kultūras veidošanās sastāvdaļa un, ka tās ir Eiropas dabas un kultūras mantojuma pamatelements, kas veido cilvēku labsajūtu un dod ieguldījumu eiropeiskās identitātes nostiprināšanā, vēloties izpildīt sabiedrības vēlmi baudīt augstas kvalitātes ainavas un aktīvi piedalīties ainavu attīstībā, uzskatot, ka ainavas ir galvenais indivīdu un sabiedrības labklājības elements un ka to aizsardzība, pārvaldība un plānošana ikvienam piešķir tiesības un atbildību.

2. pants nosaka, ka šī Konvencija attiecas uz visām pušu teritorijām un ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus.

Lūdzu skaidrot kā tiks ievērotas Eiropas ainavu konvencijā noteiktās prasības ar vēja parku būvniecību, lūdzu pamatot samērīgumu pret iedzīvotāju tiesībām uz ainavu.

6. Kāds svars kopējā izvērtējumā ar atkrastes vēja parka iespējamo izbūvi saistītajos vides pētījumos būs iedzīvotāju viedoklim? Kāds - sociālās ietekmes novērtējumam? Kāds – kultūras ietekmes novērtējumam? Vēlamies uzsvērt, ka jūras horizonta ainava ir būtiska daļa no Kurzemes piekrastes, it sevišķi Sārnates ciema, iedzīvotāju identitātes. Un izsakām pamatotu pieņēmumu, ka zināmā mērā tā ir daļa no Latvijas iedzīvotāju identitātes.

Sārnates gadījumā būtiska nozīme ir arī vietas vēsturiskās pieredzes mantojumam, kas ietver Otrā pasaules kara beigu posmā organizēto bēgļu laivu pārceļšanos tieši no šīs piekrastes.

7. Pēdējo divu gadu laikā būtiski notikusi Sārnates krasta erozija, kur krasts noskalots un tagad kļuvis par stāvkrastu ar apgrūtinātu piekļūšanu pludmalei. Vai ir veikta izpēte par atkrastes vēja parka būvniecības ietekmi uz Sārnates stāvkrastu?

8. Tā kā piekrastes teritorijas, kurās plānots izvērtēt un varbūt būvēt atkrastes vēja parku, atrodas Latvijas Republikas teritorijā, un tā redzamības robežas ietver arī Sārnates ciemu, lūdzam detalizēti skaidrot, kāds būs tieši Latvijas iedzīvotāju ieguvums un kāds būs tieši Sārnates iedzīvotāju ieguvums no iespējamajiem atkrastes vēja parkiem? Ja domas izklāsta labākai struktūrai vēlaties skaidrojumā iekļaut arī kopējos Eiropas Savienības ieguvumus, labprāt tos uzklausīsim. Tomēr, atbilstoši labai vēja parku attīstības praksei Eiropas Savienībā, šajā jautājumā vēlamies gūt detalizētu atbildi tieši par Latvijas un tieši par šī atkrastes vēja parka redzamības lokā ietverto iedzīvotāju ieguvumiem, ja šāds atkrastes vēja parks tiktu izbūvēts.

LIAA atbilde:

1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 15.pantā un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” III sadaļā noteikto kārtību laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam:
  - 1) sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika, sākot no 2023.gada 11.jūlija, publicējot paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) mājas lapā, Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapā;
  - 2) paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšana 2023. gada 11. jūlijā laikrakstos “Kurzemes Vārds”

(Nr.129 (9464), "Ventas Balss" un "Ventspils Novadnieks" (Nr. 7 (160), aicinot iedzīvotājus sniegt priekšlikumus gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv, gan VPVB elektroniskā pastā vpvb@vpvb.gov.lv;

3) iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem (LIAA 2023.gada 24.aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam un VPVB 17.05.2023. lēmumu Nr. 5-02-1/4/2023 un 06.07.2023 lēmumu Nr. 5-02-1/8/2023) Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valstspilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldību telpās Skolas ielā 4, Ventspilī, un Ventspils valstspilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī;

4) Papildus tika organizēti 2 informatīvie semināri 2023.gada 2. un 3.augustā plkst.17.30 Pāvilostā un Jūrkalnā, informējot iedzīvotājus par projektu un iespēju piedalīties tiešsaistes sanāksmē 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 un sniegt jautājumus uz elektronisko pastu elwind@liaa.gov.lv. un vpvb@vpvb.gov.lv;

5) Tiešsaistes sanāksmē notika 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 tiešsaistes videokonferences rīkā Microsoft Teams atbilstoši likuma "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums" 20.panta trešajā daļā noteiktajam, un jautājumus bija iespēja sniegt gan mutiski, gan rakstiski čātā, gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv;

6) tāpat atbilstoši minētā likuma 20.panta otrajai daļai LIAA mājas lapā un Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapās tika publicēta prezentācija laikā no 2023.gada 7.līdz 11.augustam.

Līdz ar to interesējošām personām tika nodrošināta informācija un iespēja izteikt viedokli vai priekšlikumus un uzdot jautājumus. Vēršam uzmanību, ka sākotnējā sabiedriskā apspriešana nesastāv tikai no tiešsaistes sanāksmes videokonferences rīka un iespēja iepazīties ar informāciju, uzdot jautājumus, pastāvēja laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam dažādos veidos.

2. Priekšizpētei "Feasibility study offshore wind energy ELWIND" Latvijā ir piešķirts statuss "Ierobežotas pieejamības informācija", bet pētījums ir pieejams Igaunijas Investīciju centra (KIK) mājas lapā. Šobrīd tiek veiktas diskusijas ar Ekonomikas ministriju par iespēju šo pētījumu vai daļu pētījuma padarīt publisku valsts valodā.
3. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. B4 laukuma izpēte tika atmesta tā iemesla dēļ, ka tā saskaņā Jūras telpisko plānojumu ir bioloģiskās daudzveidības izpētes zona, kur nepieciešama izpēte, lai noteiktu atbilstību aizsargājamo teritoriju izveides kritērijiem. Tāpēc Jūras telpiskajā plānojumā (111. lpp) pat ietverts priekšlikums, ka līdz teritoriju izpētei nav pieļaujama licenču izsniegšana jaunu jūras izmantošanas veidu uzsākšanai, kas potenciāli varētu apdraudēt aizsargājamās zemūdens biotopus un sugas (t.sk. vēja parki, viļņu enerģijas ieguves stacijas, ogļūdeņražu ieguves platformas, akvakultūras laukumi).

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17.panta trešās daļas 1. un 2.punktu var tikt ietverta informācija par tehnoloģiju alternatīvām, savukārt prasība par alternatīvu teritoriju ir noteikta gadījumā, ja paredzētā darbība būtiski ietekmē NATURA 2000 teritorijas.

4. Tā kā pētījums tika veikts pēc galda pētījuma (desk study) principiem 2021. gadā, tajā tika izmantoti publiski pieejamie dati, kas ņemti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.
5. IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem. Pētījumu gaitā tiek ņemti vērā saistošie normatīvie akti.
6. IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem. IVN gala rezultātā uzmanība tiks pievērsta visu interešu sabalansēšanai. Piebilstams, ka arī Latvijas kultūras kanona tīmekļa vietnē, runājot par piejūras ainavu (<https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>), uzsvērts, ka ainava ir dinamiska un mainīga, sakot, ka "arī vēja parku veidošana gan jūrā, gan sauszemē klimata politikas ietvaros mainīs piejūras ainavu".
7. IVN procesa ietvaros tiks pētīts arī vēja virziens un vēja parka potenciālā ietekme uz krastu.
8. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.
Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Citu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā.
Citviet pasaulē vietējiem iedzīvotājiem ir pieejamas dažādas iespējas gūt labumu no atkrastes vēja parkiem, piemēram, vietējie iedzīvotāji var ieguldīt līdzekļus vēja enerģijas ražošanā. Ja to pieļaus attīstītāja pieeja, šādas iespējas nākotnē varētu tikt izskatītas arī Latvijā.
Latvijā tiek izskatīts normatīvais regulējums, lai izstrādātu modeli, kas ļautu vietējam pašvaldībām un iedzīvotājiem gūt labumu, taču jautājums par atkrastes vēja kompensācijas mehānismu šobrīd nav aktuāls.

Priekšlikumi:

1. Ņemot vērā minētās iebildes un būtiskās nepilnības sabiedriskās apspriešanas organizēšanā, aicinām izvērtēt nepieciešamību pagarināt sakotnējās sabiedriskās apspriešanas termiņu līdz iedzīvotājiem būs dota iespēja iepazīties ar apspriežamajiem dokumentiem, kā arī rasta iespēja pilnvērtīgi piedalīties apspriešanā un diskusijā. Iespēja rakstiski iesniegt jautājumus (pat pēc iepazīšanās ar apspriežamajiem dokumentiem valsts valodā) nav uzskatāma par apspriešanu vai diskusiju.
2. Lūdzam apsvērt pētījuma satura un kvalitātes izvērtēšanu, kā arī, nepieciešamības gadījumā, no pētījuma izrietošo lēmumu leģitimitāti.
3. Kā jau minējām iepriekš, uzskatām, ka ar šo pētījumu, kas nešaubīgi attiecināms uz vides un dabas jomu, Latvijas iedzīvotājiem būtu jābūt iespējai iepazīties.
4. Tāpat arī aicinām ņemt vērā labo praksi pasaulē jau izbūvēto atkrastes vēja parku izbūvē, kas paredz tos izvietot jau industriālās apbūves ietekmētās ainavās.

Viedoklis:

Organizētā sabiedriskā apspriešana neatbilda jeb pārkāpa normatīvo aktu prasības (Ministru kabineta noteikumi Nr.970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā"). Sabiedriskajā apspriešanā piedalījās vairāk kā 160 personas, kur liela daļa vēlējās uzdot jautājumus, lai izprastu prezentēto Projektu, pārrunātu tā ieguvumus un iespējamus zaudējumus, bet nesamērīgi īsā laikā, (120 minūtes) pret dalībnieku skaitu liedza sabiedrībai īstenot līdzdalības pasākumus, uzdot tai interesējošos jautājumus. Rezultātā sabiedrības līdzdalības pasākums izrādījās formāls, kurš nepieciešams, lai izpildītu normatīvajos aktos noteikto procedūru, nevis pēc būtības un satura kā to nosaka normatīvie akti.

5. Biedrība "Baltijas Vides Forums". E-pasta vēstule "Par atkrastes vēja parka "ELWIND" un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu" saņemta 2023. gada 11. augustā

Priekšlikumi:

1. IVN vērtēt alternatīvas vietas izvēli, atrodot risinājumu, kas neradītu būtisku negatīvu ietekmi uz ainavu.
2. IVN vērtēt tehnoloģiskās alternatīvas turbīnu augstumam, izskatot ne tikai attīstītāju maksimālo vēlamo augstumu. IVN ziņojumam būtu jāparāda, kādas būs ietekmes uz putnu un sikspārņu migrāciju un ainavu atkarībā no dažādiem augstumiem, vai arī pie kāda augstuma ietekme varētu būt kritiska. Turklāt turbīnu augstums noteikti ietekmē ar to radīto vēja turbulences zonu, kurā var tikt apgrūtināta jahtu pārvietošanās.
3. IVN ņemt vērā ainavas kā attīstības resursu līdzvērtīgi kā ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un kultūras mantojumu, kā jebkuru citu vides vai sociālo aspektu.
4. IVN ņemt vērā to, ka izvēlētais poligons E4 zonā ietekmēs vienu no Latvijas ainavas dārgumiem, kas ir valsts mērogā nozīmīga un ikoniska ainava. No tā izrietoši, kā jau minēts 1.punktā, svarīgi ir alternatīvas vietas – poligona un tās konfigurācijas izvēle, lai nebūtu būtiska negatīva ietekme uz Latvijai unikālām, īpaši nozīmīgām ainaviskām vērtībām.
5. IVN vērtējot ietekmi uz kultūras mantojuma nemateriālajām vērtībām piekrastē, kuras vēju parku izbūve varētu skart, to skaitā lokālo identitāti, ir svarīgi izraudzīties atbilstošas pētījuma metodes, kas parāda vietējās kultūras vērtību specifiku. Šādus pētījumus nav iespējams veikt, balstoties tikai uz statistikas datiem par demogrāfiju un ekonomiku, jāizmanto sociālas un starpdisciplināras metodes un izpratne par vietējo kontekstu.
6. IVN ietvert nacionāli reprezentatīvu socioloģisku pētījumu par Pāvilostas un Jūrkalnes nozīmi Latvijas cilvēku labbūtnībā un attiecīgi ņemt vērā pētījuma rezultātus.
7. IVN veikt reālajai situācijai atbilstošu (Jūrkalnes stāvkrasts kā viens no svarīgākajiem tūrisma galamērķiem ainavas baudīšanai Kurzemes piekrastē) ietekmi uz ainavas izvērtējumu, uzsvāru liekot uz risinājumiem, kas sagaidāmo ietekmi novērsīs.
8. IVN izvērtēt ELWIND iecerētā vēja parka ietekmi uz migrējošo zivju populāciju un maksšķerēšanas tūrisma.
9. ELWIND parka izvietojuma IVN ņemt vērā plānotā vēja parka ietekmi uz ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājumu. Šādu ietekmju izvērtēšanai iespējams izmantot Tartu Universitātes izstrādāto kumulatīvo ietekmju rīku, kas pieejams PlanWise4Blue portālā (pieejams šeit <https://gis.sea.ec/pw4b/>).

LIAA atbilde:

Paldies par priekšlikumiem. Izstrādājot programmu, Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB) izvērtēs un ņems priekšlikumus vērā.

6. B.B. E-pasta vēstule “Elwind – B.B., sabiedriskā apspriešana” saņemta 2023. gada 11. augustā

Jautājums:

1. Kāds ir Elwind projekta patiesā labuma guvējs? Pastāv pamatots minējums, ka šis ir tikai un vienīgi komerciāls, Vācijas lobēts projekts. Kā tas mums (Latvijai) ir izdevīgi?

LIAA atbilde:

1. Kā labuma guvējus var minēt Latvijas iedzīvotājus, kas saņem drošību par elektroenerģiju un nepaļaujas uz Krievijas gāzi vai elektroenerģijas importu no citas valsts. Otrs labuma guvējs, protams, ir vēja parka attīstītājs, kurš kā komersants gūs peļņu, saražoto enerģiju pārdodot. Savukārt Latvijas valsts gūst labumu, attīstot vietējās piegādes ķēdes un ostu infrastruktūru, kas būs jaunas, labi apmaksātas darba vietas un papildu nodokļi / ienākumi valsts budžetā.

Uz šo brīdi projekta attīstītājs nav zināms, tas tiks noskaidrots izsoles rezultātā (paredzams, ka 2026. gadā).

Priekšlikumi:

1. visu iedzīvotāju grupu, vietējās kopienas iesaiste projekta apspriešanā PIRMS tiek veikta izpēte (Ietekmes uz vidi novērtējums) konkrētajai vietai;
2. PIRMS tiek uzsākta izpēte, tiek (ar aprēķiniem, lietojot leģitīmas prognožu metodes) pamatota šī projekta nepieciešamība vietējai kopienai, reģionam, Latvijai. Tiek piedāvāti konkrēti kompensācijas mehānismi un apjomi gadījumam, ja projekts tiek realizēts;
3. kvalificētu un neatkarīgu ekspertu iesaiste projekta izpētē;
4. izpētē tiek iekļauta plašāka izpētes teritorija un daudz plašāks pētāmo jautājumu spektrs, kā šobrīd paredzēts, piedāvājot VARIANTUS vietas izvēlei. Uzsvāru jāliek uz piejūras iedzīvotāju un komūnas vajadzībām, kā arī konkrētā projekta korelāciju ar (pagaidām neesošu) valsts enerģētikas stratēģiju, citiem vēja parkiem un enerģijas ieguves veidiem, teritorijām, un arī (neesošu) valsts attīstības stratēģiju kopumā (kas mēs būsim - enerģijas ražotne Eiropai, vienveidīgi rudzu lauki, vēju parki un meži, “teritorija” vai valsts ar identitāti, kuras nozīmīga sastāvdaļa ir daba un ainava). Ainava jāuzskata par nacionālo bagātību.

LIAA atbilde:

Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma procesam, kas noteikts likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumos Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”, sabiedrības iesaistīšana notiek gan sākotnējā sabiedriskā apspriešanā par paredzēto darbību, gan ziņojuma par ietekmes novērtējumu apspriešanā. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viens atkrastes vēja parka vidējais dzīves cikls ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai. Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Citu valstu

pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā.

Citviet pasaulē vietējiem iedzīvotājiem ir pieejamas dažādas iespējas gūt labumu no atkrastes vēja parkiem, piemēram, vietējie iedzīvotāji var ieguldīt līdzekļus vēja enerģijas ražošanā. Ja to pieļaus attīstītāja pieeja, šādas iespējas nākotnē varētu tikt izskatītas arī Latvijā.

Latvijā tiek izskatīts normatīvais regulējums, lai izstrādātu modeli, kas ļautu vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem saņemt diskomforta maksājumus no vēja enerģijas ražošanas.. Pētījumus veiks neatkarīgi, sertificēti eksperti, kas tiks noskaidroti iepirkuma procedūrā. Vietas izvēles pamatojums jau tika noskaidrots izpētē "Feasibility study offshore wind energy ELWIND", ņemot vērā vēja ātrumu, gultnes īpatnības, apledojuma riskus un vides faktorus, taču IVN procesa ietvaros tiks veikta padziļināta izpēte gan teorētiski, gan praktiski dabā. Pētījumu sarakstu jeb IVN programmu noteiks Vides pārraudzības valsts birojs, ņemot vērā iedzīvotāju un kompetento iestāžu ieteikumus.

Viedoklis:

Latvija ir maza valsts, mazās lietas, kas vēl notiek, vietas, kas vēl pastāv, ainavas, kas vēl ir saglabājušās mums ir valstiski svarīgas, lai saglabātu Latvijas identitāti. Pāvilostas pienesums Latvijas identitātei ir augšminētās komponentes - daba, ainava, sērfa, burāšanas un zvejniecības pastāvēšana, kas šeit ir izdzīvošanas jautājums - būt vai nebūt Pāvilostai kā dzīvai vietai. Dzīvu vietu Latvijā ir tiešām atlicis ļoti maz. Taču Pāvilosta ir dzīva, mēs te esam, nebraucam prom, Pāvilostā nav neapdzīvotu māju, kas ir retums starp apdzīvotajām vietām Latvijā.

7. S.V. E-pasta vēstule "Atkrastes vēja parks ELWIND" saņemta 2023. gada 11. augustā

Viedoklis:

Līdzšinējos informatīvajos semināros un apspriedēs ne ELWIND, ne LIAA, ne citu organizāciju pārstāvji neidentificēja, ko iegūs Latvijas sabiedrība no šī projekta, kāds būs sabiedrības labums. BET tas ir pats sākotnējais elements, lai varētu vispār sākt izvērtēt un izsvērt visu teritorijā līdzās pastāvošo indivīdu un sabiedrības intereses, tostarp, izvērtēt un izsvērt kādas sabiedrības grupas vai indivīdu tiesību ierobežojumu nepieciešamību un pamatotību.

Tādējādi jānorāda, ka ELWIND priekšizpētes kritēriji nav atbilstoši Latvijas sabiedrības interesēm.

Informatīvajos semināros un sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā iedzīvotāji pauda viennozīmīgi noraidošu attieksmi pret ELWIND projektu, turklāt pēdējā no tām tika izbeigta, neļaujot izteikties visiem dalībniekiem.

Priekšlikumi:

1. Lūdzu atsaukt ELWIND priekšizpētes informatīvo ziņojumu un pārtraukt ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru atkrastes vēja parkam ELWIND.
2. Lūdzu atkārtoti veikt ELWIND priekšizpēti, balstoties atklātībā, objektīvos datus un kritērijos, kas atbilst sabiedrības interesēm un valsts plānošanas dokumentiem.

LIAA atbilde:

Tā kā vēstule ir adresēta arī Vides pārraudzības valsts birojam, LIAA sniedz atbildi savas kompetences ietvaros. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4

apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. Tāpat teritorijas izvēle LIAA 24.04.2023. iesniegumā ietekmes uz vidi novērtējumam, kas publiski pieejams LIAA mājas lapā (ELWIND aktualitātes), balstīta uz vēja ātrumu, gultnes īpatnībām, apledošanas riskiem un dažādiem vides faktoriem. Dati priekšizpētes pētījumā ņemti no Centrālās Statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un VARAM. Priekšizpētes pētījumam "Feasibility study offshore wind energy ELWIND" Latvijā ir piešķirts statuss "Ierobežotas pieejamības informācija", bet pētījums ir pieejams Igaunijas Investīciju centra (KIK) mājas lapā. Šobrīd tiek veiktas diskusijas ar Ekonomikas ministriju par iespēju šo pētījumu vai daļu pētījuma padarīt publisku valsts valodā. Taču ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiks veikti padziļināti pētījumi (gan teorētiskie, gan praktiskie dabā) par paredzētās darbības ietekmi gan uz vidi, gan sabiedrību.

8. J.B. E-pasta vēstule "Par ELWIND projektu" saņemta 2023. gada 11. augustā

Priekšlikumi:

1. izvērtēt projekta priekšizpētes procesā iegūtos rezultātus un secinājumus – vai tie ir pamatoti un balstīti patiesos datos, īpaši attiecībā uz izvēlēto vēja parka ietekmi uz piekrastes ainavu, vidi, iedzīvotājiem un tūrisma nozari;
2. izvērtēt citu vēja parku atrašanās vietu iespējas vai turbīnu augstumu, kas radīs mazāk negatīvu seku pieguļošo teritoriju kultūrvēsturiskai ainavai, videi, piekrastes iedzīvotājiem, kā arī zvejniecības, kuģošanas un tūrisma nozarēm;
3. ar aprēķiniem un piemēriem pamatot iecerēto vēja parku un starpsavienojumu sociālo un ekonomisko piensumu Latvijas iedzīvotājiem, tai skaitā nepieciešamību pēc enerģētiskiem resursiem projekta īstenošanas brīdī;
4. ievērot atklātību un veikt regulāras apspriedes ar visām ieinteresētajām pusēm, ņemt vērā alternatīvus ekspertu viedokļus.

LIAA atbilde:

Paldies par priekšlikumiem.

Tā kā pētījums tika veikts pēc galda pētījuma (desk study) principiem 2021. gadā, tajā tika izmantoti publiski pieejamie dati, kas ņemti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla (www.stat.gov.lv) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers gan ietekmes vērtējumu uz ainavu, gan uz piekrastes un Latvijas iedzīvotājiem.

Konkrētā teritorija parka būvniecībai izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus.

Sabiedrības viedokļa izteikšanai ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesā vairākkārt ir paredzētās sabiedriskās apspriedes, kad sabiedrība var paust savu viedokli, sniegt ierosinājumus.

Savukārt pētījumus veiks neatkarīgi, sertificēti eksperti, kas tiks noskaidroti atklātā iepirkumu procesā. Pēc pētniecības procesa beigām iegūtie rezultāti tiks publicēti projekta tīmekļa vietnē <https://elwindoffshore.eu/>.

9. A.S. Elektroniski parakstīta vēstule “Par ELWIND projekta sabiedrisko apspriešanu un realizācijas vietas izvēli” saņemta 2023. gada 11. augustā

Jautājumi:

1. Nav skaidras informācijas iedzīvotājiem par projekta ieguvumiem
2. Šobrīd paralēli iet vairāki zaļās enerģijas projekti, realizējot kuros, Latvija pilnība nodrošina sev ar pietiekošo apjomu, kāpēc ir nepieciešams Latvijai, kādi ieguvumi?
3. Kas notiek ar saražotas elektroenerģijas pārpalikumu? Vai nav soda sankcijas?
4. Nav skaidras informācijas par tālāko projekta attīstību, elektroenerģijas akseleratoru, infrastruktūras izbūvi uz krasta un tālāko ietekmi uz Kurzemes reģionu
5. Nav skaidras informācijas par vietas izvēli un kāpēc pētījumam izvēlēta tikai šī vieta
6. Ir slepena informācija par projekta izpēti un tās veicējiem.
7. Kāpēc sabiedriskajā apspriešana tika sniegta maldinoša informācija par projekta mērogu?

LIAA atbilde:

1. Latvijas iedzīvotāji saņems drošību par elektroenerģiju, un Latvijai vairāk nebūs jāpaļaujas uz Krievijas gāzi vai elektroenerģijas importu no citas valsts.
Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.
2. Šobrīd nav garantijas, ka visi plānotie atjaunīgās enerģijas projekti līdz 2030. gadam attīstīsies un būs pabeigti.
3. Atbilstoši Eiropas Savienības kopējām elektroenerģijas tirgus regulējumam, kā arī Latvijas nacionālajam elektroenerģijas tirgus regulējumam, tirgus dalībnieki (tai skaitā gan elektroenerģijas ražotāji, gan tirdzniecības uzņēmumi, gan lietotāji) ir tiesīgi veikt tirdzniecības darījumus elektroenerģijas biržā, un, gadījumā, ja darījums notiek viena tirdzniecības apgabala ietvaros, arī savstarpēji vienojoties. Līdz ar to ir secināms, ka, atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, vēja parka operatoram ir tiesības saražoto elektroenerģiju piedāvāt gan potenciālajiem patērētājiem Latvijā, gan lietotājiem ārpus Latvijas, tostarp izmantojot gan iespēju to pārdot biržā un konkurences ceļā padarot to faktiski pieejamu gan patērētājiem Latvijā, gan, veidojoties elektroenerģijas pārpalikumam Latvijas apgabalā, gan arī slēdzot ilgtermiņa piegādes līgumus ar konkrētiem klientiem, tostarp Latvijas klientiem. Normatīvais regulējums (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. Gada 5. Jūnijs) Par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES) nepārprotami nosaka, ka “Dalībvalstis nodrošina to, ka visi lietotāji var iegādāties elektroenerģiju no pašu izvēlēta piegādātāja, un nodrošina, ka visiem lietotājiem var vienlaicīgi būt vairāk nekā viens elektroenerģijas piegādes līgums, ar noteikumu, ka ir izveidoti vajadzīgie savienojumi un uzskaites punkti.” Normatīvie akti paredz, ka tirgus dalībnieki, neatkarīgi no tā akcionāru sastāva (tātad, neatkarīgi no tā, vai uzņēmums ir valstij vai pašvaldībai piederošs, vai arī ar privātu akcionāru struktūru), ir tiesīgs rēķināties ar nediskriminējošu attieksmi un pieprasīt no jebkuras dalībvalsts normatīvā regulējuma ievērošanu, ieskaitot Eiropas

Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 noteikto, ka “Dalībvalstis nodrošina, ka iekšējā elektroenerģijas tirgū nepastāv nepamatoti šķēršļi ienākšanai tirgū, darbībai tajā un iziešanai no tirgus, neskarot kompetences, ko dalībvalstis patur attiecībā uz trešām valstīm”.

4. Šobrīd projekts ir sākuma posmā. Ir uzsākts ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) process, kura laikā apmēram 2 gadu garumā tiks veikti dažādi pētījumi. Pozitīvu rezultātu gadījumā 2026. gadā ir paredzēta atkrastes vēja parka izsole, kuras rezultātā tās uzvarētājs iegūs tiesības attīstīt vēja parku noteiktajā teritorijā. Informācija par projekta laika grafiku atrodama projekta mājaslapā <https://elwindoffshore.eu/>. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parka apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Citu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā. Paredzams, ka dažādu nozaru attīstība būs novērojama vēja parku pētniecības laikā, kā arī būvniecības, apkalpošanas un utilizācijas periodos.

Kā arī papildus tam paredzama attīstība ēdināšanas, izmitināšanas un izklaides nozarēs, kā arī jaunuzņēmumu un arī ar enerģētiku nesaistītu nišu (piem., akvakultūras) attīstība.

Potenciālās sauszemes kabeļu pieslēguma vietas šajā projekta gatavības stadijā nav apzinātas. Sauszemes kabeļu pieslēguma vietas tiks noteiktas IVN procesa gaitā un citu tehnisko izpēšu rezultātā.

IVN procesa ietvaros tiks veikts sociālās un kultūras ietekmes pētījums, kas ietvers arī ietekmes vērtējumu uz Kurzemes reģionu.

5. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. Tāpat izvēles vietas pamatojums ir norādīts LIAA 24.04.2023. iesniegumā par ietekmes uz vidi izvērtējumam, kas ir pieejams LIAA mājas lapas sadaļā ELWIND aktualitātes <https://www.liaa.gov.lv/lv/elwind-aktualitates>.
6. Tā kā jautājumā nav precīzi norādīts, kāda veida informācija par projekta izpēti ir slepena, sniedzam šādu atbildi. Priekšizpētes pētījums šobrīd ir pieejams https://www.kik.ec/sites/default/files/final_report_feasibility_study_elwind_v2.0.pdf.
7. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar dažādiem materiāliem - informāciju LIAA un projekta mājaslapās, ar pieejamo dokumentāciju, tai skaitā, iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam gan elektroniski, gan papīra formātā pilsētu (Ventspils un Liepājas) un novadu (Ventspils un Dienvidkurzemes) pašvaldības ēkās. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtā informācija par projekta mērogu ir bijusi korekta.

Priekšlikumi:

Ierosinu sniegt projektu uz visvalstisku sabiedrisko apspriešanu, izvērtējot objektīvus projekta ieguvumus, izvēlēties atbilstošu vietu (kā piemērs ar Karostu, kur ir industriāla zona, ir vējš, trūkst darba vietas, ir pietiekoši daudz dzīves vietas utt), jo projekts skars visus Latvijas iedzīvotājus.

10. E.L. Elektroniski parakstīta vēstule “iesniegums” saņemta 2023. gada 12. augustā

Jautājumi:

1. Kas, pamatojoties uz kādiem argumentiem, kritērijiem, noteica notiekušās sabiedriskās apspriešanas nelielo ilgumu – 2 stundas, kā rezultātā, neskatoties uz daudzajiem dalībniekiem, kas bija pieteikuši savus vēlēšanos uzdot jautājumus, gaidīja uz to, sabiedriskā apspriešana pēkšņi tika pārtraukta, ignorējot šos dalībniekus.
2. Skaidrot minēto informāciju par 3000 jaunu darba vietu radīšanu Latvijā, to pamatojot ar konkrētiem aprēķiniem, konkrētām profesijām, kurām katrai tiks izveidotas šīs darba vietas Latvijā, un kā tās tiks izveidotas, un citu precīzu pamatojumu. Ņemot vērā arī Latvijā faktisko situāciju, kur jau tagad trūkst visdažādāko veidu speciālistu un darbinieku, kas ne mazāk jūtams arī Kurzemē, kuras tuvumā plānots projekts. Ņemot vērā arī to, ka, visticamāk, izsolē uzvarējušais ārvalstu uzņēmējs, projekta īstenotājs lielāko daļu darbu veiks, izmantojot savus pieredzējušus speciālistus.
3. Skaidrot, pamatojot ar konkrētiem argumentiem, kritērijiem, kāpēc vēja parka izbūve plānota 15-17 km no krasta, bet nevis, piemēram, 40-60 km diapazonā.
4. Skaidrot minēto informāciju par līdz 100 jaunuzņēmumu radīšanu Latvijā, to pamatojot ar konkrētiem aprēķiniem un citu precīzu pamatojumu, vienlaikus ņemot vērā, ka, visticamāk, projektu īsteno ārvalstu investors ar savām jau zināmām, attīstītām tehnoloģijām šādu parku būvniecībā.
5. Skaidrot minēto faktu, ka: ““ELWIND” projekts caur dažādām piegādes ķēdēm Latvijai piesaistīs ap 600 miljoniem eiro”, minot konkrētu aprēķinu, kā šī summa ir veidojusies, minot arī konkrētu preču un piegāžu ķēžu aprakstus;
6. Kāda būs rīcība projekta tālākajā attīstībā, ja plānotais ietekmes uz vidi novērtējums būs projektam negatīvs;
7. Kādā būs rīcība projekta tālākajā attīstībā, ja sabiedriskās apspriešanas galarezultāts būs projektam negatīvs.

LIAA atbilde:

1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 15.pantā un Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” III sadaļā noteikto kārtību laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam:
  - 1) sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika sākot no 2023.gada 11.jūlija, publicējot paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) mājas lapā, Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapā, kā arī LIAA mājaslapā;
  - 2) paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšana 2023. gada 11. jūlijā laikrakstos “Kurzemes Vārds” (Nr.129 (9464), “Ventas Balss” un “Ventspils Novadnieks” (Nr. 7 (160), aicinot iedzīvotājus sniegt priekšlikumus gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv, gan VPVB elektroniskā pastā vpvb@vpvb.gov.lv;

- 3) iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem (LIAA 2023.gada 24.aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi izvērtējumam un VPVB 17.05.2023. lēmumu Nr. 5-02-1/4/2023 un 06.07.2023 lēmumu Nr. 5-02-1/8/2023) Dienvidkurzemes novada pašvaldības telpās Lielā ielā 76, Grobiņā, Dienvidkurzemes novadā, Liepājas valstspilsētas pašvaldības telpās Rožu ielā 6, Liepājā, Ventspils novada pašvaldību telpās Skolas ielā 4, Ventspilī, un Ventspils valstspilsētas pašvaldībā Jūras ielā 36, Ventspilī;
  - 4) Papildus tika organizēti 2 informatīvie semināri 2023.gada 2. un 3.augustā plkst.17.30 Pāvilostā un Jūrkalnā, informējot iedzīvotājus par projektu un iespēju piedalīties tiešsaistes sanāksmē 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 un sniegt jautājumus uz elektronisko pastu elwind@liaa.gov.lv. un vpvb@vpvb.gov.lv;
  - 5) Tiešsaistes sanāksme notika 2023.gada 7.augustā plkst.10.00 tiešsaistes videokonferences rīkā Microsoft Teams atbilstoši likuma “Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” 20.panta trešajā daļā noteiktajam, un jautājumus bija iespēja sniegt gan mutiski, gan rakstiski čātā, gan elektroniskajā pastā elwind@liaa.gov.lv;
  - 6) tāpat atbilstoši minētā likuma 20.panta otrajai daļai LIAA mājas lapā un Dienvidkurzemes novada, Liepājas pilsētas, Ventspils novada, Ventspils pilsētas mājas lapās tika publicēta prezentācija laikā no 2023.gada 7.līdz 11.augustam. Līdz ar to interesējošām personām tika nodrošināta informācija un iespēja izteikt viedokli vai priekšlikumus un uzdot jautājumus. Vēršam uzmanību, ka sākotnējā sabiedriskā apspriešana nesastāv tikai no tiešsaistes sanāksmes videokonferences rīka un iespēja iepazīties ar informāciju, uzdot jautājumus, pastāvēja laikā no 2023.gada 11.jūlija līdz 11.augustam dažādos veidos un formātos.
2. Šāda mēroga atkrastes vēja parks var kalpot kā būtisks reģiona attīstības veicinātājs. Viena vēja parka vidējais darbības laiks ir aptuveni 25-30 gadi, kas vietējiem iedzīvotājiem sniegs papildu darba vietas vēja parku apkalpošanā un nodrošinās lielākas pieejamās elektroenerģijas jaudas. Tas nodrošinās arī papildu iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.
- Lai optimizētu izmaksas, atkrastes vēja parkiem ir nepieciešama sauszemes tehniskās apkopes bāze, kas parasti atrodas ostā pēc iespējas tuvāk vēja parkam. Citu valstu pieredze liecina, ka, izveidojot salīdzinoši augsti atalgotas darbavietas, attīstās arī citas jomas un aktivitātes. Ņemot vērā, ka vēja parku tehniskās apkopes bāzēs strādājošajiem profesionāļiem būs nepieciešama prasmju pilnveide, attīstīsies arī apmācību iespējas reģionā. Paredzams, ka dažādu nozaru attīstība būs novērojama vēja parku pētniecības laikā, kā arī būvniecības, apkalpošanas un utilizācijas periodos.
- Kā arī papildus tam paredzama attīstība ēdināšanas, izmitināšanas un izklaides nozarēs, kā arī jaunuzņēmumu un arī ar enerģētiku nesaistītu nišu (piem., akvakultūras) attīstība.
- Izsoles uzvarētājs nav zināms, tas var būt gan Latvijas, gan ārvalstu uzņēmējs atbilstoši godīgi izstrādātiem izsoles nosacījumiem.
3. Teritorija izvēlēta, balstoties uz šobrīd spēkā esošajā Jūras telpiskajā plānojumā noteiktajām vēja parku izpētes zonām, kur ar apzīmējumu E4 apzīmēta teritorija Kurzemes piekrastē. Jūras telpiskais plānojums ir nacionāla līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā rakstveidā un grafiski noteikta jūras atļautā izmantošana un izmantošanas nosacījumi, saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses jūras izmantošanā. Jūras telpiskais plānojums tiek izstrādāts, ievērojot vides aizsardzības, teritorijas attīstības plānošanas un jūras telpiskās plānošanas principus. 40-60 km diapazons izietu ārpus E4 teritorijas.

4. Viens no LIAA mērķiem ir palīdzēt augt uzņēmumiem, sākot no labas un perspektīvas idejas līdz pat pasaules līmeņa atpazīstamībai eksporta tirgos. Konkrētais skaitlis ir balstīts uz LIAA prognozi par jaunuzņēmumu attīstības iespējām, kuru vēlamies sasniegt, izmantojot ELWIND projektu kā platformu. Atkrastes vēja nozare piedāvā ļoti plašas iespējas attīstīties ne tikai ostām, kuģubūvētavām u.c. ražotnēm, bet arī rosina meklēt jaunus risinājumus kā, piemēram: uzlabot turbīnu efektivitāti, IT risinājumi procesu uzlabošanā, komponentu pārstrādāšana, kā izmantot turbīnu pamatni akvakultūrām vai hibrīdrisinājumiem, dažādu pārklājumu izmantošana pret ledu, jūras sāli, utt. Līdz ar to tās nav tikai inženierzinātnes, arī ķīmija, bioloģija, materiālzinātnes, loģistika, utt. Lai veicinātu interesi un ideju rašanos Latvijā, sāk parādīties jaunas studiju programmas, speciālistus gatavo gan universitātes, gan koledžu un tehnikumu līmeņa mācību iestādes. Kā piemērus var minēt RTU (programmas "Vides inženierija", "Viedā elektroenerģētika"), Valmieras Tehnikumu, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu un Rīgas Valsts tehnikumu, kas izveidojuši programmu "Atjaunojamās enerģētikas tehniķis". Vairāk par izglītības programmu un AER speciālistu trūkumu var skatīties nesenajā diskusijā šeit: <https://youtu.be/f5tEKuqWs0Q>. Savukārt viens no materiāliem, kas izklāsta dažādās profesijas, kas iesaistītas atkrastes vēja parka izbūvē, atrodams šeit: <https://www.bluegemwind.com/wp-content/uploads/2020/07/Job-Roles-in-Offshore-Wind.pdf>.
5. Atsaucoties uz iepriekšējo atbildi par 100 jaunuzņēmumu radīšanu, šis arī ir LIAA mērķis, kas balstīts un investīciju piesaistes prognozi. Paredzams, ka šī investīciju summa veidosies vairākās nozarēs, jo inovācijas un pētniecība piesaista arī investīcijas, papildus tam atkrastes nozarē ļoti lielu lomu spēlē ostu tuvums, to infrastruktūra un pakalpojumu klāsts. Attiecīgi, ārvalstu investoriem izdevīgāk un vienkāršāk ir strādāt ar vietējiem resursiem, ja ir radīti nepieciešamie apstākļi Latvijā.
6. Ja ietekmes uz vidi novērtējuma gala atzinums un Ministru kabineta lēmums par paredzēto darbību būs negatīvs, projekta attīstība minētajā teritorijā nevar tikt veikta.
7. Atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta pirmai daļai, 22.panta otrai un piektai daļai kompetentā iestāde, kas sniedz atzinumu par ietekmes novērtējuma ziņojumu ir Vides pārraudzības valsts dienests, savukārt Ministru kabinets pieņem lēmumu akceptēt vai neakceptēt darbību, vispusīgi izvērtējot ziņojumu, pašvaldības un sabiedrības viedokli un ievērojot kompetentās institūcijas atzinumu par ziņojumu.

Pielikumā: ELWIND klātienē informatīvajos semināros Pāvilostā un Jūrkalnē uzdotie jautājumi un atbildes.

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas vadītājs:

J.Ločmelis

Protokolu sagatavoja:

Z.Timma

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU